

كەرلە ۋىلايىتى خوتاندا نىيە

كەرلە ولّاتى خۆتاندا نىيە

نوسىنى

عەزىز نەسىن

وەرگىرانى

دەزگای توئیزینه‌وه و بلاوکردنه‌وهی موکریانى

● كەر له ولاتی خوئاندا نییه

● نووسینی: عەزیز نەسین

● وەرگێرانی له تورکییه‌وه : سه‌عید یه‌حیا خه‌تات

● نه‌خشه‌سازی ناوه‌وه: ته‌ها حسین

● به‌رگ: جیگر عه‌بدولره‌همان

● ژماره‌ی سپاردن: (٦٥٩)

● نرخ: (٢٠٠٠) دینار

● چاپی یه‌که‌م : ٢٠١١

● تیراژ: ١٠٠٠ دانه

● چاپخانه: چاپخانه‌ی خانى (دهۆك)

زنجیره‌ی کتیب (٥١٨)

هه‌موو مافیکی بۆ ده‌زگای موکریانى پارێزراوه

مالپه‌ر: www.mukiryani.com

ئیمه‌یل: info@mukiryani.com

ناوه پروك

- ۷..... جانە وەرى بابى عالی
- ۱۱..... حىكايە تىكى چىنى
- ۱۵..... گو مانم ھەيە
- ۱۹..... ئە و ولاتە لە كويىھە؟
- ۲۷..... ئە مانە دەردە كانى ئىمەن.
- ۳۳..... بابزانين چى لى دى؟
- ۳۹..... بارىكەى بارىكە لە
- ۴۵..... چۆن بەسى رۆژان فېرى ئىنگلىزى دەبى؟
- ۵۳..... خالە گوھەر.
- ۶۱..... خانى ماموستا
- ۶۹..... خەونىكى مەترسېدار
- ۷۷..... دەمەتە قىبى نورمال
- ۸۳..... عەزىز نەسىن لووتكەى داھىنان و ھەلۆىستى جوامىرانە^(*) (۱۹۱۵-۱۹۹۵)
- ۱۰۷..... فىل ھەمدى چۆن دەسگىر كرا؟
- ۱۱۳..... كامە حزب دەباتە وھ؟
- ۱۱۹..... كەر لە وولاتە كەى خۇتاندا نىھ؟
- ۱۳۱..... كۆمپانىيەى كەرستەى يە دەگ
- ۱۳۷..... مالە كەى سەرسنور
- ۱۴۳..... مالىكى بى دەنگ.

جانهوهری بابی عالی

به پیران.. وشه یهك له فهرهنگدا ههیه پپی دهلین عهیب.. ئەم وشه یهتان بهر چاو نه كه وتوه؟ دهلین ویزدان نیوهی نایینه، وازی لی بینه تهنانهت ئەگەر چواریه کیشی بی، نه ده بوو ئەم هه موو شتانه م له سهر بنووسن.. ئەم هه موو رق و کینه یه له پای چی؟ من له وه تهی هه م پیم له پپی كه س نه ناوه.

دوای ئەوهی کتیبی (عهزیز نامه) م بلاو کرده وه، به دووام ده گه ران، گهرام و شهش مانگی ره به ق له گرتووخانه یان په ستام. هوئی زیندانی کردنم ئەو شکاتانهی له لایهن وه زاره تی دهره وی هه ره یهك له ئینگلتراو میسر و ئیترانه وه لیم کرابوون، دوای شهش مانگ نازاد کرام. با به یه كه وه ئەو هه والانه بخوینینه وه كه روژی ده سگیر کردنم له روژنامه كاندا بلاو کرانه وه. یه کیتك ئەمه ی خواره وی نو سیبوو:

دوینی شه و دوای گه رانیکی زۆر پولیسی نه یینی عهزیز نه سینیان له چایخانه یه کدا گرت، قژو ریشی درێژی ده سکردی دانا بوو. عهزیز نه سین هه ولئی دابوو خوئی به ده سته وه نه دا به لام نه ییتوانی و به كه له بچه کراوی ره وانهی گرتووخانه کرا. روژنامه نو سیکی دیکه ناوای نو سیبوو:

عهزیز نه سین له ئیفا ده كه یدا به پولیسی گوتوه: (زۆر به ی کاته کانی خوئی له چوله وانی و باخچه و ئەو چایخانه نه دا به سهر ده برد كه تا به یانی دانا خرین.)

با نو سینی روژنا نو سیکی دیکه بخوینینه وه: (له وانیه عهزیز نه سین رایکرد بیتته ده وره وه ی وولات... دووا جار له و کاته ی ده یویست به چیتته یهك له باره کانی (قه ره کوئی) ده سگیر کرا.)

با ئەم نو سینه ییش بخوینینه وه: (هه رچه نه دی پولیس ناوچه کانی (قاسم پاشا) و (به ی ئو غلو) و (ته قسیم) ی به وردی ده پشکنی و به دوای كه سانی چه پره و بوون به لام به هه یج شیوه یهك نه یاندو زیه وه. دوای چوار مانگ گه ران و پشکنین ناسایش توانی عهزیز نه سین را کردوو له یه کی له مه یخانه کانی به نده رگهی (قازی کوئی) دا بگری، له و کاته ی له گه ل سی دوستی خه ریکی خوار دنه وه بوو، عهزیز نه وه نده مه ست بوو تهنانهت نه یده تروانی له سهر پی بووه ستی)

په ح.. كه واتا کابرا زۆر ترسناکه !

که روژنامه‌م ده خویندنه وه له خودی خوّم ده ترسام. ناخوّ من جانه وه‌دی (ته‌نقهره) م یا جانه وه‌دی (بازاری ته‌ده‌نا) یا جانه وه‌دی (یه‌نده) م یا جانه وه‌دی نویی بابی عالییم؟ هه‌ندی روژنامه له‌م دوواییه‌دا نووسیویانه که به هوّی ئیهانه‌کردنی نه‌ته‌وه‌ی تورک گیراوم.. به‌لام خوّ ئیوه ده‌زانن بوّ وایان نووسیوو.. وا راستی مه‌سه‌له‌که‌تان بوّ به‌یان ده‌که‌م: بوّچی رامکردبوو؟ له‌ ده‌ست کئی رامکردبوو؟ شه‌مه‌م له‌به‌رده‌م دادگادا روون کردوه.

ژووړیکم له‌ یه‌کئی له‌ خانووه‌کانی (قازی کوّی) به‌کریّ گرت و ته‌واوی روژه‌کانی خوّم به‌ خویندنه‌وه‌و نووسین ده‌به‌رده‌ سه‌ر بیّ شه‌وه‌ی نه‌که‌سه‌ بیینم و نه‌ قسه‌ ده‌گه‌لّ که‌سه‌ بکه‌م. سوووم له‌و په‌نده‌ وه‌رگرتبوو که‌ ده‌لئی: وه‌ک چوّن شه‌یتان ناچییته‌ په‌رستگا، پولیسیش ناچنه‌ کتیب‌خانه.. زوړبه‌ی کاتم له‌ کتیب‌خانه‌کانی ئیستانبوولدا به‌ خویندنه‌وه‌ به‌سه‌ر ده‌بردن.

پاش ماوه‌یه‌ک له‌ کاری به‌رده‌وام و ته‌نیایی بیزار بووم. له‌و کاته‌ی به‌ نیو کوچه‌و کولانه‌کاندا پیاسم ده‌کرد بیرم له‌ به‌کریّگرتنی خانوویکی سه‌ربه‌خوّ کرده‌وه، که‌ بتوانم بیّ ترس و له‌ باروودوخیکی هیمندا کاربکه‌م تا شه‌و کاته‌ی شانسه‌ به‌رووم پیده‌که‌نی و ده‌رگای خیرم لیّ ده‌کریّته‌وه.

به‌م بیروکانه‌وه‌ رویشتمه‌ قازی کوّی. گویم له‌ شه‌پوولّ ده‌بوو که‌ له‌ به‌ردی که‌نار ده‌ریای ده‌داو گزه‌بای فیّنک قزیمیان ده‌جوولانده‌وه‌و تیشکی مانگ له‌ نیو ئاو ده‌ده‌وشایه‌وه‌و له‌به‌ر ده‌میشم ئیستانبوول به‌ هه‌موو رووناکییه‌وه‌. له‌نزیکه‌وه‌یش گازیوپی‌ه‌ک ده‌نگی موزیکی لیّ به‌رز بووته‌وه.

له‌ دلّی خوّمدا گوتم:

کاتی شه‌وه‌ هاتووه‌ که‌میّ بجه‌سیمه‌وه‌. وه‌کو بشزانم شه‌حمده‌ براکم و مه‌جموود یه‌ساری مشتته‌ریی شه‌م گازیوپی‌ه‌ن. پاژده‌ لی‌رده‌م له‌ گیرفاندا بوون و یه‌کسه‌ر خوّم کوتایه‌ ژووړه‌وه‌..

- بیره‌یه‌ک و هه‌ندی په‌نیرو کاله‌کیکی زه‌ردم بوّ بیینه‌.

ئیدی رابووړه‌و که‌یف بکه‌. شه‌و کاته‌ ته‌مه‌نم له‌ سه‌ره‌تای چل سالییدا بوو. هیچم لیّ که‌م نه‌بووته‌نیا ئافره‌ت نه‌بیّ. غه‌رقی ده‌ریای خه‌ون بووم. ده‌ستی راسته‌م دریژکردو کورسی ته‌کم له‌باوه‌ش گرت و خه‌ون به‌ خوشه‌ویست ده‌بیینم. گویم له‌ لای موزیکه‌و چاوم برپونه‌ته‌ رووناکیی ئیستانبوول و بازووم له‌سه‌رشانی خوشه‌ویستمه‌.

- گارسون بیردیه کی ئەلمانى بینه .

به خۆم ده گوت، هیزه فرسه ته رابویره رهنکه ئیدی دهرفته تى وات بو هه لئه كهوئ. لهو كاته دا، كورسیی باوه شم جوولا. ههستم به گهرمایى لاشه ی مروثیك كرد. بو ته وه ی له خه یال دانه برپیم، ئاورم نه دایه وه وه له دلئى خۆمدا گوتم: ته وه ی بیرت لیده كردوه وا به پیتی خوی هات! .
پاشان دهنگیكى ناسكم گوئ لئ بوو:

-عهزیز بهگ..

-گیانه كه م..

-عهزیز بهگ

روحه كه م..

كه چى دهنگ وورد وورد گوڤاو درشت بوو:

-عهزیز بهگ!

-ئه مرکه جگه رو هه ناوم..

-بهیه كه وه ده چینه به پرپوه به رایه تى!

سه رم وه رگیڤرا، وام زانى یه كئ له فه رمانبه رانى هوپه ی یه كه مه، گوتم:

-ئه مرپو شه مهبه وه نامه وئ دوو دانه شه وه له به پرپوه به رایه تدا بمبمه وه، تكا ده كه م وازم لئ بینه

روژى دووشه مبه به پیتی خۆم دیم.

-نابئ.

-باشه با ئەم بیردیه ته واو بکه م..

-نه خیر نابئ.

کابرا لوتفى نواندو سووربوو كه ده بئ حیسابى خواردنه وه كه م بدا به لام ئایا قه بوولئ ده كه م!

بهیه كه وه رویشتین وتا گه یشین قسه مان كرد. ئەمه ته واوی رووداوه كه یه.

پهراویز:

ټهم حیکایه ته راستییه وله سالی ۱۹۴۸ دا روی داوه. ټهوکاته ولات له ژیر دهسه لاتی تاکه حزیدا ده ژیا که حزبی گهلی کوّماری بوو. له راستیدا روژانیکي سخت بوون.

پاشان سسته می فره حزبی پهیدا بسو حزبی دیموکرات دهسه لاتی وهرگرت و ټه ویش له چه وساندنوهی گهل ته خسیری نه کرد. ټهرکی ټییمه وانان ټه وه بسو دژی گهنده لئی وکه سانی گهنده لّ خبات بکهین و روی قه لمان ناراسته ی ره خنگرتن له دهسه لاتی نوی کرد.

سالی ۱۹۵۹ پاله په ستوی زیادمان کرایه سهر. روژانیکیان له قازی کوّی یه وه به سواری که شتی ده رویشتمه ټیستانبول له دوروه چاوم به هه مان پولیسی نهینی کهوت که به سهرهاتم بوگیزانه وه ټه وه له پله ی نایابدا دانیشتبوو، خوّم لپی نه ناس کرد به وهی که نه مبینیوه له سالتوی که شتی دانیشتم. له بهر ټه وهی ده سال به سهر ټه رووداوه ټیپهر بسوه مه زنده ی ټه وه م ده کرد کابرا کرایته یاریده ده ریا سهر وکی به ش.

لیم نزیك که وته وه وه له ته کم دانیشتم و په سنی نووسین و خه باتی منی دژ به دهسه لاتی کرد و ټه وه نده ی نه ما بوو بگه یینته که شکه لاتی ټاسمان.

کابرا یه کیك بوو له هره توندرویه کانی حزبی گهلی کوّماری و خراپه ی حزبی دهسه لاتی داری ده گوت. پاشان پیّی گوتم: (تو ټه و شیړه بوی که نیشتمانت رزگار کرد).

زورم لا سهیر بوو، سهیر تریش ټه وه بوو که گوتم:

- ټیستا سهر وکی به شی؟

گوتی:

- نه خیر قوربان ده میکه وازم له پیشه ی پولیسی هیناوه. چون ده توانی له گهل ټه مانه دا کاربکه ی؟ به نده ټیستا به لیندهرم و خانوبه ره دروست ده کمه و ده یان فروشه وه. به لام که رسته ی خاو نرخیان گرانه وه بازاردا ده سناکه ون.

لای پهره له یه کتر دابراین و تاویکی خوش وه ستام ویرم له و کوته پولیسه به لیندهره نوییه کرده وه. ټهم رووداوه مایه ی سهر سام بسونم بوو، به لام کیّ ده زانی: زه نگه ټیسه به روودای وا سهر سام نه بن!

حیکایه تیگی چینی

سه روکی بهشی سیاست، پیوه ندیی به (سوتیانگ) ی پولیس کردو داوای لیگرد ئه رکینکی یه جگار گرنگی ئه رکه کانی ئاسایشی سیاسی به جی بیئی و ئه گه ر تییدا سه رکه وت..

سوتیانگ به شه رمه وه سه ری به رز کرده وه پرسپاری له به رپرسه که ی کرد:

- گه وره م پادا شتم ده که ی؟

- بیگومان.. ئه گه ر له کاره که تدا سه رکه وتوو بووی دوو هزار یه نت ده ده می.. ئیستایش گویچکه کانت بکه ره وه و بزانه چ ده لیم..

سه روکی بهش بی وهستان ئه رکی بو سوتیانگی پولیس شرح ده کرد، که چی پولیس خه یالی لای ئه و دوو هزار یه نه بوو که وه ریان ده گری. پاره یه کی یه جگار زوره به لام که ده چیتته بازار هیچیان بی ناکری.

بیگومان (سوتیانگ) له ئه رکه که ییدا سه رکه وتوو ده بی به لام پاره که که مه.

سه روک پرسپاری لی کرد:

- ئاماده ی ئه و خوله بووی که (جاک توئیل) ی پولیسی نه یئی ئه مریکی سازی دابوو؟

بیری سوتیانگ مه شغوولی پاره یه، وه لامی دایه وه:

- فه رموت چی گه وره م؟

سه روک دوو باره ی کرده وه:

- پسپوری ئه مریکی..

- نا به لی.. به لی.. به رزتریان مره م له و خوله دا به ده سته یئا.

- من له تو دئیام. گوئی بگره سوتیانگ.. جل و به رگت ده گوژی و خوت ده که یته سوالکه رو

له گوشه یه کی ئه و باله خانه رهنگ ئاسمانییه دا که ده که ویتته گه ره کی (یوکوتگ) له به یانیسه وه

تا کو ئیواره ده وه ستی.. تیگه یشتی؟

- قوربان تیگه یشتم. له خوئی ئاسانتر نیه ببه سوالکه رکینکی راسته قینه!

- ده مه وی شناسنامه ی هه موو ئه و که سانه بزانی که ده چنه باله خانه و دینه ده ره وه و ئیوارانیش

راپورتیکم لیت ده وی.

- نامادهم گه وردهم.

سوتيانگ وا خوئی گوري هه ركه سهی دهیینی وای ده زانی سوالكه ره و ته گه ر ته وای وولاتی چین پیشکنن سوالكه ری وا نادوژنه وه.

یه کهم روژی وا سوتیانگ دهستی به سوالکردن کرد، سه روکه کهی له بهر ده میدا تییه پریو و پینج دانه یه نی ناسنی له چنگ ناو به ناسپایی گوتی:

- پیروژبا بیست لیده کهم سوتیانگ ، ته گه ر خودی خوّم ئەم ته رکه م پیّ نه ده سپاردی نه تمده ناسییه وه و وامده زانی به راستی سوالكه ری.

ئه ونده پاره یان له دهستی سوتیانگ نا کاتی ئه وهی نه بوو چاودیری باله خانه بکا. ئەم وولاته هه ژاره چهند خه لکی خیرخوازی لیّ هه ن که بیر له مسکین و نه ده داران ده که نه وه!

سوتیانگ له گوشه یه کی باله خانه که دا دانیشیت و ده سه سپریکی له به رده م خوئی پانکرده وه، ئه وه نده ی نه برد ده سه سپریان پر پاره کرد.

سوتیانگ سه ری سورما، ئه و مووچه یه ی مانگی جارێک له وه زیفه ی پولیسی وه ری ده گری و بیّ وهستان شه وو روژ وهستانی نیه ، به سیّ روژی سوالكه رییه وه په یدای کرد!

سه رته ای هه فته ی دووه می چاودیری گوی له دهنگی فیت فیته یه ک بوو:

- سوتیانگ تا ئه مپروّ تاکه راپورتیکیشیت پیشکه ش نه کردوه!

سوالكه ر سه ری هه لپری و به ترس و له رزه وه گوتی:

- تکات لیّ ده کهم.. سبه ی ئیواره راپورت پیشکه ش ده کهم.. خه لکینه خیری کمان پیّ بکه ن..

گه ورده م راپورت پیشکه ش ده کهم.. خیری ک به مسکین و هه ژاران بکه ن..

سه روک وه لّامی ئەم ده مه ته قییه جفه رییه ی دایه وه که خه لکه خیری که ره که تیی ناگه ن.

- چاوه پروانی راپورتتم.

یه ک مانگی ره به ق سوتیانگ سوالی کردو قه تاو قهت به خه یالیدا نه ده هاته وه ئه و هه موو پاره یه کوّده کاته وه به تاییه تی که کاریکی ئازادو ئاسانه و ده توانی هه ر کاته ی هه ز بکا بیکا

یا نه یکا.

سوتیانگ بریاری خوئی داو رویشته لای سه روکی به ش.

سه روک پرسیری لی کرد:

- هه ر چنده زویش دوواکه وتی به لّام هیوادارم ئه نجامه که ی خیری به سوود بیّ.

سوتیانگ وه لّامی دایه وه:

- فەرموو ئەمە راپۆرت.

كە سەرۆك كاغەزی خویندەوێه رەنگی بزركا، چونكە ئیستعفاى سوتیانگی دەخویندەوێه!

سەرۆك گوتی:

- شیت بووی؟ ماوێه کی کورتت ماوێه خانە نشین دەکرێی، ئەو هەموو سالانەى خزمەتت بو بە

فەرۆ ددەوێ؟

سوتیانگ گوتی:

- نامەوێ..

- تو مەرۆقیکی ئەزمووندارى و شارەزای ژیانى.

- قەیدى ناکا، جەهەندەم..

سەرۆك دەستیکی لەسەر شانى سوتیانگ داناو دیکەتیکی پۆلیسیانەى تیژی دا وەك میتشکی

بخوینیتەوێه و گوتی:

- سوتیانگ ناتوانى فیل لەمن بکەى.. شتیکت لە ژیر سەرە!

سوتیانگ بە گومانەوێه سەیری سەرۆکی کردو پارچە کاغەزیکی لە گێرفانیەوێه دەرھینا کە

هەموو ئەو پارانەى روژانى سوالکردن دەستى کەوتوون تیايدا توومارى کردوون و گوتی:

- بە هوێ تووێ ئەم هەموو پارانەم دەسکەوتن هەر بوێه ئیستیقالە ددەم و لە توو بترازى

بە کەسم نەگوتووە هیوادارم تویش لای کەس باسى نەکەى.

سەرۆك تەماشای سوتیانگی کردو گوتی:

- ئەمان سوتیانگ تکایە بە کەس نەلێی و با ئەم نەپێییه لە نیوانماندا بێنتەوێه ... سەبەینى

بەندەیش لە گوێشەیه کدا وەکو توو دەست بە کار دەم.

گومانم ههیه

که ماله‌فهنندی له سالانی هه‌وه‌لی شه‌ری یه‌که‌می جیهان، له کۆمپانیایه‌که‌دا ژمیریاریبوو. ئه‌و سه‌رده‌مه‌ زۆر زه‌جه‌مت بوو مرو‌ خه‌زانه‌کی پینج که‌سی به‌ خه‌بوکا.. به‌له‌ پینج دانه‌ که‌س بخۆن و بخۆنه‌وه‌و ده‌به‌ر بکه‌ن. که‌مال رووداوێکی به‌سه‌ره‌هات پێوه‌ندی به‌ خودی خۆی و ئیسه‌وکاریه‌وه‌ هه‌بوو وه‌کو ژمیریاری.

روژێکیان خاوه‌ن کۆمپانیا که‌ پیاویکی بی‌ به‌زه‌یی و دل‌ه‌رق بوو به‌دوای نارد. که‌مال ترس دایگرته‌ به‌وه‌ی یارو پێوه‌ندی به‌ پولیس و دادوهری گه‌شتیه‌یه‌وه‌ کردبی، که‌چی به‌ پینچه‌وانه‌ی بیرکردنه‌وه‌ی ئه‌و، کابرا گه‌لی لوتفی نواند.. بو‌یه‌که‌م جار دووای نو‌ دانه‌ سا‌ن کابرا به‌ده‌می به‌ پینکه‌نینه‌وه‌ ده‌یدوینی:

- فهرموو کاکه‌ که‌مال دانیشه.

که‌مال وه‌بان کورسی به‌رانبه‌ری هه‌لتوتکا.

- کاکه‌ که‌مال به‌نده‌ به‌ پێی توانا دره‌غیم له‌ یارمه‌تی تو‌ نه‌کردوه‌.. ئه‌وه‌ نو‌ دانه‌ سا‌له‌ نانی من ده‌خۆی، مندال و خه‌زانته‌ له‌ خه‌بوو بیری مندا غه‌رقن.. که‌ هاتیه‌ ئیسه‌ موچه‌ته‌ هه‌فتاو پینج لیره‌بوو، کردمه‌ نه‌وه‌ت.. پیم نالینی له‌وه‌ زیاتر چته‌ بو‌ بکه‌م؟ چۆن زانته‌ کرد ئه‌م کاره‌ بکه‌ی؟ ئایا شایانی ئه‌وه‌م وا چاکه‌م به‌ده‌یته‌وه‌؟

که‌مال به‌ ئاخاوتنی نه‌رمی خاوه‌ن کۆمپانیا هیسه‌ر بو‌وه‌، پێی وابوو ده‌یسه‌ووری. چاوه‌کانی وه‌سه‌ر پیتلاوه‌ در‌اوه‌کانی خۆی هه‌له‌نه‌ده‌گرت، گوته‌ی:

-قوربان هه‌قی خوتانه‌، هه‌رچی بیژی هه‌قه‌.. منی بێوه‌فاو سه‌پله‌ کارێکی نه‌نگ و ناپیاوانه‌م کرد، گه‌لی پێویسته‌ بووم بو‌یه‌ په‌نجا لیره‌م له‌ قاسه‌ برد، ته‌مام وابوو له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا بیانگه‌رپنمه‌وه‌، ئیسته‌تایش تکا ده‌که‌م موچه‌ی ئه‌م مانگه‌م به‌ره‌.

کابرا ئه‌برو‌کانی زیت کردنه‌وه‌و قه‌ژاندی:

-نه‌خه‌یر نابی.. ناتوانم چاوت لی‌ بپوشم.. نه‌خه‌یر نابی.. که‌ماله‌فهنندی له‌خه‌و هه‌له‌سه‌، منیشه‌ کارێکی چه‌شنی تو‌م به‌سه‌ر هاتوه‌. لای کابرایه‌کی شه‌للایه‌ به‌ مانگانه‌ی چل لیره‌

نووسه ربووم. کابرا گار سوونی باری به په نجا لیره به خشیش ده کرد، که چی له سهرده دانه لیره له گرتووخانه یه سستام .. نه خیر که ماله فهنی نابی، پیویسته سزای خوت بکیشی. که مال سزا دراو سالیکی ره بق له زیندان پالی دایه وه، مال و مندالی له سهر دورمانی فانیله و گوره وی ده ژیان.

که له زیندان هاته دهره وه ماکینه یه کی دورمانی گوره وی په یدا کرد، دوای ماوه یه که بوونه دووان و سییان .. پاشان سه نته رکی چینی دامه زراند، خوئی و ژنی و کورو کچه کانی کاریان تیدا ده کرد. کار پهری سهندو گه یشته نه وی له (توپ قاپی) کارگه یه کی چینی پینج هو به یی دابه زینتی.

که شه ری یه که می جیهان کوتایی هات، که ماله فهندی خاوهن کارگه یه کی گه وره ی رستن و چین بوو زیاتر له سهدو چل کریکارو فرمان بهری به خو یه وه ده گرت.

به یانیه که په ییتا په ییتا فرمان بهرو کریکار ده هاتنه کارگه، سهرسام بوون به وه ی ده رگای قاسه ی پاره که له نهومی سییه می به شی کارگی پیدا بوو، کراوه ته وه .. ده ست به چی که ماله فهندیان ناگادار کرد، که له باوه شی ژنی دووه می له گه ره کی (جیهان فیر) دا پر خه ی خه وی بوو. یه کسه ر سواری توتومبیله (بیوک) به زهرده کی بوو، که گه یشته کارگه پولیس خه ریکی لیکولینه وه بوون.

به ری به وه ری کارگه راپورتی کی بوختی له مهر دزیه که وه دایه. پاره ی نیو قاسه به سهدو حه فتاو هشت هزار لیره مه زنده ده کرا. که ژمیریار پاره ی ژمارد ده رکوت ته نیا سی سهدو په نجا لیره کی که مه و پاره و سهندو کومپاله و شتی دیکه ده ستیان لینه دراوان.

پولیس نه وه ی ناوی به لگه یه چنگی نه کهوت. کاتی تیواره پشکینه ری نه یی سقیل که لیکولینه وه ی له نه ستودایه، گه یشت وگوتی:

- تا نیستا ناسه واری دز نادیاره، به لام بنده گومانم له نو به تدار ی شه وانیه.

که مال قسه ی پشکینه ری بری و گوتی:

- نو به تدار دزی ناکا .. کابرا بوخچه ی نه کراوه یه و له کارگه دنوی و نه وه نده پیویستی به پاره نیه، بو یه دزی ناکا .. پاشان نو به تدار چه ند روژی که له گوند گه راوه ته وه.

- که واتا به رده سته که تانه ..

- نه خیر نه ویش دزی ناکا، چونکه نه و روژه مووچه م داوه تی که سه دو په نجا لیره یه .. ناگاداریشم یارو پارچه بچکوله کانی کوتال ده دزی و مووچه که ی ده گه یه نیته چوارسه د لیره، بو یه ده ست بو

قاسه نابا..

- له وانیه یه کي له کریکاره کوته دزه کان بی..

- نا کریکار پاره نادزی.. گریمان دزی ، بوچی ته نیا سی سدهو په نجا لیره ددهزی؟ بو ته واوی پاره ی نیو قاسه لووش ناکا؟

- پشکینه ناوی چند کریکاریکی خاوه ن رابردو له دزی و ریگری ژماردن و که مال یه که یه که بهگری لیگردن. له کوتاییدا پشکینه پرسیاری له که مال کرد:

- گهورم گومانته له کییه؟

که مال که می بیری کرده وه گوته:

- ته واو، دوژیمه وه، دزی سی سدهو په نجا لیرم دوژیمه وه.. به لی خویه تی..

- کییه گوره؟

- کوره لاویکه نیو (زه کی) ، له بهشی ژمیاریدا کار ده کا.. ته وه خویه تی.

- گوره بهنده لی کولینه وه م له گهل ته واوی کارمه ندان کرده وه، که باسی زه کیم کرد جه نابتان په سنی ره وشت و ته خاقلی ته وتان کرد که زور له کاره که ی خویدا دلسوژه .

- ته وه خویه تی..

- ناخر..

- ده لیم دزی پاره زه کی یه..

- به لگه تان هیه؟

- به لی به لگه ی به هیژم هیه.. ته و کوره روژانه ده ساعات کار ده کاو ماندوو ده بی، که چی

له کوتایی مانگ ته نیا سدهو ههشتا لیره وهرده گری.. ته مړو باربهرو کریکاری گه پروک و سه ریپ مانگی زیاتر له پینج سده لیره وده دست دینن. جا ته گهر زه کی دزی نه کاچ بکا؟

- ناخر گوره..

- نا.. نا.. گومانم هیه.. چون ده توانی بژیوی دایک و ژن و سی مندال به سدهو ههشتا لیره

داین بکا؟ خو ته م پاره یه بهشی نانیان ناکا.. جا ته گهر دزی نه کاچ بکا؟

- رهنگه وایی..

- گومانم زوره.. کریپ خانوو، کریپ هاتوچو، جل و بهرگ، سدهو ههشتا لیره بهشی چ ده کا؟

دز خویه تی..

- ناخر..

- روژێ ههزاران لیره وهردهگرێ و له قاسهیان دهئاخنی و سهری مانگ مووچهی سه دو ههشتا لیرهیه!
پشکینههر بهرگری له زهکی دهکرد.. که کهمال به دووای نارد زۆر شهپرتوانه هاته ژوورهوه.
- فهرموو کاکه زهکی.

کورپژگهی قهلهوی کورته بالا ده مو چاوی زهرده لگهراو، وه بان کورسی موت بوو، کهمال به شهوقهوه دهستی پینکرد:

- کاکه زهکی، نهوهی له دهستم هاتبی درینیم نه کردوه، شش ساله نانی من دهخوی.. له کارگه به مووچهی سه دو بیست لیره دامهزرای، بوتم کرده سه دو ههشتا.. ئیدی پیم نالینی چت بو بکهیم؟ چۆن وا بی شه زمانه سی سه دو په نجا لیرهت دزی بهیچ ویزدانت نازاری نه دای؟
فهرمیسک له چاوهکانی زهکی قهتیس مابوون، به دهم گریانوه گوتی:

- ههقی خوتانه گه ورهم.. کاریکی ناشایسته م کرد.. زۆرم پیتویست به پاره بوو، ناچار سی سه دو په نجا لیره م له قاسه دهرهینا پیم وابوو که س پینی نازانی.. ئیستایش فهرموون مووچهی دوو مانگم بپرن.

- کهمال قیژاندی:

- نه خیر نابی.. زهکی یه فهنی چاوه کانت بکه رهوه.. کاتی خوی لای کابرایه کی بی ویزدان و بی ناموس کارم ده کرد.. چل ههزار لیره له سهه میزی قومار داده نا باکی نه بوو، کهچی په نجا لیره م له قاسه برد تووشی زیندانی کردم.. دز ده بی سزای خوی وه برگری..

زهکی له بهر دهم پشکینههری نه هینی پیی له تاوانی نا.. دوو پولیس وه پیش خویان داو بردیان، کهچی کهمال هه جمانی نه بوو، وه کو جانه وری حایج نه ملوو له ولای ده کردو له داخا ده یقیژاند. پشکینههر لپی نزیك که وته وه هپوری بکاته وه، گوتی:

- جا گه ورهم بو وا توورهی؟ کابرا پاره یه کی ته وتوی نه بردوه، ماشه للا حالتان خوشه، پاشان دز دانی به تاوان ناو سزای خوی وهرده گرێ!

کهماله فهندی گوتی:

- مه سه له سی سه دو په نجا لیره نیه.. من به دهستی خوم مروقیکی دیکه م دروست کرد.. هه مان رووداوی به سه ر مندات هات وا دوو یاره ده بیته وه شه نجامه کی ده زاتم.. منیش جارن وه کو شه بووم و شه مرو بوومه ته شهم پیاوه.. سالتیک ناخایه نی ملیونیریککی دیکه له جیهانی پاره و پولندا له دایک ده بی وده بیته رکابه ری من.. بویه تووره م..

ئهری شه فه زمانه رانه بو به دلسۆزی کارناکه ن؟!

ئەو ۋولاتە لە كۆيە؟

ناوھ روژنامەكانى جيهان باس لە سەرۆت و سامانى سەرمایەدارو گەرە دەولمەندان دەكەن .
مستەر جوزيف ك. كرافتسمان يەكێكە لەو زلدەولمەندانە . كابرا لەبەر ئەوەى خواوەنى جوژەها
كۆمپانیاو دەزگایە، نازانى چەندى پارە هەبە . ئەوەندەى كارتلى زلكۆمپانیا هەن ، ناوى زۆرەيان
نازانى. بۆ راپەراندنى كاروبارى، پشتى بە دەستەيهك لە باشترین پسپۆرى ئابوورى و خەزنەدارو
زانای كۆمەلناسى و بيزنسسما و بەرپۆهەبەرى پرۆياگەندە بەستووه . ئەمانەيش بەردەوام هەول دەدەن
و كوتش دەكەن لە پینا و زیادکردنى سامان و بەرەو پینشردنى بەرھەم .

مستەر جوزيف ك. كرافتسمان هەموو كەرەستەى خۆشترين ژيانى لەم دنيا جوانەدا دابین
كردووه و لەو پەرى خۆشیدا دەژى . لەو خۆشییانەى ئیوه هەندىكیان دەزانن و بەلەدى هەندىكى
دیکە نین . كابرا لە شوینی زۆر جوان و دلگێر ژیاوه بەلام لە هى دلگێرتر دەگەرێ . گەلى ژنى
جوانى هینان، بەلام لە هى جوانترو شوختر دەوى . لەم رووه هەمیشە هەست بە برسیتی دەكاو
لە جوانان تیر نابن . سەرەراى ئەوەى كە لە ماوهى ئەم دووايیدا بايەخ بەوه دەدا بزانی كام شوین
لەم دنيايەدا جوان و دلپینەو مروقى باش لە كۆی دەژین .

بۆ ئەم مەبەستە مستەر (ھارد) ى راویژكارى تايبەتى خۆى راسپارد كە شوین و خەلكانىكى
واى بۆ بدوژیتەوه .

راویژكارى تايبەت دەستى بە گەران كردو زۆریهى هەرە زۆرى ۋولاتانى سەر رووى زهوى بەسەر
كردەوه ، بەلام بەداخهوه ئەو شوینەى نەدوژیهوه كە مستەر جوزيف بە دلێ بێ . خەريك بوو نا
ئومید بێ كە رووى لە ۋولاتیك كرد قەت نەیدیوو . هەرکە گەیشته ئەوى زۆرى بەدل بوو ، زانى
مستەر جوزیفیش بە دلێ دەبێ ، چونكە خەلكەكەى لە ئەندازە بەدەر باش و دلئاسف و بێ
خەشن و ۋولاتەكەيش يەك پارچە جوان و دیمەنى دلپین .

و هكو باوهيشە مستەر ھارد دەگەیشته هەر ۋولاتیك نامەى بۆ كرافتسمان دەنوسى و باسى
ئەوی بۆ دەكرد . چونكە ئەم ۋولاتەى زۆر بە دل بوو ، نامەیهكى لە شیوهى راپۆرت بۆ روانە
كرد ، ئەمە دەقەكەيهتى :

گه وروم مستهر جوڙيف .ك. كرافتسمان

له سهر داخوازي به رڙيتان ماوهي دوو سالي رهه قه بهنده به دوواي وولاتيكم سروشتي جوان بي و خه لکه کيشي باش و مروځ دوست بن . پيموايه به رڙيتان له بهر روناكي راپورته کاني پيشووم هه ستان کرد که به داخوه هيجم نه دوزيه وهو زوريشم مخو وارد به وهی که دوواي هم به هممو سه فورو هاتوچونه نه نجاميکي باشم وه دست نه هيئا. دان به وهوه دنيم که نه مه يه که مجاره له نيشيکي نيوه پيم بسپيرن سهرکه وتوو نه بم. له ريگه ي گه رانه ومدا گه يشتمه وولاتيک که تروسکي نوميدى لي به دى ناکري.

مستهر جوزيف .ك. كرافتسمان. ريگم بدن مزگينيتان بده مي. نييره وولاتي سروشتي جوان و خه لکی باشه. چو من به بينينيه وه سه رسام بووم نيوه يش سه رسام ده بن. دووا جار نه وولاتم دوزيه وه که خه لکی وا باشي تيدايه باوه ر ناکه ن. که هم مزگينه تان دده مي ، زوريش خوشحالم به وهی له نه رکه که مدا سهرکه وتوو بووم . پاش نه وهی بهم وولاته دا گه رام بووم ده رکه وت که جوان ترين وولاته و خه لکه کيشي تا دلان هز بکا باشن . به لام که زانيمان چو دژين هه ست به دلته نگي ده که ين. نه وه که سه ي نه شان ي چو زيان به سه ر ده بن ن نه وه هم ناوچه يه وه که به هه شت ده بيني. بو نه وهی ناگاداري چو نيه تي ژياني نه و خه لکه باشه ي نييره بن که له سه ر جوان ترين سروشتدا دژين، هزم کرد هه ندئ نمونه تان بو باس بکه م.

ده زانم نيوه هز به وه ده که ن هه ندئ کات گوئ له راديو بگرن و ته ماشاي ته له فزيون بکه ن، بويه وا شهرحي نه وه ده که م که چو د ده توان گوئ له راديو بگرن و ته ماشاي ته له فزيون بکه ن! پيويسه دوو ناميري راديو دوو ناميري ته له فزيوتان هه بي. يه کيان به پاتري کار بکاو يه کيان به کاره با. چونکه نابج متمانه به کاره باي جوان ترين ناوچه ي دنيا بکه ن که باش ترين خه لکی لي ده ژين. کاره با له کاتي ديارکراوو کاتي ناديارکراودا ده بري. نه گه ر له شار نه برا نه وه له ناوچه ده بري. ته نانه ت نه گه ر نه شري له وانه يه بي هيتر بي. له و بارودوخه دا ده بي راديو ته له فزيوني پاتري به کاره يئن. ته نانه ت پاتريش هه ميشه جيگه ي متمانه نيه و رهنگه له بازاردا نه ميئي سه ره راي به رزبون نه وهی نرخی وه کو هه موو کالاکاني ديکه . به م حاله ناتوان نه گوئ له راديو بگرن و نه ته ماشاي ته له فزيون بکه ن و بيزار ده بن. بويه ده بي ناميري کاره با دروست که ر(مووه لیده) بکرن که راديو ته له فزيون نيش پي بکاو رهنگه ناميري وا له بازاردا نه دوزنه وه نه گه ر دوزيتانه وه يش و هه ندئ کات سووته مه نيتان ده ست نه که وي. ناچار ده بن به ته له فون پيوهندي به دوستيکتانه وه بکه ن که له شاريکي ديکه دا ده زي و پرسیاري نه وهی

لئېكهن ناخو كارهبای ههيهو تكای لئېكهن تهلهفون له رادیو نزيك بکاتهوهو بوتهوهی گوئی لئې بگرن، له چهشنی گواستنوهی زیندوو. سهبارت به تهلهفزیوتیش لهوانهیه کارهبا برېی یا پاتری وزهی تیدا نه مینئ یا پهخش نه مینئ. یاسای ئیره ریگه ی شهوتان نادا که نالیکی تاییه تی بکه نه وه، بویه ده بئ نامیری فیلم نیشاندهرتان هه بئ و له جیاتی بی بهرنامه ی تهلهفزیون ته ماشای فیلم بکه ن. بکورتی جه نابی مستهر جوزیف.ک. کرافتسمان پیویسته له ماله که تاندا دوو رادیوو دوو تهلهفزیون و موولهیده یهک و فیلم نیشاندهر دابین بکه ن. ئه گهر ئه م هه موو کهرستانه تان هه بئ ناچار ده بن یه کیکیان به کار بینن و ئه وکاته گوئ له رادیو گرتن و تهلهفزیون ته ماشا کردن ، کاریکی زه همت نیه .

ئه گهر زانیتان باشتین خه لکی دنیا چوئن له جوانترین سروشتدا ده ژین، هه ست به گرفسی دابین کردنی خوړاک ناکه ن. با له نانه وه ده ست پئ بکه یین . .

هه ندئ کات خاوه ن نانه و اخانه کانی ئیره نان دروست ناکه ن ته ماحی نرخ بهر زبوونه ی ده که ن که ده ولت دیاری کردوه . بویه پیویسته وه کو هه موو خوړاکه کانی دیکه بریکی ته و او نان دابین بکه ن. له هه مان کاتدا کریکار بو یان نیه له پیناو زیاد کردنی هه قده ستیان ، مان بگرن. ته نانه ت ئه گهر فرنیس کار بکه ن و کریکاریش مان نه گرن، ده بئ به شیک ی زور نان له مالتاندا هه بئ چونکه له روژی باراندا نان په یدا نابئ، پیویسته نانی وشک دابین بکه ن و ئه گهر ترسی شهوتان هه بوو نانی وشکتان ده ستنه که وئ ده بئ ئاردتان هه بئ و ئه گهر نانتان ده ست نه که وت ، کولیچه و کیک دروست بکه ن . ئه گهر ترسی شهوتان هه بوو هه موو کاتیکی ئاردتان ده ست نه که وئ ، ده بئ چه ند ته لیس په تاته بکرن و عه مباری بکه ن. به کورتی ده بئ نان و نانه وشک و ئاردو په تاتان له مالدا هه بئ. ئه گهر هه ر یه ک له مانه له بازاردا نه مان به وانی دیکه زگتان تییر بکه ن و له جوانترین شوینی دنیادا که باشتین خه لکی لییه، برسی نه بن!

با بیینه سه ر مه سه له ی پیوه ندی. پیویسته بوتانی به یان بکه م تا کو هیه چ ئاسته نگتان نه یه ته ریگه و بتوانن چوئی چاره سه ر ده که ن. بهر له هه موو شتی ده بئ تهلهفوتان له مالدا هه بئ. به لام ئاخو تن به یه ک دانه تهلهفون کاریکی سه خته، ئه گهر چه ز نه که ن شه و هی قسه ی له که لدا ده که ن شیت بئ ابو یه ده بئ لانی که م دوو هیلی تهلهفون و سی دانه نامییرتان له مالدا هه بئ. ته نانه ت ئه گهر گویتان له زهنگی نامیری یه که م و دوو م نه بوو رهنگه گویتان له هی سیته م بئ. به لام له مانه ییش زامنتر دانانی سسته می تهلهفونه له مالکه تاندا (به داله) که به چه ند هیله وه به ستر

بی و رهنګه به هیلیکهوه بتوانن قسه بګه. ټه ګه ر ګوماتان له به دداله هه بوو، پیوښته ته لیکستان هه بی، له ګه ل ټیته لیک که بتوانن قسه ی پی بګه ټه ګه ر ته له فون و ته لیکس کاریان نه ګرډ. پیوښته زور به نه یی بیته ل به کار بی نن نه با دا به سیخورتان له قه ل هم بده ن و لیټان تووره بن. چونکه ریګه ی به کار هی نانی بیته ل ناده ن ته نانه ت ټه ګه ر له نیو بوو که شوو شه ی مندالانی شدا بی. ټه ګه ر نه توانن بګه نه دایه ری پوښته یا درانګ بګه ن و نه تان توانی نامه ره وانه بګه ن ، له سه رتان پیوښته کوتر له مالګه تاندا به خپو بګه ن ، بو ناګاداری نامه به کوتر ره وانه ګرډن به پیچه وانه ی یاسایه. له م حاله ته دا ټه ګه ر ته له فون ټه کان کاریان نه ګرډو ته لیکس وه ستاو بیته ل دهستی به سه ر دا ګیراو نه تان توانی بګه نه دایه ری پوښته ده بی چه ند نامه به ر دامه زړین ټه وانه ی به پی به زووترین کات نامه ده ګه بیټن. ټیستا ټه ګه ر مه سه له ی پیوه ندیمان کورت ګرډه وه ده لپن پیوښته ته له فون و بګورو ته لیکس و کوترو نامه به ر دابین بګه ن. چونکه پیوښتستان به به کار هی نانی یه ک له و هوښانه ده بی و ټه و کاته ده توانن بلین که مه سه له ی پیوه ندبتان زامن ګرډوه.

سه باره ت به هو ی ګواسته وه و هاتوچو ګرډنیش، ټه ګه ر بز ان چو ن ره فتار ده ګه ن ټه وه هیچ ګیرو ګرډت ان ناب ی. نا کر ی بی ټو ټومبیل بن و پیوښته یه ک دانه ټو ټومبیل نه بی، چونکه ټو ټومبیل په کی ده ګه و ی و ګه رسته ی یه ده ګت ان ده سنا ګه و ی. بو یه و اباشه دوو ټو ټومبیلی به ره مه می ناو خو بی تان هه بی. دوو ر نیه یه ک له و ټو ټومبیلانه په کی بګه و ی یا بد زری یا پارچه ی یه ده ګی ده سنه ګه و ی، ټه و کاته با شترین ری ګه چاره بو هاتوچو ګرډن له جوانترین ناوچه ی سه ر زه مین که با شترین خه لکی له سه ر ده ژین، ټه وه یه که لانی که م چوار ټو ټومبیل تان هه بی. هه ندی جار به هو ی قه یرانی پانزین، ټه و چوار ټو ټومبیلانه ی ش به ش نا ګه ن، ټه و کات ده بی ټو ټومبیل ی پی نجه م هه بی و به ګاز کار بکا. جاری واده بی ګازیش تان ده سنه ګه و ی بو یه بیر له ماتورسکلک بګه نه وه و ټه ګه ر پانزین تان بو ماتورپیش ده سنه ګه و ت ټه وه ده بی پایسکیلتان هه بی. له به ر ټه وه ی ټه م وولاته له بان شاخی سه خت و عاسی دامه زراوه، شه قامه کانی زور رکن و پایسکیل ناتوانی سه ر ګه و ی ، پیوښته له باخچه ی مالدا ناخوړ دروست بګه ن و هه ندی وولاخ رابګر ن و کورتان وزینیان بو دابین بګه ن . هه روه ها پیوښته ګالیسکه تان هه بی ټه وه ی وولاخ رایده کیشی.

بکورتی پیوښته ته وای هو یه کانی ګواسته وه تان له مالدا هه بی، ټه وانه ی به درپزایی میژوو مروقه به کاری هی ناون . ټه و کات له هاتوچو ګرډندا له شوینیکه وه بو شوینیکه دیکه هیوا

پراونابن، لهو ناوچه‌په‌ی که به جوانترین سروشتی دنیا داده‌نړئ و باشتړین و نه‌جیمترین خه‌لکی له‌سهردا ده‌ژین.

با بیینه سهر مه‌سه‌له‌ی رووناکی. بیگومان ټیوه سهره‌پرای ئاسته‌نگ و کپروگرفت، ده‌توانن ټییدا سهرکه‌تووبن. ته‌بیعی سوود له کاره‌بای شار وهرده‌گرن! به‌لام چونکه نازان که‌ی ده‌سپړئ و که‌ی دټه‌وه، پیوښته مووه‌لیدتان هه‌بی. ته‌گهر ترسی ته‌وه‌تان هه‌یه سووته‌مه‌نی پیوښتتان ده‌سنه‌که‌وئ، ته‌وه پیوښتتیتان به‌چند دانه‌چرای گاز ده‌بی! ته‌گهر ترسی ته‌وه‌تان هه‌یه گازتان ده‌سنه‌که‌وئ، لایه‌تی ده‌ست به‌کار بیئن، ته‌گهر ترسی پاتړیتان هه‌یه بو‌ته‌وه‌ی له‌تاریکیدا نه‌ژین، پیوښته ژماره‌یه‌کی زور مووم له‌ماله‌که‌تاندا عه‌مبار بکه‌ن. ته‌گهر کاره‌با براو و سووته‌مه‌نیتان ته‌واو نه‌تان ویست مووم دا‌گیرسینن له‌ترسی ته‌وه‌ی له‌بازاردا نه‌میڼی، ده‌توانن قوتیلوه‌چرا ره‌شکه به‌کار بیئن، ته‌گهرنا چهرخی به‌فته‌یله یا به‌رده‌ستی، یا ته‌و ته‌خته‌داره‌ی بو‌ تاگر هه‌لگیرساندن کاتی خوئی به‌ر له‌دوژینه‌وه‌ی کاره‌با چهرخ و شقارته به‌کاریان ده‌هینا. سهره‌پرای ته‌وه‌ی ده‌توانن ئامپړی (چارچ-شحن) دابین بکه‌ن یا سوود له‌وزه‌ی با وهر‌بگرن و کاره‌بای پی‌ دابین بکه‌ن.

ته‌گهر بمانه‌وئ به‌کورتی باس له‌م مه‌سه‌له‌ی رووناکی بکه‌ین، له‌جوانترین ناوچه‌ی ته‌م دنیا‌یه که‌ باشتړین و دل‌سافترین خه‌لکی لی‌ ده‌ژین، پیوښته ته‌م شتانه له‌ماله‌که‌تاندا هه‌بن: وزه‌ی کاره‌بای شار، مووه‌لیده، فانوس، چرا ره‌شکه، لایتی ده‌ست، مووم، وزه‌ی خوور ته‌گهر ته‌م هه‌موو نه‌مانه‌تان دابینکرد ته‌وه له‌تاریکی رزگارتان ده‌بی.

با بیینه سهر باسی هه‌ندئ کاروبارتان که‌ پیوه‌ندیان به‌دایه‌ره‌کانی ده‌وله‌ته‌وه هه‌یه.. چاره‌سهرکردنی ته‌م مه‌سه‌له‌یه له‌خوئی ئاسانتر نیه. ته‌نانه‌ت ته‌گهر بشزانن چون له‌دایه‌ره‌ی ره‌سمی وغه‌یره ره‌سمی چاره‌سهر ده‌که‌ن، ده‌بی پشت به‌یه‌کی له‌گه‌وره به‌رپرسان به‌سنت تا یارمه‌تیتان بدا. پیوښته ژماره‌ی ته‌و که‌سانه زورین بو‌ته‌وه‌ی له‌هه‌موو شوینه‌کاندا سوودیان هه‌بی. بو‌ته‌م مه‌به‌سته‌یش پیوښته به‌رتیلی چهور بدن. ته‌گهر به‌به‌رتیل ریځ نه‌که‌وت و ته‌و به‌رپرس و فرمانه‌برانه نه‌یان‌توانی کاروبار وه‌ک پیوښته راپه‌رینن، ده‌بی کچی جوان و خزمی قه‌شه‌نگتان هه‌بی، سهره‌پرای کارت و راسپارده، ته‌گهرنا ده‌بی دیاری به‌نرخ و پاره‌ی باش بدن، به‌گویره‌ی ته‌و بارودوخه‌ی هاتووته‌پیشن. ته‌گهر هه‌ر شانس نه‌یه‌ینا پیوښته به‌رتیل بدن. له‌هه‌موویش گرنگتر ته‌وه‌یه ده‌بی خاوه‌ن سه‌بریځ بن به‌رد بتوینیته‌وه.

سه‌بارت به مه‌سه‌له‌ی گهرمکردنه‌وه‌ی ما، دلنیا بن مستهر جوژیف.ك. كرافتسمان هه‌رچه‌نده‌ی ده‌زاتم ئیوه به‌سه‌ر ئه‌و گیرگرفته‌دا سه‌رده‌كه‌ون، به‌لام ئه‌مه‌یش وه‌كو هه‌موو كرفته‌كاني ديكه چاره‌سه‌ری هه‌یه. ده‌بئ گهرمكهره‌وه‌ی ناوه‌ندی له‌ماله‌كه‌تاندا هه‌بئ، به‌لام پئویسته‌ سی‌ جوژ سسته‌می گهرمکردنه‌وه‌ هه‌بن. یه‌كه‌میان به‌ نه‌وت كاربكاو دووه‌میان به‌ خه‌لووزی به‌ردین و سی‌هه‌میان به‌ غاز. ده‌بئ دوو سسته‌می خه‌لووز بن ، خه‌لووزی دارو خه‌لووزی به‌ردین. واتا چوار جوژ سسته‌م له‌ماله‌كه‌تاندا هه‌بئ، ئه‌گهر ترستان له‌وه‌ بوو كاره‌با بېرئ و سووته‌منی ئامیره‌كاني ديكه له‌ بازاردا په‌یدا نه‌بن، ئه‌وه‌ ده‌بئ سوپای جوژاو جوژتان هه‌بئ، له‌گه‌ل ئاگردانیک كه‌ به‌خه‌لووز گهرما به‌خشئ، ئه‌گهر هه‌ردوو جوژ خه‌لووز ده‌سه‌كه‌وتن، ئه‌وه‌ پاشه‌روکی مانگا (ته‌پاله‌) به‌كار بئین. ئه‌گهر سووته‌منی هه‌موو ئه‌و ئامیره‌نه‌تان ده‌سه‌كه‌وت پئویسته‌ خه‌می ئه‌وه‌ بچون كه‌ مه‌قه‌له‌تان هه‌بئ و خه‌لووز له‌كات و ساتی خویدا بکرن و عه‌مباری بکه‌ن. ئه‌گهر هه‌رنا ده‌بئ ئامیره‌یک له‌سه‌ر بانی ماله‌كه‌تاندا هه‌بئ تیشکی خوژ به‌هینتته‌ ژووره‌وه‌و گهرمتان بکاته‌وه‌. پئموایه‌ دا‌بین کردنی ئه‌مانه‌ زه‌جمه‌ت نیه‌.

ئیس‌تایش با بیینه‌ سه‌ر مه‌سه‌له‌ی ژنه‌ینان و پیکه‌ینانی خیزانیکی به‌خته‌وه‌رو ژیان له‌ جوانترین ناوچه‌ی دنیا كه‌ باشرین خه‌لكی تیدایه‌. ئه‌مه‌ هه‌ر زور ئاسانه‌و له‌و مه‌سه‌لانه‌ ناکا كه‌ پیشتر باس‌م کردن. ئه‌و ئافره‌ته‌ی خوشتان بوئ به‌ سفیل ماره‌ی ده‌که‌ن. چوژ ئه‌گهر ناو برا ده‌بئ تانکیتان هه‌بئ یا بېر هه‌لکه‌نن، مالتان به‌كاره‌با رووناك ده‌که‌نه‌وه‌ به‌لام موّم و چراو لایتیشتان هه‌یه‌ نه‌بادا كاره‌با بېرئ و بېرتان له‌ مه‌قله‌ و ئاگردان کردووته‌وه‌، نه‌بادا گهرمکردنه‌وه‌ی ناوه‌ندی نه‌بئ، ئاوايش ده‌بئ ژنیکی دیکه‌یشتان به‌ شه‌رعی هه‌بئ. ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ هه‌یه‌ ده‌گه‌ل ئه‌و ژنه‌یش به‌خته‌وه‌ر نه‌بن، ده‌بئ ئافره‌تیک یا زیاتر هه‌بن بی‌ ماره‌ بېرین له‌ گه‌لیاندا رابویری. ئه‌گهر ئه‌و هه‌موو ژنه‌ت هه‌بوون له‌گه‌ل یه‌کیکیاندا هه‌ر به‌خته‌وه‌ر ده‌بن. به‌لام ئه‌گهر ترسی ئه‌وه‌تان هه‌بوو به‌خته‌وه‌ر نه‌بن یا شانستان نه‌به‌هینئ، ئه‌وه‌ به‌هيوای ئه‌وه‌ بژین كه‌ ره‌نگه‌ دوستیکي به‌وه‌فا بدوژنه‌وه‌، ئه‌وکاته‌ پیتان وانه‌بئ به‌خته‌وه‌ری مه‌حاله‌.

لیره‌دا مستهر جوژیف.ك. كرافتسمان كو‌تایی به‌ راپوژته‌که‌م ده‌هینم دو‌وای ئه‌وه‌ی بوّم به‌یان کردن كه‌ چوژ هه‌لسو كه‌وت ده‌که‌ن، ئه‌گهر ئاره‌زووتان کرد له‌ جوانترین سروشتی دنیا‌داو له‌ نیو باشرین خه‌لكی ئه‌م سه‌ر زه‌مینه‌دا بژین.

چاوه پروانی فهرومانتاتم.

دلسوژتان : هارد زیگل

که مستهر کرافتسمان نامه‌ی راویژکاری تاییه‌تیبیی خوی خوینده‌وه، گه‌لی که یفساز بوو. شوکر
وا شوینیکی دوزیه‌وه که تیبیدا به به‌خته‌وری بژی و ههر تهو ده‌مه ته‌میری کرد بروسکه بو
راویژکار ره‌وانه بکه‌ن: (چاوه‌روان بن وا هاتم). به‌لام به داخه‌وه بروسکه ره‌وانه نه‌کرا، چونکه
نامه‌ی مستهر هارد ره‌وانه‌ی کردبوو ته‌دره‌سی له‌سه‌ر نه‌بوو.

مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان زوژی چاوه‌ری کرد نامه‌یه‌کی دیکه‌ی له راویژکاریه‌وه به‌ده‌ست
بگا، که‌چی نه‌هیچ نامه‌یه‌ک گه‌یشت و نه‌زانیاری. له‌به‌رته‌وه‌ی مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان
سووربوو بجیته‌ته‌وه وولاته‌ خو‌شه ، نامه‌ی مستهر هاردی له روژنامه‌کاندا بلاوکرده‌وه و
وخه‌لاتیکی پازده میلیون دۆلاری ته‌رخان کرد بو تهو که‌سه‌ی تهو وولاته‌ی پیشان بدا که
جوانترین شوینی دنیا‌یه‌و باشترین خه‌لکی تیدا ده‌ژین.

ئیوه‌یش ته‌گه‌ر به وولاتیک ده‌زانن وه‌کو ته‌وه‌ی مستهر هارد له نامه‌که‌یدا باسی لیوه ده‌کا
، فه‌رموون نامه بو مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان ره‌وانه بفه‌رموون ، له‌لایه‌ک چاکه‌ی ده‌گه‌ل
ده‌که‌ن و له‌لایه‌کی دیکه‌یشه‌وه ده‌بنه‌ خاوه‌ن پازده میلیون دۆلاری ته‌میریکی.

ده‌ی کی ده‌زانن تهو وولاته له کوئییه !?

ئەمانە دەردەگانى ئىمەن

دوكانىكى بچكولانەمان بىنى. بەقال نەوتى لە شووشەى ژنە دىپھاتىيەك دەکرد. چاوى بە ئىمە
كوت پىنكەنى وگوتى:

- رشيد ئاغا چاودەروانى ئىيە. بە دەستى لاي چەپتانهوہ چايخانەيە، لەوى چاودەروانتانە.
پىنكەنەنەكەى پەر لە مانا بوو، گوتم:
ئەم رەشىد ئاغا يە كىيە؟
گوتى:

- زووكەن، پرون، چاودەروانتانە.
لە ژىر نىمچە بەرزايىيەكدا چايخانەمان بىنى. مېرد منداللىك چاوى بە ئىمە كەوت، رايكردو
گوتى:

-مام هشىد چاودەروانى ئىيە دەكا.
لەبەرزايىيەوہ دابەزىن و خومان بە چايخانەدا كرد:
-مەرحەباتان لى بى برادەرىنە.
خەلكەكە تەماشاي ئىمەيان دەكردو حرىت حرىت پىدەكەنەن.
- رەشىد ئاغا كىيە؟
-ئەوہتا لەولا دانىشتوہ.

لە بان تەختەيەك راکشاوہ، ريش ماش و برنج، كابرايەكى رۆح سووك. ئىمەى بىنى قىت
بووہو گوتى:

-بەخىر بىن.

-سەلامەت بى. تو رەشىد ئاغاى؟

- بەلى منم.

-چاودەروانى ئىمەى وانىە؟ لە ريگادا ھەركىمان بىنى گوتى رەشىد ئاغا چاودەروانتانە.

- جارى فەرموون دانىشن . چاودەروانىن ، بەلى . بەلام چاودەروانى ئىيە نىن. خەلكەكە
واتىگەيشتون ئىوہن.. چ دەخوئەوہ؟

داوای ماستاومان کرد. له رهشید ئاغامان گه‌یاند که له ریگه‌دا جییمان په‌کی کهوت بو‌یه هاتینه ئی‌ره و هه‌رکی‌مان ده‌بینی باسی چاوه‌روانی ده‌کرد. رهشید ئاغا مژیککی له قاوه‌داو به خه‌لکی گوندی گوت:

-ئه‌وانه‌ی چاوه‌روانیان ده‌که‌ین ئه‌مانه نین. ئه‌مانه‌تان هیچ بینیه‌ه؟
هه‌ندی کهس وه‌لامیان دایه‌وه:

-که چاومان پی‌یان کهوت زانیمان ئه‌وان نین.
گوتمان:

-ره‌شید ئاغا مه‌راقمان کرد، پی‌مان نالی‌ی چاوه‌روانی کی ده‌که‌ن؟
گوتی:

-په‌یدا ده‌بن. له‌هه‌رکوی بن دینه‌وه.
ره‌شید ئاغا ده‌سه‌سریکی له‌به‌رده‌م دانین. له‌سه‌رخۆ ده‌سه‌سری کرده‌وه، چوار دانه پاکه‌ته جگه‌ره‌ی به‌تالی ده‌ره‌ینا گوتی:

-ئیمه چاوه‌روانی خاوه‌نی ئه‌م پاکه‌تانه ده‌که‌ین. که به‌ئه‌مانه‌ت بو‌مان هه‌لگرتوون.
گوتم:

-ئه‌مانه چنه ره‌شید ئاغا؟
گوتی:

-ئه‌مانه ده‌رده‌کانی ئیمه‌ن.
- ده‌ردی چی؟

-به‌خوا ده‌ردی ئیمه‌ن. ئیستا بو‌ته باو که هه‌ل‌بژاردن نزیك ده‌که‌ویتسه‌وه، خوا نه‌یپری گه‌وره پی‌اوه‌کامان گوند به‌گوند، ناوچه به‌ ناوچه ده‌گه‌رین و گوی له ده‌رده‌کامان ده‌گرن. ده‌سته‌ی حزبی له‌سه‌رحوکم هاتنه ئی‌ره و خه‌لکیان له چایخانه‌دا کو‌کردنه‌وه. چوار کهس بوون لی‌ره‌دا له ئوتۆمبیل دابه‌زین. فه‌رموومان لی کردن. سه‌لامه‌له‌یک. ئه‌له‌یکه‌سه‌لام. یه‌کیکیان گوتی: براده‌رینه تا ئیستا کهس به‌لاتانه و نه‌هاتوه گوی له ده‌ردتان بگری، که چی دیو‌کراسی مانای گوی گرتنه له خه‌لک. بو‌یه وا به پی‌ه خۆمانه‌وه هاتووینه‌ته لاتان. ئیوه‌ش هه‌رچی هه‌تانه بی‌لین، چ داواکارتان هه‌یه پی‌مان بیژن.

ده‌ستمان به داواکاری کرد، ئه‌وانیش هه‌ریه‌کهو لای خۆیه‌وه ده‌ینوسی. هه‌رچی گوتمان نه‌یان گوت نابی. گوتمان قوتابخانه‌که‌مان پی‌نج پوله‌و به‌ش ناکات. له‌ئیمه داواکاری له‌وان نووسین،

جگه ره له جگه ره پيش ده کيشن و چای دهنوشن. له سه رخو به ماموستای گوندم گوت: ماموستا من باوه ری به مانه ناکه م گوتی کوره هم قسه یه چیه؟ گوتم: راهسته تاقیبان ده که مه وه. گوتم: برادرینه ئیوه هم مو داواکاریه کانی ئیمه تان نووسی، ته نیا شتیکمان ماوه.. ته گهر هیلی شه مه نده فرمان بو راکیشن شه وه هیچی ترمان ناوی. وه لالا ته ویشیان له پاکه ته جگه ره نووسی.

تاقی ئیواره دووانیان جگه ره بیان ته واو بوو پاکه تیان فرده دا. هه ردوو کیانم هه لگرتنه وه وه به دزی خستمنه گیرفانم. واده ی رویشتن له به رده م چایخانه یه کیکی دیکه پاکه تی فرده دا. شه ویشم خسته گیرفان. که سواری ئوتو مبییل بوون ده ستیان له په نجه ره وه دهره یناو خواحافیزیان کرد چواره میان پاکه تی توردا، شه ویشم هه لگرتنه وه. ئیدی شه مانه هه ر چوار پاکه ته که ن. تینگه یشتن؟ نه م پاکه ته جگه رانه دهردی ئیمه ن. خه به ریان ناردوو شه مسالیش دینه وه دهرمان دهرمان بکه ن. ئیمه ییش چاوه روانین، ها هاتن، ها وادین.

دهستم دایه پاکه تیک، شه ش جاران له سه ری نووسراوه شوکران، شوکران. جاریکیش شوک وله ته کیه وه وینه ی سی شه ستیره و ره سمی قایه غیک و وینه ی زه لامیکی سه رزل.

پاکه تیکی دیکه م دهست دایه، شه نووسین و تیبیبیانه ی له سه ر نووسرابوو:

تکا بو برادره ی کورپی خه زورم لای وافی به گ بکه م. ده که له هسته یه ک ده چنه ئیتالیا، ته گه رنا ئیستیقاله ددها پینچ جارانش نووسراو راقیسه. وینه ی هه شت دلش کیشراوه.

دیقه تی پاکه تیکی دیکه م دا، وینه یه کی گه وره ی چاوو وینه یه کی زاری تاو له کراوه. له ته کیانه وه نووسراوه: ده بی، باشه، ده بی، ده بی، ده بی، باشه. پینچ پیتی جیا جیاش نووسراوه.

- واهاتن

- واهاتن.

بووه غه له به غه لب. له به رده م چایخانه دا سی که س له ئوتو مبییل دابه زین. دیهاتیه کان چون هه وه له به ئیمه پیکه نین، ئیستا وا به ئه وان پیده که نن. یه کیکیان گوتی:

- مه رحه با ئاغا کام.

ئه ری تر:

- سه لامه له یکوم ها و لاتیان.

سپهه میان گوتی:

مه رحه با برادرینه.

لای رهشید ناغا دووانیان له سهر کورسی دانیشتن و یه کینکیان له بان ته خته. به دهسته راستیان مهرحه بایان له گه وره و بچووکى چایخانه ده کرد. قه له وه که یان گوتی:

- له گه ل پیزار سالدآ چوتن؟

له جیاتی هه مووان رهشید ناغا وه لامى دایه وه:

- سه لامهت بن، ئیوه چوتن؟

- ئیمه زور باشین به تاییه تی که ئیوه وا که یفسازو خوش گوزه ران ده بینین. ماشه لالا گفته تان دى. ههره پیره که یان گوتی:

- براینه ، دیموکراسى مانای نه وه یه گوئ له خه لک بگریئ.

پاکه تی جگهره ی دهره ینا. چایچی به ماشه ی دهستی جگهره ی بو داگیرساند. دریزه ی دایى:

- ئیمه هاتووین له ئیوه وه فیبر بین و گوئ له گرفتتان بگرین. شهرم مه که ن ههرچی دهرده، ههرچی داواکاری یه ، بیلین .

دیتهاتییه ک گوتی:

- یه که محار نه م کوئوونه وه یه کوئوونه وه ی گه له. ده بی به هه ند هه لبگریئ و جی به جی بگری.

ههر سیکیان هه ندی شتیان له سهر پاکه ته جگهره نووسی. رهشید ناغا سه ری به سه ر نووسینی یه کینکیان داگرت و گوتی:

- گه وره م به ند هه ددم نیه، به لام و ابزانم هه له ت نووسی.

نه وه ی دیکه خه تیکی وه سه ر نووسینه که ی خوئ داهینا و به په له شتیکی دیکه ی نووسی. کابرای رهشید ناغا ناخوتی گوتی:

- بو هه له یه؟ مه حزه ری کوئوونه وه یه.

- هیچ. به من وابوو هه له یه..

پاش نه م قسه یه رهشید ناغا له سه رخوئ ده سمالی کرده وه و ههر چوار پاکه ته جگهره ی دهره ینان گوتی:

- پیزار، له باسی کوئوونه وه نه م خه تخه توکانت کردبوون.

خه لکه که تیگرا دایانه قاقای پیکه نین. نه وانیش پیکه نین.

دیتهاتییه ک گوتی:

- مه کته بمان ده وئ. پینچ پول به ش ناکات.

یه که له سی که سه کان شتیکی نووسی و گوتی:

- نه خيږ به ش ناکات.

ره شيد ټاغا به کابراي گوت:

- قوربان هه لټ کړد (پاکه تي پيړاري له بهر دهم دانا) پيړار به رام بهر داواکاري قوتابخانه نووسيو ته شوکران، شوکران

ټيډي هه ر به که و به په له پاکه تي نايه وه گيرفان. ره شيد ټاغا گوتي :

- هه مووی ليږده نووسراوه. ته ماشا.. ته مخه توکانه داواکاري ټاوه، ته هه شت وينه ی دلته بي ټيشو کارييه.

پاکه تي کي بو دريژ کړدن:

- ته مه پيش پاکه تي نه و زاته يه که ته مسال له گه لټاندا نه هاتوه .

کابراي قه له و به توورده يي يه وه گوتي:

- ته مانه چنه ؟

- هيج ده بي چين؟ دهر دن دهر د... دهر دي ټيمه ن، هي ټيوه نه ؟ نازانم.

هه لټانه سه رپي پرون. ره شيد ټاغا گوتي:

- ټيشه که ي شوکران ته له بير نه چي، سي هه زاري تيډايه.

ټه وان سواري ټوټو مبييل بوون، ټيمه پيش له ته ک ره شيد ټاغا وه ستاوين،

يه کي کيان پرساري له برادراني کړد:

- خو پاکه تتان فږه نه داوه؟

- نه خيږ.

- فږه ي مه دهن هه لټان ده گريته وه.

ټوټو مبييل روښت . دټهاتيهه کانيش ده ستيان له نيو پژدنيان ټاوه پيډه که نن.

بازانين چي لي دي؟

له بوغازي دهرياي رهش، نزيك لايهني نه نادولتهوه، چايخانهيك ههيه. زوربه ي تهوانهي هاتووچووي دهكهن و لبي داده نيشن يه كتر دهناسن و زوربه شيان خانه نشينن.

تهو به يانيهش وه كو ههه موو روژه كاني ديكه باس له كي شه و گرفتني ناومال و وه زعي وولات دهكرا. باس له نرخ دهكرا كه حكومته واده ي دابوو له سه دا سي دابه زيني باشه چي لي دي؟ كريكارمان رهوانهي تهله مانياو ئوستوراليا كردن، ههر تير نه بووين. تيستايش وا كريكار رهوانهي يه كيتي سوقيهت دهكهن. تهوه نده بههه پمينه، كريكار خريكن بو نيو نوسين يه كتر يان دهكهنهوه. ههلا ههلا.. كوره تهوه كريكار رهوانهي ولاتي كوموتستان دهكهن؟ برادهر پاره پاره يه، له كوموتستانهوه بي له فاشيزمانهوه بي. بابي. له كويتهوه دي با بي. من به پاره ي كوموتستان مزگهوت دروست دهكهم پولتي قورئان خويندن دادهمزيريم، هيچ گونا هيش نيه بهلگو خيريشمان دهگاتي.

باشه تهنجامي تهه كاره به چ دهگا؟ خوا به خيري بگيري.

گه وروم واري داتي سالانه ي وولات به شي دانهوه ي زنده بابي قهرزه كاني ته مريكا ناكا. بلي تهو قهرزانه ي ته مريكا ده مانداتي زنده بابيشي ديته سهه؟ ههلا ههلا.. ئاخو تهنجامي تهه مهسه لهيه به چ دهگا؟

ههرچي كارخانه ي لهه وولاته دا دروست بكري، ريگهوبان، بهنده رگا. دهبي ته مريكا برياري له سهه ردا. نه بابه. من تهه مهه نه ده زاني. باشه تهنجامي تهه وه زعه چون دهبي؟ هه موو روژي، هه موو ئيواره يهك، تيكر تهه باسه يان دهكرد. له هه موو باسيكيشدا هه مان قسه يان دووباره دهكرد هه.. نه بابه.. ههلا ههلا.

خانه نشينه كاني هامشوي چايخانه دهكهن، هه مان پرسياريان له يه كتر دهكرد:

- باشه چي لي دي؟ بازانين چون دهبي؟

- دهبي تهنجامي چ بي؟

- تهنجامي تهه مهسه لهيه به كوي دهگا؟ بوسته بازانين چي ليته دي؟

ئەو بە يانپەش لە چايخانەدا ھەر ھەمان باس و خواس بوو. يەكئەبەر بە يەكئەبەر دەگوت (با بزانی چي لیتو دە؟)

کریکارێکی خانەنشینی دنیا دیدە، دەرچووی پەیمانگە ی توپخانە ی سەربازی گوتی:
- بوەستە با بزانی چي لیتو دە ی ئیتو ، وەکو ئەو مەسەلە یە کە بەسەر خزمیکی من ھاتووە.
خەلکە کە مەرەقیان کرد دەبێ ئەو خزمە ی ئەو چي بەسەر ھاتبێ ؟ کابرای خانەنشین وای گێڕایەو:

حکومەتە کە ی خۆمان دەستی بە فرۆشتنی زەوی و گەردەکان کرد. کام ھەواری جوان و دلپەینی بوغاز ھە یە فرۆشتنی دەوڵە مەندە عەرەبە کانی خاوەن نەوت. ئەو کاتە دەوڵە مەندیکی عەرەب پەیدا بوو. شیخ بوو، میر بوو ، ھەردووکیان بوو؟ ناوی ئەبول فاتیک ئەلموشکی بوو. لە گەردە کانی دەروانییە بوغازو چاوی لە دیمەنی دلپەینی تیر نابێ بیناوی ساختمانی دروست کرد. ئەبجاری کەوتە ھەوای ئەو ی کچە تورکیکی بینی. کام کچە تورک، لای گەرنگ نیە بەلام بە مەرچی جوان بێ.

ھەرئەو دەلالانە ی زەوی یان بو ئەبول فاتیک دۆزیووە، کەوتنە دووای کچ دۆزینەووە. ئەبول فاتیک چەند مەرچیکی ھە یە: تەمەنی بچوک بێ، جوان بێ، دلگەساف و بێ فرت و فیل بێ، کچی کوری کچ بێ، دەستی بە دەستی پیاو نە کەوتبێ. لەم زەمانەدا دۆزینەووە ی کچی و ئاسانە؟ ئەبول فاتیک پارە ی زۆرە و مەحتەل نابێ. دەلال کەوتنە خۆیان. ئەبول فاتیکیش لەملاو لەولا خەریک بوو خۆی فیری زمانی تورکی دەکردو چەند وشە یە کە فیریو بۆخەو، ھەلسە، درێژبە، وەرگەری و ھەندیکی دیکە ییش کە پێویستی بێ ئەو چي بە چي دەکەن.

زۆریان کچ نیشانی ئەبولفاتیک دا، عەرەبی کوری عەرەب بە ھەموو کچیک رازی نابێ! دەمو چاوی روون وە ک شیر ی سپی، بە دەن لەحم بە عەجین، نیو قەد باریک.
دووا جار ئەبولفاتیک کچیک بە دل بوو. ئیدی ئەوکات ئیمە ئەبولفاتیکمان ناسی، چونکە ئەو کچە ی داخوای دەکرد خزمیکی دووری ژنە کە ی من بوو. کچە تەواو ئەو کچە بوو ئەبول فاتیک گەرەکیەتی: تەمەن ھەقەدە سال، کۆرسیکیش دەرسی ئایینی خۆیندوو، سپی، باریک. لە دلگەسیانیش ھەر گیل دیتە بەرچاوی. ئەبولفاتیکیش بیسن ھەر لە دەعبا دەکا. باوکی کچە ییش کابرایە کە پیرە بە گشتی خێزانیکی ھەژارن و رازی بوون بەو پارە یە ئەبول فاتیک بو ی ژماردن. کابرا لەبەر ئەو ی ژنی دیکە ی ھە یە، کچە ی بە مەلا مارە کردو گوازتیووە.
کچە بە وناھەنگە گەوروو تیرە ی ئەبول فاتیک لە کاتی گوازتنە ی سازدا زۆر کەیف خۆش

بوو. خزم و نه قره‌بای کچه به نه بولفاتیکیان ده‌گوت فاتیک به‌گ، ته‌نیا برابره‌کی کچه نه‌بی که شه‌ش سال له‌خوی بچوکتز بوو، به پینچه‌وانه‌ی نه هه‌ر له شیتانی ده‌کرد، پیتی ده‌گوت مامه فاتیک.. مامه فاتیک وا رویشت مامه وا هات.

من و ژم دووچاران سه‌ردانمان کردن، کاتی نیشان کردن و دووای گوازتنه‌وه. له‌و ماله‌ی وا له‌سه‌ر گرده‌کانی بوغاز بوو.

زه‌مان هات ، زه‌مان رویشت.. نیدی من روو داوه‌کانی دیکم له ده‌می ژم بیست: نه بولفاتیک شه‌وی یه‌که‌م تیده‌گا بووک ژنه، چونکه هه‌ر به دل‌سافی خوی هه‌موو شتیکی تیده‌گه‌ینی.

ژنه پچکوولانه‌ی نه بولفاتیک به‌عه‌باوه ده‌چیته کولان. مامه فاتیکیش چونکه پیاویکی به‌د گومان و دل پیسه، پیتی خزم که‌سی ژنه له ماله‌که‌ی خوی ده‌بری و نایه‌لی هاتوو‌چووی بکه‌ن. باشه به‌لام نه‌و کاتانه‌ی نه بولفاتیک له‌مال نابی کچه بیزار ده‌بی. مامه فاتیکیش نایه‌وی کچه له ماله‌وه هپس بی. له‌و ماوه‌یه‌دا نیشی کرین و فروشتنی ده‌بی و دووسی روژان ده‌بی له مال دوور بکه‌ویته‌وه. بویه ماوه‌ی ژنه‌ده‌دا نه‌گه‌ر بچیته ده‌ره‌وه‌و له کوچه دوور نه‌که‌ویته‌وه. ژنه پیتی خوشه به‌لام به‌ته‌نیا له کولان چ بکا؟ داوای روخسه‌ت ده‌کا بچیته سینه‌ما. مام فاتیک زور بیری لیده‌کاته‌وه. بریاردان ناسان نیه.. ته‌گه‌ر بلی مه‌رو ره‌نگه‌ زویر بی، بلی پرو ره‌نگه‌ تاقی ته‌نیا تووشی به‌لایه‌ک بی. ده‌لی:

- باشه روخسه‌ت ده‌ده‌م.. به‌لام با هه‌وه‌ل خوم فلیمه‌کان بینم.

مام فاتیک ته‌ماشای ته‌واوی فلیمه‌کان ده‌کا، تا ده‌گاته‌فلیمیکی ترکی که باس له (عه‌داله‌تی هه‌زه‌تی عومهر) ده‌کا و نه‌و فلیمه‌ی بو دست نیشان کرد.

تازه بووک که (نه‌جمیه‌ی ناوبوو، ده‌چیته سینه‌ماو مامه فاتیکیش به‌ره‌و نیشوکاری خوی. روژی دوواتر که ده‌گه‌رپیتته‌وه (زور شوکر) ده‌بینی نه‌جمیه‌ی وا له ماله‌وه‌یه:

- نه‌جمیه؟

- قوریان.

- که من لیتره نه‌بووم چت ده‌کرد چت نه‌کرد؟

نه‌جمیه ده‌ست پی ده‌کا:

- هه‌ر مه‌پرسه

چون نه‌پرسی؟ له مه‌رافان خه‌ریکه ده‌ته‌قی.

- چ بووه نه‌جمیه؟

- شتیکی وام به سهرهات ، زۆر سهرسام بووم!
 -چیت به سهرهاتووه؟
 نه حمیه بی که موزیاد بوئی ده گپرتتهوه:
 -عه بام له خۆم لوولداو چوومه ئەو سینه مایه ی تو گوتت.
 -زۆر جوانه
 - چوومه کووچه
 -تی؟
 -به ریگه دا ده رویشتم کابرایه کم لی نزیك که و ته وه
 - کابرایه ک؟
 -به لی.. من ده رویم ئەویش ده روا.. مهراق گرمی گوتم با بزانی چی لیوه دی؟
 مام فاتیک تیکده چی، به لام ژنه ئەوه نده دل سافانه روودا ده گپرتتهوه که دان به خویه وه بگری!
 ده لی؟
 -وه لاهی منیش مهراقم کرد ، با بزانی چی لیوه دی
 - من ده رویم ئەویش ده روا.. خوی به منه وه نووساندوه.. له دلی خۆمدا ده مگوت با بزانی چی
 ده بی.
 - یا سو بمانه لا.. با بزانی چی ده بی!
 - پلیتی ئەو سینه مایه ده کرم که تو گوتت، ئەویش پلیت ده کری. چوومه ژووره وه، بو ئەویش
 نه هات؟
 ئەهجاره مام فاتیک پیشی کهوت و گوتی:
 -وای عه جایه ب.. با بزانی چی لیوه دی؟
 -پاشان له سهر کورسی یه ک دانیشتم ئەویش هات له سهر کورسی یه که ی ته کم دانیشتم.
 -سهیره! با بزانی چی لیوه دی؟
 -گلوپ کوژانه وه و فلیم دهستی پیکرد.
 -تی؟ نه حمیه تیم بگهینه.
 -کابرا دهستی نایه باخه لم
 - ئەوه چی ده لی؟ عه جایه ب!
 - دهستی له ژیر عه بام نا، منیش زۆر سهرسام بووم

- چی ده کرد؟

- نازانم . منیش مهراقی شهوه بووم، ده بی چیکا چاوه پروان بووم بزائم چی لیوه دی؟

- وه لاهی منیش مهراقم کرد، بابزانی چ لیوه دی؟

- پاشان کابرا دهستی به ولاو شه ملامی ده هیئناو دهیگرت، چ ده کا نازانم؟ توخوا توش بی مهراق ناکه ی؟

ناگر له نیوچه وانی مام فاتیک ده باری، به لام ژنه شه ونده دلئسافانه بو دی گپرایه وه، مه پرسه!

- نه جمیه با بزاین چی لیوه دی؟

- پاشان (عه دالته تی حه زره تی عومهر) ته واو، گلۆپ داگیرسان.. هه لئسامه سه ری، بو شه ویش هه لئنه ستا؟

- شه ویش هه لئسا؟

- تا به لی.

- عه جیب و غه رب.. ئی دووایی؟

- له سینمه ما هاتمه ده ره وه، شه ویش هاتمه ده ره وه. من به ریگه وه ده رۆم، شه ویش له ته کمه وه ده رۆا.

- کچی نه جمیه وه لاهی زۆرم مه ره قمه بزائم چی لیوه دی؟

- منیش وه کو تو، مه ره ق بووم. بامدایه وه کووچه

- کابرایش هات؟

- هات.

- زووکه نه جمیه تیمبگه یینه زۆرم مه راقه.

- له ده رگای ئاپارتمانی خو مان وه ژوور که وتم، کابرایش به ژوور که وت. مه راقم کرد ده مگوت

بو هسته بزانه چی لیوه دی؟

مامه فاتیک ئاره قه ی کردووه:

- پاشان؟

- بو نهومی خو مان وه سه رکه وتم، کابرایش وه سه رکه وت.

- ئای کابرا، وای کابرا

- له جانتای ده ستمه وه کیلیی ده رگای ماله وه م ده ره یئناو چوومه ژووره وه، شه ویش هاتمه ژووره وه.

- کابرایش له ژووره وه یه؟

- نا به لئی.

-ته مان نه جمیه زووکه تیښمگه بینه.

-چوومه ژووری نوستن جل و بهرگم دابکه نم، ته ویش هات و جلی خوئی داکه ند.

-کچی نه جمیه نه وه تو چ ده لئی؟

-وه لاهی چوتت بو باس ده کم وایه. خوم کوتایه ژیر لیغه، ته ویش خوئی کوتایه ژیر لیغه.

مام فاتیك وهك ناسنی سوورکراوه ناگری لی دهباری:

-ههی هاوار! راهسته بزاین چی لیوه دی؟

-منیش مهراقی ته وه بووم له ناو جیگه دا چ ده بی؟

-نه جمیه زووکه بلی، زورم مهراقه بزائم چ بوو

- کوره هیچی وا نه بوو له خومه وه تهو هموو مهراقم بوو.

مام فاتیك گولم گولم نارقه ده سرپسته وه:

-باشه چ بوو؟ چی کرد؟

-عهینی تهو شتهی تو هه موو شهوان دهیکه ی.!!!

باشه مامه فاتیك چ بکا؟ شلم بلم وهرگه پرپته سه ری؟ وه دهری بنی؟ ژهنه ی کلول و دلّساف

تهم به لایه ی به سهر هاتوه وه به خوئی نازانی! دوواچار برپاری دا پی له عه یبه بخشینی و

چاوپوشی لیوه بکا. گوتی:

-کچی نه جمیه منیش بیرم بو شتی دیکه ده رویی و مهراق بووم بزائم چ ده کا. که چی هیچی وا

گرنگ نه بوو!

کابرای کریکاری ته قاویت گوتی:

-ثیدی ناوا براده رینه، حالی نیمه ش وه کو حالی تهو ژنه وایه..

له گوشه ی چاچخانه دا کابرایه ک قسه که ی هه لقوسته وه:

-ده ته وی چمان تی بگه یینی؟

-تیوه روژ نیه نه لین با بزاین تم وه زعه چی لیوه دی. منیش ته نجامه که م

پینگوتن که به لئی به دهردی ژهنه ده چین.

درايه قاقای پیکه نین. کابرا گوتی:

- به لام گرنگ نیه!

باریکه‌ی باریکه‌له

له مال، له ژیر میتریکدا دهفته‌ریکی گیرفانم دوزیه‌وه. پرسپارم له ههرکی کرد کهس به‌خاوه‌نی ده‌رنه‌چوو. به‌رگیکی شینی جوان و به‌ته‌ستیره رازاوه. ویستم بزائم هی کییه لاپه‌رهم هه‌لدا‌نه‌وه‌ههر له‌یه‌که‌م لاپه‌رهدا سه‌رسام بووم. ناوی پی‌او‌یکی زور گه‌وره‌ی ثم مه‌مله‌که‌ته به‌خه‌تیکی درشت نووسراوه. لاپه‌رهدی دووهم هه‌لدا‌یه‌وه ته‌ویش ناوی پی‌او‌یکی گه‌وره‌ی لی نووسراوه. چه‌ند لاپه‌ر‌یه‌کی دیکه‌و هه‌ریه‌که‌ ناوی چه‌ند که‌سیکی ماقوول له‌گه‌ل ژماره‌ی ته‌له‌فون و ته‌دره‌سی مال. ثم کابرایه‌ی ثم هه‌موو خه‌لکه‌ دهناسی! هه‌مووشیان کاربه‌ده‌ست له‌سیاسی و ئیداری، هه‌ره‌ بچوو‌که‌کیان به‌رپه‌به‌ری گشتیه. ته‌وه‌ی تی‌بینیشم کرد هه‌موویان ته‌و که‌سانن که‌ ئیستاکی له‌سه‌ر حوکمن.

هه‌رکه‌سیکی دیکه‌ بی له‌ شوینی من ده‌په‌شوکی و سه‌رسام ده‌بی. ئاخر ثم هه‌موو ناو‌ته‌دره‌سی پی‌او‌ی گه‌وره‌ بو من وه‌کو بو‌مبایه‌ک بو ته‌قیه‌وه. ثم ده‌فته‌ره به‌ نیازی پاک دانه‌نراوه‌ هه‌بی و نه‌بی دوژمنیکم به‌نه‌ینی دایناره. ترسم لی نیشته، به‌لکو ئیستا ده‌رگا لیدراو پولیسی نه‌ینی پرژانه‌ ماله‌وه‌و گوتیان:

- ده‌فته‌ر ده‌رینه

منیش ده‌ لیم:

- ده‌فته‌ری چی؟

پاشان ته‌ملاو‌ته‌لا ده‌پشکنن و ده‌فته‌ر له‌ژیر میزه‌وه ده‌رده‌هین. ته‌مه‌م باش ده‌زانی و ته‌ونا‌مه‌رده‌ی ثم ده‌فته‌ره‌ی داناوه‌ هه‌ر کی بیت خه‌به‌ری پولیسیشی لی داوم. پاشان پولیس ده‌فته‌ر ده‌دوژنه‌وه ده‌لین:

- بللی بزاین هه‌رچی پی‌او‌ی گه‌وره‌یه‌ له‌م مه‌مله‌که‌ته‌دا تو ناو‌ته‌دره‌س و ته‌له‌فونت نووسیون،

توماریان بو‌ریک ده‌خه‌ی؟ ئیزعاجیان ده‌که‌ی؟ یا نیازت وایه‌ تپو‌ریان بکه‌ی؟

خوایه‌ من چ وه‌لام بده‌مه‌وه؟ چ بلیم تا باوه‌رم پی بکه‌ن؟ چ ئالچاغیکه‌ ثم داوه‌ی داناوه‌ته‌وه؟ ئیواره‌ سی دوستم لاسوون و ته‌مانه‌یش شتی وانا‌که‌ن یه‌کیان ماموستای زانکو‌یه‌وه درس

دهلیتتهوه و دوومیان فرمانبهره و ئهوی دیکه ئه‌دیب و نووسهره و دۆستی گیانی به‌گیانی و هاوړپیی بیست ساله‌مه.

روژی دوواتر هه‌مان ماموستا هاته‌وه سهردانم، نارحه‌تی له‌دهم و چاوی به‌دی ده‌کرا. که‌چی ئه‌و رووی له‌من کردو گوتی :

- خیره‌وا په‌شوکاوی؟

گوتم:

- ئه‌ی توّ چینه‌؟

گوتی:

- بوخاتری خوا دوینی شه‌وده‌فته‌ریکم لیّ جیّ نه‌ماوه‌؟

ده‌فته‌رم ده‌رهینا:

- ئه‌مه‌یه‌؟

دفته‌ری له‌دهست ده‌رهینام :

- خوینه‌تی .. کوره‌له‌دوینیوه‌حه‌جمانم له‌بهر براوه‌.

دهستم گرت و به‌ره‌و ژووره‌که‌ی خوّمم برد:

- ئه‌ی من نالیی چه‌ند ترسام. به‌راست توّ ئه‌دره‌سی ئه‌م هه‌موو پیاوه‌زل و ماقولانه‌ت بوّ

نووسیوه‌؟

کابرا په‌شوکا. گوتی:

- بوچی توّ ئه‌دره‌سی ئه‌م پیاوانه‌ت له‌ده‌فته‌ری گیرفان توّمار نه‌کردوو‌ه؟

- نه‌خیره‌

گوتی:

- پیاوی چاکبه‌بوخوت ده‌فته‌ریک ریک بجه‌و بیخه‌ره‌گیرفانته‌وه. جا با بوّت باس بکه‌م بوّ ئه‌م

ناوانه‌م له‌م ده‌فته‌ره‌دا نووسیون؟

له‌م دوواییبه‌دا مه‌ره‌قم که‌وته‌سه‌ر کوّردنه‌وه‌ی قه‌له‌می پاندان. جاروبار ده‌مک‌پین و

زورجاریش به‌دیاریی بوّم ده‌هاتن و هه‌میشه‌ده‌پازده‌قه‌له‌م پاندانم له‌گیرفاندا‌بون. دۆستیکی

شاعیری ئه‌لمانی هاته‌ ئیره‌و له‌هوئیل سهردانم کرد، ده‌یزانی قه‌له‌می مه‌ره‌که‌ف کوّده‌که‌مه‌وه ،

قه‌له‌میکی به‌دیاری دامی. هه‌ر له‌هوئیل هاته‌ ده‌روه‌له‌سووچیک وه‌ستام و روانیمه‌قه‌له‌م

بینیم نوکه‌که‌ی که‌می درشته‌، ده‌فته‌ری گیرفانم ده‌رهیناو قه‌له‌مم تاقیکرده‌وه‌و دوو وشم

به خيالدا هات و نووسيمين (باريكه‌ی باريكه‌له). به پارچه كاغزه سيماره ده‌ستم كرده باريك‌كردنى نووك، كه‌له ناكاو هه‌ردوو مه‌چه‌كيان گرتم:

- ته‌مه چ ده‌كه‌ی؟

- من؟ هيچ، قه‌له‌م تاقي ده‌كه‌مه‌وه.

- ها! قه‌له‌م! تو‌چكاره‌ی؟

- له زانكو..

يه كيكيان نه‌يهيتشت قسه‌م ته‌واو بكه‌م، گوتى:

- پروفيسورى؟ واى پروفيسور واى..

ته‌مه‌ی گوت و مستيكي خيواندمى و قولى چه‌پى گرت، ته‌وه‌ی ديكه قولى راست و گوتيان:

- پيشمان كه‌وه

گوتم:

- براده‌رينه ئيه‌وه به‌هه‌له‌دا چووينه

- پرؤ..

بردميانه پوليس‌خانه‌يه‌ك و له ژورويكيان په‌ستام. بينيم كه‌س به‌لامه‌وه نايه. نازانم پاشان چوون

يه كييك هات و گوتى:

له‌سه‌رچوك دانيشه

گوتم:

- نه‌خير راده‌وه‌ستم

- چوك ناده‌يته‌وه ها پروفيسور! ده‌ی زووكه چت له گيرفاندايه ده‌ريانبه‌ينه.

شته‌كانم ده‌ره‌يناوله‌سه‌ر مي‌زم دانان. چوارده قه‌له‌مى پانسان، دوو دانه كتيب، ده‌فته‌ريكي

ته‌له‌فون، نووكه قه‌له‌ميك، دووپارچه كاغزه‌ى سيماره.

ده‌ستى بو‌قه‌له‌مه‌كان دريژ كرد:

- ته‌مانه چنه؟

- قه‌له‌من

- قه‌له‌من ها؟ واى پروفيسور، هاى پروفيسور

سى كه‌سى ديكه‌يش هاتن و تيكره كه‌وتنه پشكيني شته‌كان. يه كييك پارچه كاغزه‌ى سيماره‌ى

ده‌ست دايه‌وه گوتى:

- نهی نهمه چیه؟

- کاغذی سمپارهیه.

نهمه چون سمپارهیه که؟ لووس و بیگهرد.. کیبی پی دهسمی؟

- سمپارهی ورده، هی زیرینگه رانه

- ها.. ها.. سمپارهی ورد. وای پرؤفیسور، های پرؤفیسور..

نهمه ی گوت و مستیکی حیوانده قه پرغهم. بینیم نه خیر نیش نالۆز ده بی. گوتم:

- برادرینه، هله یه که له م مهسه له یه دا هه یه. من نازانم نیوه بو منتان هیناوته نییره، به لام

من له زانکو ناسراوم و دهرس ده لیمه وه.

یه کیکیان له بان میزه که دانیشته و قه له م و کاغذی دهره ینا، مه حزه ر بنووسی. ترسم لی

نیشت.. باریکه ی باریکه له جهره ی تو پکی سیخورپیه؟ چوارده قه له می پاندان، ده فته ری

گیرفان، نووکه قه له م، دوو کتیب، کاغذ سمپاره ی زیرینگه ران، باریکه ی باریکه له.. ههرکی بی

گومان ده کا. نه مده زانی چ بکه م. نه مانه هه مووی له مه حزه ر بنووسرین گرفتیکه نه ما

گرفت. ده متوانی ههریه که وه هوی که ی بو بدوزمه وه، ته نیا شه و باریکه ی باریکه له نه بی. نه م

به لایه چپو به سه ری خوم هینا؟ بو شتی دیکه م نه نووسی؟

یه کیکیان مه شغوولی هه لده انه وه ی لاپره که ی ده فته ره بچکولانه که ی گیرفانم بو، لاپره یه که ی

هه لده ایه وه، که می گرتیه وه به هه واله که ی دیکه ی نیشان دا و چرپه چرپیکیان کردو یه کسه ر

گوژاو گوتی:

- جه نابی ماموستا، نه م ناوه ی وا لیته دا نووسراوه چی جه نابتانه؟

به ته وای دهنگی گوژابوو.. گوتم:

- ره فیهه پولی قوتابخانه یه. دوینی ده عوه تی شه و بووم، نه دهرس و ژماره ی ته له فوتی خو ی دامی.

راستییه که ی چند سالیک ده بوو نه م برادره م نه دیوو نه شمه زانی بوته بهرپوه به ری گشتی!

پولیس دهستی ده له رزی و به شه رمه وه گوتی:

- وا.. دیاره بهرپوه به ری گشتی برادره یکی زور نزیکتانه؟

- ئا به لی، له قوتابخانه بیمان ده گوت ره زا گه لحو

- خوشحال بووم به ناسینت ماموستا، شه وه بو دانانیشی؟ ده فهرموو تکا ده که م.

رووی کرده برادره که ی دیکه ی و گوتی:

- کاکه ماموستاتان بو هیناوه؟- رووی له من کرد- فهرموو ماموستا...

منی برده ژوریکى ریکوییک و لهسه ر قه نه فه یه ک دانیشتم . یه کیان گوتی:

-ته مپرو دنیاش گهرمه، ساردیک نانوشی؟

-ته سته غفرولا

ساردیان هینا، من و یه کیکیان به تهنیا له ژوروهه ماینه وه ته وانی دیکه چورونه دهره وه. پاشان رووی تیکردم و گوتی:

- ماموستا هه روا هاتبون؟ هیچ ته مریکتان هه بوو؟

ترحیو! ته مری چی؟ ته ی ته مانه قولیان نه گرتم و به زور نه یانیهی نامه تیره؟ بینیم وه زعه که له باره و تا تیک نه چووه با بو ی دهریچم .. گوتم:

- نه خیر هیچی وا نه بوو، هه ربو ته حوالپرسین بوو ..

- ئوی ماموستا زور به خیریین گهرهت کردین.

گوتم:

- به یارمه تی جه نابت من دهرپوم ..

هه لسا یه سه ری و تا دهرگه ی دهره وه به ری کردم، چونکه خوا خوام بوو له دهستیان رزگارم، به عییم زانی داوای قه له م و کتیب و نوک بکه م. گویم لی بوو یه کیک بانگم ده کا:

- ماموستا، ماموستا، پرؤفیسور، ته م شتانهت له بیر کرد

قه له م و کتیب و دهفته رو کاغه ز سمپاره ی دامی و پرسى:

- ماموستا به پراست به ریوه به ری گشتی براده رته؟

گوتم:

- به لی براده رمه، بو دهرپسى؟

گوتی:

- چوزاتم، بوته موده هه رییه کیکی دهیگری ناوی کومه لیک پیای ماقولتی ته م وولاته ی له دهفته ری گیرفان نووسیوه. به لام دیاره دوسته که ی تو زور نزیکه وانیه؟

- به لی براده یکی زور نزیکه.

- له م پارچه کاغه زه دا کونییه ی خوم نووسیوه، مه منون ده م بیده یته جه نابی به ریوه به ری گشتی.

ماموستا خالد دووای ته وه ی روو داوی گیرایه وه گوتی:

- تیدی له و روژه وه، لیره له وی، له هه شوینیک ناو ژماره ی ته له فونتی به رپرسیکی زلم چنگ که وی له م دهفته رده دا یاداشتیان ده که م. دوینیش که دهفته رم ونکرد گه لی نارده حهت بووم . برا

ئەم دەفتەرە زامنى ژيانە. كاكە تۆش دەفتەرىكت ھەبى باشە. بەلام لەمنەو نەسىحت ،
ئەوانەى تەقاويت دەبن يا لەكار لادەبردین يا بەھوى نەخۆشپەو لەسەر كار لادەچن، زوو
ناوەکانیان لەدەفتەر رەش بکەرەوہ ئەگینا دەبنە دەردو بەلا. . . بللى دەفتەرى وات نپە؟

- نەخپەر

- كاكە دروستى بکە. ئىستاكى بوئەوہى لەقەزاو بەلاى دنيا دووربسن ھەرکەسەو دەفتەرىكى
واى لەگىرفاندایە. پپاو لەم دەرگایە بچپتە دەرەوہ چى بەسەردى؟ مەعلوم نپە. لە كۆتەوہ
خەلك نۆشئەو دوعايان بەرگ دەکرد ئىستا لە جياتى نۆشئە دەفتەر ھەلدەگرن و سەداسەد
كارى خووى دەکا.

چۆن بەسی روژان فیری ئینگلیزی دەبی؟

لەم روژکارەدا لەهەندێ گوندی بچووکى تورکیادا یەكدوانێك دەدوژیتەو ئینگلیزی بزانی، ئەم زەمانى جارێ چۆن بوو؟

لەتەواوی شارێكى زەبەلاحى وەكو ئیستانبول ئەوانەى ئینگلیزییان دەزانى ژمارەیان لە پەنجەى دەست تێپەرى نەدەکرد. چونکە کەس نەبوو خەڵکە کە فیریکا کەسانىكى زۆر خویان لەم زمانەو بەدوور گرت. هەرچەندەى پراریش درا لە فیرگەکاندا دەرسی ئینگلیزی بخویندری، بەلام پەیدا کردنى مامۆستا مەحەل بوو.

زۆرگەرێ، دووای چەند ساڵ ئەنجا پیتشنووتی مزگەوتى (نەدیرنا قایا) یەن دوژیتەو، کە لە هیندستاندا فیری ئینگلیزی ببوو. مەلا لەجەنگى یەكەمى جیهانیدا لە فەلەستینەو بە دیلى رەوانەى ئەو کرابوو.

مامۆستا لە قوتابخانەكەى ئیمەدا دەست بەكاربوو، بەندەیش لە یەكەم دەستەدا بووم زمانى ئینگلیزیمان خویند.

لە مائەو خۆم هەڵدەکێشا کە بەلێ لە گەل مامۆستا بە ئینگلیزی دەدویم و باوکی مسکینم باوهری کردبوو، زۆریش کەیفى دەهات.

ئێوارەیهکیان دەگەل باوکم و چەند دوستىكى ئەو بە سواری پاپۆز دروشتینە (هەببەلى).

لە بەرانبەرماندا کابرایەكى بێگانە دانیشتبوو، لەبەرە خوێهە پرته پرته بوو.

باوکم پرسىاری لێکردم:

-ئەم یاروێه چ قەومیکە؟

وام خوێشاندا گوايا لە قەسەکانى دەگەم، گوتم:

-ئینگلیزه..

-ئەم یو بە ئینگلیزی قەسە لە گەلدا ناکەى؟

ئیدی باوکم و برادەرەکانى تێکر کردیانە هەللا:

-دەى قەسە لە گەل بەکە.. ئا بەلێ بیدوینە..

کابرا له ورته ورتی خوږه وه نه ده کهوت..

هرچی فیږی ببووم له میښکی خوږدا کوټمکړنه وه و یه کسهر بوی چووم و گویمنه دایه شه نجام و گوتم:

-وات ئیز یوور نیم؟

کابرا ورته یه کی لیوه هات و هیچی لی حالی نه بووم. لهم حالته دا خوټاکړی بیدهنگ بم، وهک شه وهی که به لی تیگه یشتووم، گوتم:

-مای نیم ئیز حه سهن.

کابرا له دهنگی له رزوکیه وه دیاربوو تووره بووه. شاخ خوژگه دهگه یشتینه هه بیه لی و شه به لایم له کوټ ده بووه!

-هاو تار یو؟

دیقه تمدا یه کیټک لای چهپ دانیشتووه وا پیده که نی.. نای که تیکه و تم! به لام ده کړی پاشگه ز بمه وه؟ به کابرام گوتم:

-وات ئیس زیس؟

کابرا به جاری تووره بوو، ته نانهت دهسته کانی ده جوولاندنه وه و ورته ی لیوه ده هات: گوتم:

-زیس ئیس مای بووک

کابرا قیژاندی و دهستی بو کاترمیږی برد. به نده هیش بو شه وهی له خه لکه بگه یینم که به لی زمانی به له دم، لیی نزیکه که و تمه وه و سهیری سه عاتی ده ست کابرام کرد. پاشان سه رنیکم بادام گوتم:

نو، نو!!!

کابرای به من پیکه نی بو شه وهی شه رمه زارم نه کا سه ری وه رگیږا. یاروی بیگانه جاریکی دیکیش ئیشاره تی بو سه عاتی دهستی کردو هه ندی ورته ورتی کرد که حه شته پای لی حالی نه بووم. منیش وه کو شه قیژاندم:

- مای نه مبه ر ئیز فورتی وان.

ئیدی هه ردوو کمان به جووته ده مانقیژاند:

-دو یو درینک ووتهر؟

یه کی له دوسته کانی باوکم گوتمی:

-رۆلّه نهم کابرايه چ ده لئی؟

نه خيّر ريسوا بووم.. جا ئيستا چي وه لّام بده مه وه؟ دهی پيويست به بير كردنه وه ناکا.. گوتم :

-له پاپۆر توورپه مامه.. ده لئی زۆرمان پيچوو، پروانه کاتژميّر، له پينج و نيوه وه به ريکوتووين که چي هيشتا نه گه يشتووين..

ئهی توو چيت پيگوت؟

-گوتم توورپه مهبه له وانه يه کاتژميّر توو هه لّه بی!!

کابراي پيده که نی خوئی بوّانه گيراو دابه زييه نهومی ژيروهی پاپۆر، منيش بهرده وام قسه م له گه لّ کابراي بيگانه دا ده کردو قسه کانم بوّ باوکم و برادره کانی ورده گيرا .

که له هه يبه لی نزيك كه وتينه وه خویمان ناماده ده کرد دابه زين، کابراي پيّم پيده که نی ليّم نزيكه وته وه گوئی:

-نهم کابرايه ئينگليز نيه..

چاوهروانی منی نه کرد بليّم (ده زانم نه مريکيه) گوئی:

-کابرا ئه لمانه، به لّام شيّری بچکولانه باشت توورپه کرد..

ئهمه يه که م کاری وهرگيّرانم بوو. هی دووه ميش لهو باشت نه بوو..

له بيرمه پۆلی دووه می ناوهندی بووم. واتا ئينگليزيه که م باشت بووه. باوکم بهو ئينگليزي زانینی من گه لی دلخوشبوو کهس نه مابوو بوی باس نه کا.

هاوينيک خيّرانيکی ئينگليز هاتنه گه ره که که ی ئيمه و به رانبهر ماليّ ئيمه دانيشتن. باوکم سووربوو له سه ره ئه وهی ده بی سه ردانيان بکه ين. گرفتى منيش له وه دابوو که ناتوانم به باوکم

بليّم ئينگليزيه که م دوو که لّ ده کا، ئیدی هه ر جاره ی به به هانه يه ک خوّم ده دزيه وه. به لّام روژيکيان باوکم توند مه چه کی گرم و به جووته چووينه ماليّ کابراي ئينگليز. له ده رگامان دا

گيژۆله يه کی جحيلّ ده رگای کرده وه به سه رسورمانه وه ديقه ته ئيمه ی دا له دليّ خوّمدا گوتم:

جا چي پي بليّم؟ باوکم گوئی:

- دهی تبي بگه يينه، چيه ئينگليزيت له بير چوته وه؟

گوتم:

- باوک له وانه يه که چه ئينگليزي نه زانی!

که چي گيژۆله يه که سه ر به ئينگليزي گوئی:

- چيتان ده وی؟

تییگه‌یشتم به‌لام چۆنی وهرام بده‌مه‌وه؟ باوكم زانی په‌شو‌كاوهم، به‌كچه‌ی گوت:

- كچم مسیو له‌ ماله‌؟

ئیدی زمانم كرابه‌وه‌و گوتم:

- كوانی مستهر؟

پیموایه‌ كچه‌ تیگه‌یشتم و یه‌كسه‌ر ده‌رگای كرده‌وه‌ و فه‌رموی لی‌كردین.

ئیدی خو‌مان رووبه‌رووی كرابیه‌کی لاوازی ساردی ئینگلیزی بینیه‌وه‌، به‌سه‌رسو‌رمانه‌وه‌ ته‌ماشایه‌کی كردین. باوكم گوتی:

- ده‌ی رۆله‌ بیدوینه‌.

- چ بلیم؟

- بلی ئیمه‌ دراوسیتانین و هاتووینه‌ته‌ سه‌ردانتان.

سه‌رتاپا غه‌رقی ئاره‌قه‌ بووم و ئه‌و چه‌ند وشه‌یه‌ی ده‌شزانین له‌بیرم كردن. كابرای ئینگلیزیش ديقه‌تی باوكمی ده‌داو هه‌ندی قسه‌ی كردن فریان تیینه‌گه‌یشتم.

ئوخه‌ی وه‌بیرم هاته‌وه‌.. ماموستای ئینگلیزی بی‌شنو‌یژی جاران داوای لی‌كردبووین چیرۆكی‌کی مندالان ته‌زه‌ر بكه‌ین. چیرۆك باسی قاره‌مانیی مشكیك ده‌كا . حيكایه‌تی‌کی ئاسانه‌ و رسته‌كانی كورتن .. ده‌ستم به‌ گێرانه‌وه‌ی كرد:

- مشكی‌کی بچكو‌لانه‌ هه‌بوو..

كابرا چاوه‌كانی زه‌ه‌كردنه‌وه‌، به‌لام گویمنه‌دایی و به‌رده‌وام بووم:

- مشك برسی بوو به‌دو‌وای خو‌راك ده‌گه‌را..

كابرای ئینگلیز زیاتر سه‌رسام بوو، تاو‌یك ديقه‌تی منی ده‌داو تاو‌یك هی باوكم..

- مشك چووه‌ ژووری ئازوقه‌، به‌لام له‌ به‌ختی ره‌شیه‌وه‌ پشیله‌یه‌کی لی‌بوو.

باوكم هه‌رجه‌نده‌ی هیچی لی‌ حالتی نه‌ده‌بوو، به‌لام گه‌لی كه‌یفساز بوو.

- پشیله‌ بازیدا مشك بگری، به‌لام مشكه‌ بو‌ی ده‌رچوو پشیله‌ خو‌ی له‌ شووشه‌ی موربه‌با داو شكاندی، پشیله‌ وه‌دو‌وای كه‌وت ته‌مجاره‌ رۆن پ‌ژا..

كابرای ئینگلیز زه‌رده‌ خه‌نه‌یه‌کی كرد..

- پشیله‌ ویستی مشك بگری به‌لام نه‌یتوانی..

كابرا (یه‌س)ی‌کی له‌ده‌م هاته‌ ده‌ر..

- پشیله‌ فه‌رده‌ی ئاردی رژاند..

- یهس یهس

- مشك تیپه پربوو..

- یهس

حیکایهت بهردهوام دهبی.. پشیله به دووای مشك که وتوووه ههر جاره ی سو قوژنیتیک بازدهداو شتیک دهرژینیی یا دهشکینیی. دووآجار مشك له کولانه یه کی تهسکوهه بوئی دهردهچی. خاوهن مال بهم حاله توورپه دهبی و دارکاری پشیله که ی دهکا.

کابرای ئینگلیز به شره ئینگلیزییبه که ی من پیده که نی . پاشان چای و کولیچه ی داینی. که شه و قسه ی له گه ل مندا ده کرد، بهنده ییش پیده که نیم و ده مگوت:

- یهس یهس..

که له ماله که ی هاتینه دهره وه پیم گوت (گودبای).. باو کم لیم نزیکه که وته وه و گوتی:

- ئەمه چیت پیده گوت تا شه و نده پیکه نی؟

- بینیم کابرا ساق ده فرۆشی ناچار هندی قسه ی خوشم بو کرد..

سیپه م وهرگیران شه و کاته بوو که له قوئاغی ناماده ییدا بووم..

له وکاته ی له بان پرد ده پهریمه وه دوو لای ئینگلیزم بینی پرسیری شتیک له خه لکه که ده که ن. لییان نزیکه که وتمه وه و خوم تیکه ل کردو تیگه ییشتم ده یانه وی بچنه (بوغاز) و پرسیری شه و شوینه ده که ن که پاپوژی لی وهریده که وی. پیمگوتن:

- بابیه که وه پروین منیش ده چمه شه وی..

مه به ستم شه وه بوو ئینگلیزییبه که م به هیترتر بکه م، چونکه ماموستای شه و کاته ی وانه (تهفسه ریکی دهریاوانی خانه نشین) زور جار ده یگوت:

- تیکه ل بوون فیری زمانتان ده کا..

ئیدی به باشی له یه کتری حالئ ده بووین. یه کینکیان بلوزیکی وهرزشانه ی ده بهر بوو له سه ری نووسرابوو (رویا ل ئیر فورس- هیزی ئاسمانیی پاشایه تی)، وه کو تیگه ییشتم تهفسه ری یه ده گ و فهرمانده ی په لیککی فرین بووه وئه ندازیاری دامه زرانندی کارخانه ییشی کردوه. شه وکاته ی پلیتی پاپوژمان ده کپی، گوتی:

- کیوی کلیر

ههرچه نده ی هیتمم بردم مانای شه و شه یه م نه زانی. خویشی نه ی ده زانی چوئم تیگه یینی بویه ده یقیژاند:

- کیوی کلیر ..

فرهنگیکي بچکولانهی گېرفانم وېبوو، نه خېر تهویش دادی نه دام ..
گوتم:

- تم کیوی کلیر چه؟

- کیوی کلیر .. نازانی کیوی کلیر چه؟

خه لکمان لی کو بونه وه .. یه کی له کریکارانی پاپوړ گوتی:

- خانه ویران یه که سه عاته نازانی کابرا چ ده لی .. که وه کله ..

- ته حا .. ده یانه وی بر وته که وه کله !!

پلیتمان کرین و سر که وتین .. شینکلیزه کان هه ریه که و دووربینیک و کامیرایه کی له مله و
ویننه ی ته و ناوچانه یان ده گرت. که پاپوړ له بهیگوز وه ستا، پولیسیک سر که وته بان و هه ردو و
گه غه کانی ده سگړ کردن له بیرمه ته کاته ئاوازی زوړنای ته لمان به جو شتر بوو، نه مریکا و
شینگلیز بیگانه بوون ..

زوړ پارانه وه جیپان نه هیلم . شیدی به یه که وه چووینه پولیسخانه و له مه سه له گه شتم .. که له
بوغاز په رینه وه ته مانه به دووربین ته ماشایان ده کرد و ویننه یان ده گرت. بابایه که وه ستانی پاپوړی
به همل زانیو وه و ده به زیوه و ناگاداری پولیسی ده ریای کرد وه، که به لی گاوریک ویننه ی ناوچه ی
بوغازی پیروژ ده گری و ته و انیش ناگاداری پولیسی به یگوزیان کرد وه و ده سگریان کردن. به هو ی
و ده گپړانی به نده ئیفاده یان و ده گپړاو و پولیسیکیان و ده گه لدا یان و په وانه ی به پړیوه به رایه تی
ئاسایشی ئیستانبوول کران و پاش ته وه ی بو جاری دوهم ئیفاده یان و ده گرتن و ده ستیان به سر
فیلمی کامیرا داگرت، نازاد کران.

له حد به دهر سیاسی منیان کرد و داو ته نانی نیوه پرتیان کردم له و هو تیله ی و لیتی دابه زیون.
به ر له خواردن قاپیک و ئیسکییان له به رده م دانام .. ده زانن ته و کاته به ده گمه ن خه لک ناوی
و ئیسکییان بیستبوو؟ منیش ته مه یه که م جاره له ژیا نندا ده خو مه وه.

هه ر که په رداخی من به تال ده بوو به جو ته پریان ده کرده وه .. ته و نده سه رخوش بووم نه متوانی
تییان بگه یتم که با هه ریه که و په رداخی خو ی داگریته وه .. ده مگوت: وانه ر .. وانه ر ..
به م حاله بو جاری سیهم و ده گپړانه که م فه شلی هینا و بووه مایه ی گالته جاری. به لام ره نگه
دلئان و ده گپړانی چواره مم بگری ..

لهسه ره تاي ده سپيكي يارمه تبي نه مريكا بو توركي، ده بو وه فديكي نه مريكي بوته و مه به سته بگا. نه و دايه رهي كه ئيشم تيدا ده كرد (ناكري ناي بهينم چونكه دايه رهي كه نهينيه) به دواي وه رگيپيكي ده گه پان دوا جار منيان دوزيه وه. به رپوه بهر داواي كردم كه چوم سي كه سي لا دانيشتوبون.. گوتي:

تومان هه لبارد بيته ورگيپي سه روكي وه فد.

- ده خيله گه ورم به نده ئينگليزي ده رايي به له د نيم..

يه كي له سي كه سه ي دانيشتوبون زور بي شه رمانه گوتي:

- نازاني؟ نا! نه خير ده زاني..

- جا گه ورم نه گه ر بزانم بو ده ئيم نازانم؟ من شانازي بهم نه ركه وه ده كم. به لام نه گه ر سه روكي

وه فد توركي ده زاني نه وه له خزمه تيدا ده بم و به يه كه وه هه موو ئيستانبول ده گه رين..

- جا توخوا وه ره .. باشه بوته مريكي توركي بزاني؟

- قهينا كا نه گه ر زور لي ره دا ده مي نته وه نه وه فيري توركي ده كم.

- نا نا .. تو ئينگليزي ده زاني..

- باوه رنا كه م. به لام مادامكي ئيوه ده ئين كه واتا ده زانم..

- بيگومان ده زاني.. ته ماشاي دوسي يه كه سي تيمان كردوي.. له فيرگه دا ئينگليزيت خويندوه..

جا هه ر من ئينگليزين خويندوه؟

- قوربان ده ئيم نازانم ، يه كيك پهيدا بكه ن بيزاني.

- به لي ده زانين خه لكي ديكه هه ن، به لام وه كو ده زاني نه م نه ركه نهينيه و زوريش نهيني و

هه رگيز نكري به يه كيك ديكه ي بسپرين.. له بورت نه چي له برگه ي زماني بيگانه ي تو ماري

كه سي تبي تودا نو سراوه (زماني ئينگليزي ده زاني و به ره واني قسه ي پيده كا).. به گو يره ي نه م

زانباريه تو ته نيا پاليوراوي ، به تايه ته ي كه كه سي كي باوه رپي كراوي شي.

سي روزي ديكه وه فد ده كا.. شه وو روزم به يه كه وه وه نان تا نه وه ي هه موو سالانه له بيرم كردون

وه بير خوميان بهينمه وه..

پيشه كي هه ولما ده و شتانه فيرم كه رنكه جيگه ي بايه خي سه روكي وه فد بن. هه ندي

پرسيارو وه لام نه زبه ر كردن و له ده فته ريكي بچكولانه دا ياداشتم كردن و گوتم نه گه ر نه م

شتانه م لي بپرسی نه وه زور به ريكي بيكي له يه كتر حالي ده بين. له دلي خومدا گوتم بيگومان

پياسه يه كيش به ئيستانبولدا ده كه ين، هه ر بو يه زانباريم له مه ر شوينه واره كانه وه كو كرد وه وه

وهكو بزائم سهروكي وهفد شه دميرالي دهريايه وهه زانياريهه كي پيوهندي به بهر بهر و سه وه بي، شهز بهرم كردن.

دو واجار وهفد گهيشت و له شوييني ههسانه وه باندا چاوم پييان كهوت. پاشان سهركه وتم و چوومه ژووري سهروكي وهفدو بهئاساني خوم پيناساند كه بهلي وهرگيپري شهخسيي شهووم. ههندي ورتهي ليوه هات ههشتهباي تيئه گهيشتم.

با بو خوي بلي. من شه دهلييم كه شهز بهرم كردوون. دهگهل ژهنرال دابهزيم و هاتينه شهقام. بهلام ههريهكه و ناوازيك دهژهنين. زور دلپهست بووم. بيرم كردهوه با فيليكي لي بكه بهوهي بهردهوام پرسياي لي بكه م و ماوهي نهدهم دهه بكاتهوه:

- گهورهه سهفهركهتاتان چون بوو؟

نهمزاني چي وهلام دامهوه.

- پاشان بو خوي دهرون؟

وهلامي دابهوه بهلام نهمزاني چي گوت. ئيدي بهردهوام له منهوه پرسياي له شهپيراليش وهلام. ئيدي شهرمم نهماو بهدهوام پرسياي ليددهكرد. له ههلسوكهوتيههوه تورپهبونم بهدي كرد. باشه سهير نيه كابرا تهنانت يهك تاكه پرسياي ليتهكردم لهوانهي خوم بوئاماده كردبون؟ بويه له خومهوه باسي بهر بهرووس و گرتنني شاري ئيستابوولم بو دهكرد. ژهنرالي كلول سكوتي ليكرده به ئهمان و زهمان دههي نهكردهوه.

ژهمي نيهوهروم له هوتيلدا خواردو له هوئي ئيستراحهتدا چاوهرواني بووم كهچي ههه دانهبزي. يهكي له بهردهستهكان ليم نزيكهوتهوهه گوتي: شهدميرال سهفهري شهنقهراي كرد.

بههوي وهرگيپراني منهوه وهفد بهرنامهي سهرداني خوي گوري. بهههرحال دوواي مانگيك نامهيهكم وهدهست گهيشت تهمغههي شمريكاي وهسهروهه بوو. زهرقم ههليچري نامه له سهروكي وهفدهوهيه، دهلي:

- زور سپاست دهكهين لهسهر شهو يارمهتياهي ئيمهت دا له ئيستانبول و لهسهر شهوخزمهتهي به ئيمهت گهيانده.

ئيدي لهو روزهه ههولدهدهم بهتهواوهتي فيري ئينگليزي بيم و زور به جواني دهگهل شمريكايي و ئينگليزان قسه دهكم. بهلام شهوان بو لهگهل مندا قسه ناكهن؟ بينگومان ناتوان. چونكه دهبي وهكو من ههول بدن فيري ئينگليزي بن!

خاله گوهر

يالچين هاورپي منداليمه، ده مزاني كتيبخانه ي ماله كه يان پريه تي له كتيب. ماله كه يان
كوشكيكي به رزو زه لاهمه و ده كه وئته نيو باخچه و دارودارستان كه چووينه ژورر گوم :

-كوشكيكي جوانتان هه يه

گوتى:

-كوشكي گوهرى پورمه.

منى برده ژورريك ته وهنده كتيبى تيدا بوو كه نه مده زاني ته ماشاي كاميان بكم ! يالچين
گوتى:

-با چايش هه ر ليره دا بنوشين.

خه ريكي ديقه تي كتيبىكي جلدكراو بووم، كه ده ننگيك له نهومي دوومه وه هات:

- نارمانج گردى به رامبه رتانه، تاگر.. تاگر.

ژورم بير لى نه كرده وه مه شغوولئى كتيب بوومه وه كه دووباره ده ننگه كه هاته وه:

-بولاي راست، تاگر

ويستم له يالچين بيرسم، به لام دهنگ له دهنگى مندالينك ده كا خه ريكي كه مه و يارى سه ريازي بي.

ئيمه خه ريكي چا نوشين بووين كه ده ننگ جاريكي ديكه يش به رز بووه.

-تاماده باش.. تاگر.. تاگر

پاشان رمبه يه كي گه ووه و توند هات و ده رگا كرايه وه، بنياده ميكي سه ير كه نه له ثافره ت و

نه له پياو ده كا خوئى كرده ژورره وه. قزئى يه كپارچه سپى، بالا به رز كلاويكى قوماندانه كاني

زمانى كوئى له سه رناوه. ديقه تي قزو روى بده ي ثافره ته. به رگى پياوانه ي ده به رى جوړه ها

نیشان ومه داليباي پيوه يه. چه كمه يه كي ره شى ديبه وه گوژه ويه كي ژنانه ي وه بان، شيريكيشى

له نيو قه دى ئالاندووه. هه ركه چاوم پيئى كه وت يه كسه ر بازمدا، يالچين توند مه چه كي گرم

و واى پيناساندم:

-گوهرى خالوم!

رووى تينكردم و گوتى:

-چوتی کوره لاو؟

- سپاست ده کهم قوربان...

- به مولازمیکی سهر بازی ناگوتری: سپاست ده کهم ، ده گوتری: سه لامه ت بی-رووی له یالچین کرد-ثافره ته توپچییه کان گیای وشکیان پیویسته.

پاشان نه عره ته یه کی لیداو رویش.

یالچین گوتی:

- باسی گوهری پوررم بو کردبوی وا نیه؟

- نه خیر هیچت باس نه کردوه. ئه ری به راست ئه وه پوره گوهر بو یاخاله گوهر؟

- هه ردوکیان بو. گوهری پوررم لهم کوشکه ی که له میردییه وه ماوه ته وه به ته نیا ده ژیا k دوای ئه وه ی منداله کانی بوونه خاوهن مائی خویان و ته نیا کچیکی بچوکی مابوو.

که باو کم له ئه نقره وه فه رمانی دامه زانندی بو ئیستانبول ده رجوو، ماوه یه که له هوتیلدا مایه وه به دوای خانویک ده گه راین به کریی بگرین. پوره گوهر خه به ری بو ناردین

که به ته نیا له کوشک دا وهرز ده بی: پیای چاک بن وهرن به یه که وه بین. دابکیشم خوشکی بچوکیه تی و جیاوازیه کی ته واویان له نی Q وان ته مه ندا هه یه وه هه رچی پوررم بلئی ره تی

ناکاته وه. هاتینه کوشک. ئه و کاته کوره گه وره که ی پوره گوهر له ئه مریکا بو. پاشان کچه که بیشی میردی کردو ئیستا وا له (ماچکا) یه. چه ند سال وا به ریوه چوین. به یانییه که

هیشتا نه من و نه باو کم به ره و کار نه رویشتبوین، خه ریکی پیلانو ده پی کردن بوین که ده رگا لیدراو من کردمه وه. پولیسکی جانتا وه ده ست له بهر ده رگا بو، گوتی:

- گوهر له م ماله داده نیشی؟

بی حورمه تیبی پولیسم به سه رخو نه هیئا. ئه و کاته پوره گوهر ته مه نی هفتا و چوار سال بو، کوته ثافره تیکی ئیستانبولی به هه بیهت. خه لکی گه ره ک و ئه وانیه دیانناسی ریژیان ده گرت

و به -خانم- و -خاتون- ناویان ده برد. زور کهس نه ییده زانی ناوی چیه وه هه به -خانمه فه ندی- بیان ناوده هیئا.. ده یانگوت: کوشکی خانمه فه ندی، باخی خانمه فه ندی..

به پولیسم گوت:

- چیت لیی ده وی؟

- بانگی کهن با بی.

ئه و کاته پوره گوهر له شوینی خوئی نه ده جوولا، نه که له بهر نه خوشی به لکو له بهر قه له وی. گوتم:

- تھو نايه، چت دهوی به من بلی.
- باوکیشم هاته بهردهرگاو به پولیسی گوت نايه.
- بوچی نايه؟ ئیمه ده زانین چون خه لک دههینینه دهره وه!
- باو کم گوتی:
- باشه بزائم چونی دههینن؟
- یانی خوتان له قهره ی هیژی یاسا ددهن؟
- کاکه یاسای چی! تهرنده قهله وه ناتوانی له نهومی دووه مه وه دابهزی!
- پولیس سه ری سورما:
- گهنج تهرنده قهله بی له پلیکانه وه دانه بهزی!
- گهنج؟ گهنجی چی؟ له هفتا به سه ره وه یه
- پولیس چاوی کرده وه کاغه زی دهستی خوینده وه:
- لیتره نووسراوه بیست و چوار. باشه له وه هفتا ساله یدا سه ریازی کردو وه؟
- کی؟
- گوهر.
- تهره تو ده لئی چی؟ گوهر خان ئافره ته
- هه لالا هه لالا.. قاچاغی سه بازی یه ته جنید به دووایه وه ده گهری.. که واتا تهمه گوهری کی دیکه یه.
- دایکم به و مانایه ی شاره زای گهره که گوتی:
- له م ناوه گوهری دیکه نیه
- پولیس جاریکی دیکه ییش دیقه تی ناو تهره سی کاغه زی دهستی دایه وه خال به خال له ئیمه ی دهره سی و تهره س ته واره. ناچار گوتی:
- تکا ده که م بادابه زیته خواره وه، تهمه تهرکیکی نیشتمانیه وه هه موومان ده گریته وه. ده ولت دهستی دریزه و له ههر کوی بی دهیگری.
- پولیس دهستی کرده ناموزگاری. باو کم گوتی:
- تهر ناتوانی دابهزی، فهرموو تو سه رکه وه.
- دایکم گوتی:
- تکا ده که م پیتلاوه کانت داکه نه وه له سه رخو برو، دلئ زور ناسکه، زو تووره ده بی.

دهگهلا پولیس سهرکهوتین، پوره گوهر له قوژنیک دانیشتووه، ئیمه ی بینی په شوکا. به لام که تیمان گیاند دهولت داوای دهکا بی سربازی بکا، پیکه نی وهسهر خوئی نه هیناو وهلامی پولیسی دایه وه:

- ناوت؟

- گوهر

- ته واوه، شوړه تته؟

- یه ن توغلو.

- نه مهش ته واوه، ناوی باوکت؟

- سهردهسته ی توپچیان حلیم پاشا.

- یه کده گریته وه، لیره ش حلیمه، ناوی دایکت:

- وهسامه ت.

- هه مووی ته واوه، به لام یه کم ته مهنت ودووه م که ئافرتی، ئیشه که ی تیگداوه! ئوسوولهن

دهبی وینه یه که له تواماری سهرژمیبری دایه ری نفوس بیئن و ئیمه ش بو ته جنیدی دنوسین.

وهک پولیس فهرمووی- ئوسوولهن- وینه یه کمان له تواماری نفوسی پوره گوهر برده

پولیسخانه. دهپازده روژی پیچوو که دیسان سهرو کهله ی هه مان پولیس و کومیسیری

وده رکهوتنه که ده میکه له گهره کی - ساری یه - دا کارده کا و پورم دناسی:

- خانه فندی هاتووین مه زه ریک ریک بخهین.

پورم گوتی:

- روله که تو دهناسی مه زه ری بوچیه؟

کومیسیر گوتی:

- ئاخر نه مه ئوسووله.

مه زه ریکیان نووسی که به لی گوهری پورم ئافره ته و پیاو نیه، پولیس و کومیسیرو ئیمه

تیگرا ئیمزامن کرد. کاتیکی دیکه شخی خایاند، که روژیکیان دوو دانه ئینزبات و پولیسی

جارانان لی وه ژوورکهوتن. کومیسیرخه به ری رهوانه کردووه که بی زه همت با پوره گوهر

سه ریکی دایه ری ته جنید بدا.

گوتان: نه مه چندی به چنده، هه رجه ری قه وانیک لیده ده ن؟

پولیس گوتی:

- تاخر جهناب ئەمە ئوسوولە

ئەوئەندە باسی لە ئوسوول کرد، گێژو ویژی کردین.

پووره گوهر گوتی:

- مادام ئوسوول وایە دەچم .

بە باوەش پورمان لە ئەوئەندە دووئەمەو دابەزاندو سواری ئوتۆمبیلمان کردو بردمانە دایەرهی

تەجنید. بەرپۆهەبەر عەقیدەو شتیکی لە پوورم پرسی ئەوئەندە وەلامی دایەوهو گوتی:

- مێردی من ژەنرال بوو بیست سال دەبی مردوو و منیش تەمەنم حەفتا سالە چوون دەبی بو

سەربازیم بەرن؟ من خیزانی مەمدووح پاشام !

هەرکە ناوی مەمدووح پاشای بیست، عەقید لە شوینی خۆیەوه دەرپەری و پری دایە دەستی

پوور گوهر و ماچی کردو گوتی:

- توخوا خانمەفەندی من ناسی؟ من لە خزمەت مەمدووح پاشادا بووم و پیاوئەتی لەسەر مە.

بەرپۆهەبەری دایەرهی تەجنیدیش ناسیاو دەرچوو. عەقید گوتی:

- هیچ نیە. بەلام تەنیا تکایەکم هەیه ئەوئەندە روونوو سیکی نفوسمان بو

بیین . پوورم گوتی:

- توخوا ئەمە حالە، مەحەزی پۆلیسخانەتان بوئەتوو، تۆش چل سالە من دەناسی ئینجاش

حەوالئە نفوسم دەکە؟

- تاخر ئەمە ئوسوولە، ئوسوول.

لە دایەرهی تەجنید بەدەرکەوتین و هاتینە دەرەوه . دووسی روژی نەبرد پۆلیس و ئینزبات بەر

دەرگیان لی گرتین:

- تۆماری نفوس نە هات ، ئەگەر بە دستمان نەگات ناچارین سەوقی سەربازی بکەین.

نەخێر ترسمان گەیشتی که پووره گوهری تەمەن حەفتا سالی و قەلەو دەبەنە سەربازی.

کچەو زاوای گەیشتی و بەیکەوه بەرەو دایەرهی نفوس بەری کەوتین، بەرپۆهەبەری نفوس

هاوپۆلی زاوای پوورم دەرچوو، یەکدوو جاریش هاتوئە کۆشک، هەلسایە سەری و دەستی

ماچ کردو گوتی:

- بەندە خانمەفەندی دەناسم.

خۆشییە کمان هاتەو بەر. بەرپۆهەبەر مامەلە ی لە فەرمانبەر وەرگرت و تۆماری نفوسی

هینایە ژوورەکە ی خوی و بەدووی نیوی گەرا. ئیمەیش خەریکی چای نۆشین بووین. چەند

لاپه رپه کی هه لدا نه وه و گوتی:

- به لئی هه له یه که رووی داوه، له جیاتی میژووی له دایک بوون بنووسری (۱۹۰۱)، نووسراوه ۱۹۵۱ اوتا خانم که ته مهنی هفتاو چوار ساله، ده بیته بیست و چوار سال، - گوهر - یشیان به پیاو حسیب کردوه.

دامانه قاقای پیکه نین. به رپوه بهر گوتی:

- بو راست کردنه وهی ئەم هه له یه ده بی سهردانی دادگا بکهن.

پووره گوهر گوتی:

- ئەمان، دادگای چی؟

- تاخر خانم هه نندی ئەمه ئوسووله، تابریاری دادگامان بو نه یهت ناتوانین هیچ شتیك بگوژین.

پوورم تووره بوو، گوتی:

- جا من ئەم هه له یه م کردوه؟ کی هه له ی کردوه با ئەو بچیتته دادگا!

- خانم ئەم دادگایی کردنه شتیکی گرنگ نیه، ئوسووله ن دادگایه کی ها که زایی یه.

گه پراینه وه ماله وه. پولیس و ئینزیات بهر دهرگا بهرنادهن. ته لگرافیکمان بو کوره بچکولانه که ی رهوانه کرد که له ئیزمیر داده نیشی:

(فریای دایکت بکه وه ناوی بو سهر بازی هاتوه). کوره به په له به خوئی وبه ژن و منداله وه هاتن. پووره گوهر هه موومانی کو کرد وه و گوتی:

- کورینه مه سه له ئوسوول و موسوول نیه وئیشه که گالته ی پی ناکری و ده مکه نه سهر باز. پیاوی چاک بن به هه نندی هه لگرن.

کوره ی له ئیزمیر هاتوو پاریزه ریکی دوستی گرت. هه ندی جاریش شانس دهور ده بینی. دادوه خه لکی - ساری یه - هه پووره گوهر ده ناسی.

روژی دادگا پووره گوهر یان له قه فه زی تاوانباران په ستاو پاریزه دهستی به بهرگری لی کردن کرد، که گوهر خانم ئافره ته و مندال و نه وه ی هه یه و به ته مه نه. دادگا داوای دوو شایه دی

کرد. پوورم وه باروت له رووی دادوه ته قیه وه:

- کوره تو من ناناسی؟ ئیدی شایه دت بو چه؟

- تکا ده که م پووری گیان، ئەمه ئوسووله و شایه دی ده وی، دووان په یدا بکه و بهس.

کور، زاوا، بووک، برا، خوشک، نه وه، ته واوی خزم و خیش له نیو ئیشه که داین. نامه یه کی به په له مان به فرۆکه بو کوری گه وری پووری رهوانه ی ئەمهریکا کرد: (زوو وهره دایکت

ده‌که‌نه سه‌ریاز). حه‌فته‌یه‌کی نه‌برد وه‌لامی داینه‌وه: (ئێوه شی‌ت بووینه؟) نامه‌یه‌کی دیکه‌مان ره‌وانه‌کرد: (واز له شی‌تی و می‌تی بی‌نه، دایکت ده‌که‌نه سه‌ریاز). ناچار به ژن و مندال‌ه‌وه هاته‌وه.

ئینجا وه‌ره‌شایه‌د په‌یدا بکه. به‌هه‌ر کو‌یمان ده‌گوت خو‌ی ل‌ی ده‌کی‌شایه‌وه ده‌یگوت: باب‌ه ئاخ‌ر به‌ر له‌ هه‌فتا‌و چوارسا‌ل هه‌یشتا با‌وکی‌شم له‌ دایک نه‌بو‌بو‌و، چو‌ن شایه‌دی واب‌ده‌م؟ ده‌مانگوت: باب‌ه ته‌مه‌ن گ‌رنگ نی‌ه ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌و ده‌بی‌ شایه‌د هه‌بی‌. ده‌یانگوت: خوا هه‌یه، ئی‌مه شتی‌ک نه‌زانین شایه‌دی نادین... خوا تووشی به‌ل‌ای گه‌وره‌مان ده‌کا، ناخ‌رسزای شایه‌دی به‌درو‌ قورسه‌.

به‌هه‌رحا‌ل و ده‌رده‌سه‌ری دووشایه‌دمان په‌یدا‌کردن، یه‌کیان ته‌مه‌ن په‌نجاو پی‌نج و دوومیان شه‌ست سا‌ل. ته‌مجاره‌ دادگا پ‌ریاریدا ده‌بی‌ پووره‌گو‌هه‌ر -مو‌عایه‌نه- بک‌ری. له‌ هو‌لی دادگا‌دا کچی پووره‌گو‌هه‌رو هه‌ردوو کور‌ی و هه‌شت نه‌وه‌ی وه‌ستا‌ون. خو‌مان گه‌یانه‌ده‌ دادوهر گله‌مان ل‌یک‌رد، که‌چی گوتی:

- براده‌ری‌نه منیش ده‌زانم گو‌هه‌ر خا‌م ژنه، خو‌ من له‌سه‌ر ده‌ستی ته‌و له‌دایک بو‌ومه، به‌لام ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌ ده‌بی‌ مو‌عایه‌نه بک‌ری.

که‌وتی‌نه‌ درو‌ای مو‌عامه‌له. ده‌سته‌ی ته‌جنید سه‌ریان تی‌کردو‌وین:

- ئی‌سته‌ره‌م ده‌بی‌ گو‌هه‌ر بک‌ری‌ته سه‌ریاز چو‌نکه‌ ته‌وه‌ چه‌ند مانگه‌ مامه‌له‌تان ته‌وا‌و نه‌کردو‌وه. ته‌مجاره‌ نو‌زه‌ی پوورم بل‌ی:

- دو‌وی ته‌م ته‌مه‌نه‌ در‌یژه‌ تازه‌ ئی‌سپاتی می‌بینه‌ییم بکه‌م؟ نایکه‌م!

- ته‌مان پووری، ئاخ‌ر ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌ ئوسو‌ول.

فایلمان گه‌یانه‌ده‌ خو‌شخانه‌ی ره‌می. له‌ شانسی پووری ته‌و دکتو‌ره‌ ژنه‌ی مو‌عایه‌نه‌ ده‌کا دو‌ستی کور‌ی گه‌وره‌ی ده‌رچو‌و، سه‌رو‌کی دکتو‌ره‌کانیش یه‌کی‌ک بو‌و له‌ قوتا‌بیانی مه‌مدو‌وح پاشا. خو‌مان گه‌یانه‌دی، گوتی:

- ته‌مرو‌ ناب‌ی!

- بو‌ ناب‌ی؟

- ته‌مرو‌ لیژنه‌ دانانی‌شی، ته‌نیا راپو‌رتی منیش نایخو‌ا ده‌بی‌ ته‌واوی ته‌ندامان ئی‌مزای له‌سه‌ر بکه‌ن.

کور‌ی گه‌وری پووری گوتی:

- لیژنه‌ی چی؟ تو دایکم ناناسی؟

- دهیناسم برا دهیناسم.. به لآم ته مه ئوسولوه و ده بی پیره و بکری. به ناسینی من نابی. هه موویان ده زانن پوره گوهر ژنه و پیاو نیه و ته مه نی هفتا و چوار ساله و بیست و چوار نیه و دوو کورپو کچیگ و ههشت نه وهی هه یه، به لآم هه یه که و ئیشه که له سه ر خوئی لاده باو ده یخاته سه ر نه وی دیکه.

دو و اجار راپورتی پزیشکمان و هرگرت. روژی دادگا هول جمه ی دی. خرم و دوست و ناسیاو، ناسیاوی دوستان، خه لکیگ هه دووربه دوور ناویان بیستووه هاتوون. به تایبه تی که روژنامه کان هه والی به سه ربازکردنی گوهر خامیان بلا و کردووته وه. راپورت خویندرا یه وه، دادگا بریاریدا که به لئی گوهر تافره ته و پیاونیه، که له ناکاو پوره گوهر قیژاندی:

- نه خیر من پیاوم.

دادگا کش و مات بو، پاشان درایه قاقای پیکه نین، گوهر دریژه ی دایی:

- من ئوسولهن پیاوم. راپورتی پزیشکی ساخته یه و شایه ده کان دروده کهن و ئاماده م بکه نه سه رباز.

به لئی دادگا بریاری خوئی دا، به لآم له و روژه وه پوره گوهر جل و به رگی سه ربازی میردی ده رهینا وه و ده به ری ده کا و هه ر له به یانییه وه تائیواره مه شق ده کا و ده خوئیته وه قایلایش نابی که س پیی بلی پورو ده بی بلین خالو گوهر.

جاریکی دیکه یش له نهومی دووه مه وه نه عره ته به رزبووه:

- خوتان چوست کهن ئاماده بن.. ناگر، ناگر

خانمی ما موستا

ئەو روژنامەییە بەندە کارم تیدا دەکرد بە پیتی یاسای تەواری بەم شیوەیە داخرا: کاتژمێر لە نوۆزیک دەکەوتەو ئەوکات بەندە پەیا مینێری روژنامە بووم لە وەزارەتی داد و دەزگاگانی ئاسایش دا. ئێمە خەریکی کار بووین کە حەسەمان لی وەژوور کەوت. حەسەن پۆلیسی سقیلەو لە هۆبە یە کەمی بەرپۆبەرایەتی ئاسایش دا فەرمانە بەرە و بەرپرسی کاروباری روژنامەوانییە. پیاویکی رەنگ ئەسمەری دەم بە پیکەنین، بەلام روژنانە نووسان لە زەر دەخەنە کە ی رەشبینن.

حەسەنی پۆلیس جارێکیان بە پیکەنینەو هەوالی مردنی روژنامە نووسیکی پی گوتین وەك مزگینیمان بداتی!

کە سەرنووسەر چاوی بە حەسەن کەوت لە بناگوێمەو هە گوتی:

-هەوالی ناخۆشی پینە!

پاشان حەسەن مزگینی داینی و گوتی:

-ئاگادارتان دەکەم کە بریار درا روژنامە کەتان دا بخری.

وا وشە ی ئاگادارتان دەکەمی لە دەم دەرچوو وەك بلی پیرۆزباییتان لی دەکەم.

سەرنووسەر پرسیری لی کرد:

-بوۆ داخرا؟

حەسەن وەلامی دایەو:

-فەرمانی یاسای تەوارییە.

لە گەل وشە ی تەواریدا پیکەنی و لەو پەری دلخوشیدا بوو.

کە کار پیتو نندی بە تەواری بی کەس ناپرسی بوۆ؟ چوۆ؟ لە بەرچی؟

سەرنووسەر گوتی:

-کوانی فەرمانی نووسراو؟

-پاشان رەوانە ی دەکەن.

بەر ره‌همه‌تی خوا بکه‌وئ، حه‌سه‌ن به‌ باشترین شیوه‌ ئه‌رکی خۆی به‌جی ده‌گه‌یانده‌و چاوه‌پروانی ئه‌مری نه‌ده‌کرد چاپ بکری ویه‌کسه‌ر ده‌هات ئاگاداری ده‌کردین، ته‌نانه‌ت هه‌ندئ جار نووسراو هه‌ر ره‌وانه‌ ناکه‌ن... واتا ئیسه‌ ئیستا له‌ باریکی دیموکراتیدا ده‌ژین ئه‌گه‌ر له‌گه‌ل شه‌ش مانگی به‌ر له‌ئیستادا به‌راوردی بکه‌ین.

به‌هه‌رحال ئه‌وه‌نده‌ی نه‌برد ماتۆزیک له‌به‌ر ده‌رگای روژنامه‌ وه‌ستا. جاران ده‌نگی ماتۆرمان گوئ لی بوايه‌ پیمان وابوو مه‌سه‌له‌ پپوه‌ندیی به‌ بلاؤکردنه‌وه‌ی هه‌وائیکه‌وه‌ یا داخستنی روژنامه‌وه‌ هه‌یه‌. ئه‌ه‌جاره‌ پولیس فه‌رمانی چاپکراوی داخستنی روژنامه‌ی بو هینانین.

چه‌قویش ده‌مان ناکاته‌وه‌و بی ئه‌وه‌ی که‌س هه‌یج بلئ هه‌ریه‌که‌و به‌لایه‌که‌وه‌ رویشستین. ژماره‌مان بیست و شه‌ش فه‌رمانه‌به‌ر بوو، حه‌وتمان به‌ر له‌ ده‌ روژ له‌ روژنامه‌یه‌کی داخراوه‌ پپی یاسای ته‌وازیه‌وه‌ گواسترا بوینه‌وه‌ ئیره‌.

ئه‌وه‌کاته‌ سنووقی داایکردنی کۆمه‌لایه‌تی مانای نه‌ده‌زانراو خاوه‌نی روژنامه‌ ناچار نه‌ده‌بوو مووچه‌ی کارمه‌ندان بدا. واتا ئیسه‌ تیکرا له‌ بیکاری و بی پاره‌بیدا ده‌ژاین. پاشان له‌ ماوه‌ی دوو مانگدا له‌ سی روژنامه‌دا کارم کردو هه‌ر سی روژنامه‌ به‌ پپی یاسای ته‌وازی داخران. له‌به‌ر ئه‌وه‌ به‌ر ده‌رگای سه‌روکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران هه‌میشه‌ پپی بوو له‌ روژنامه‌نوس و نووسه‌ری بی کار.

ئه‌وه‌ روژنامه‌نه‌ی به‌رده‌وامیش بوون ژماره‌ی کارمه‌ندانی دووقات زیادیان کردو ژماره‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی سه‌ره‌یان بو ئیشوکار گرتبوو له‌ ده‌ که‌س که‌مه‌تر نه‌بوون. دوو مانگی ته‌واو بی‌کار دانیشتم. روژنیکیان له‌ کۆمه‌له‌ی روژنامه‌نووساندا دانیشتبووین، دۆستیکم گوئی:

- وه‌زیفه‌ی هه‌له‌چن له‌ روژنامه‌که‌ماندا به‌تاله‌، توّم بو ئه‌و وه‌زیفه‌یه‌ پالاوتوووه‌ ره‌نگه‌ دا به‌زیری ، زوو وه‌ره‌ تا که‌س به‌م وه‌زیفه‌یه‌ی نه‌زانیه‌وه‌.

یه‌کینک له‌ چاکه‌کانی ئه‌و روژنامه‌یه‌ ئه‌وه‌یه‌ کاری زامنه‌ و یاسای ته‌وازی نایگریته‌وه‌و .. چونکه‌ خاوه‌نی په‌رله‌ماتتاره‌وه‌ سه‌ر به‌ حزبی ده‌سه‌لانه‌ بوئه‌ ترسی داخستن و بیکاریمان نابێ.

که‌ له‌و روژنامه‌یه‌دا ده‌ست به‌کار بووم خاوه‌نه‌که‌ی له‌ ئه‌وروپا بوو. خاوه‌ن روژنامه‌کان به‌گه‌ستی زۆر ره‌زیل بوون. که‌چی نه‌یانتوانی له‌سه‌ر پپی بوه‌ستن و شوینیک بوخویان له‌ ژیر تیشکی خۆر بکه‌نه‌وه‌... ته‌نانه‌ت زۆربه‌یان ناویان ره‌ش بووه‌وه‌ له‌ بیرکران. هه‌ر وه‌ها نه‌یانتوانی ده‌گه‌ل گه‌شه‌کردن و به‌ره‌و پپشچوون خویان رابینن، که‌چی هه‌ره‌ه‌موویان بوونه‌ خاوه‌ن چه‌ند ملیۆن لیره‌.

له بهر شه وهی خواهن روژنامه پیاویکی قرچوکه، ته نیا دوو هیلسی ته له فوټی راسته و خوئی راکیشاوه، یه کیان له ژورره که ی خوټه تی و هی دووهم له ژورری نووسه راندا یه. من ئیواران له ژورره دا کار ده کم و له من بترازی که سی لی نیه و به ته که ژورره که ژورری ئیشکگری شه وان هیه و که ته له فوټی بو ده کهن یه که دوو مست له دیوار ده ده م و ده زانی شه ویان ده وی.

ئیشکگری شه وان گه نجیک بوو حزی به پیوه ندیی به نافرته تانه وه ده کردو دوستی زوری له سه ما که رو گورانی بیژو ته کتتری میینه ی سینما هه بوون و شه وان له لانی کم ده پازده له وان ه پیوه ندییان پیوه ده کردو هه ر جاره ی ده بوو مست له دیوار بده م و ناگاداری بکه م، سه ره پای شه و ته له فوټانه یش زور جاریش ژن ده هات تانه ژورره که ی، جا یا وه لامی ته له فوټی نه ده دایه وه یا درانگ ده هات.

خوشحال بووم به وهی کاریکم دوزیه وه و زور ده ترسام وه درم نین و بیکار بم له بهر شه وه دلئی که سم نه ده شکاندو دژایه تی که سم نه ده کردو هه ر چیه کیان ده گوت نه مده گوت نا. شه و دوستی کاری بو دوزیه وه هه میشه پیی ده گوتم:

- له خانمی ماموستا بترازی له که س مه ترسه. شه گه ر له گه ل شه و تیک نه ده ی که س ناتوانی لی ره ت وه ده رنی.

- جا من چکارم به خانمی ماموستایه؟

- وا مه لی .. ژنه به لای خوا یه و خوئی له هه موو کاریک هه لده قورتینی.

ته وای کارمه ندانی روژنامه زنده قیان له خانمی سه رنو سه ر چوبوو. ناوی سه یرسه یریان لیی نابوو وه ک شاژن، تیمپراتور. که سیکت له روژنامه نه ده دوزیه وه زراوی له خانم نه چی.

دو وای سی مانگ له کارکردم شه ویکیان خه ریکی هه له چنی هه ندی بابه تی بویرانه بووم که زهنگی ته له فون لییدا و دهنگی نافرته تیکم گوی لی بوو. چه ند جاریک مستم له دیوار داو به ژنه م گوت: (یه که ده قیقه سه برکه وای) و ته له فوټم به کراوه یی له سه رمیزدانا و خه ریکی کاری خوټم بووم. که ته و او م کرد بینیم ته له فون کراوه ته وه و مانای شه وه یه ئیشگر له ژورری خویدا نیه. ته له فوټم داخست که چی یه کسه ر زهنگ لییدا یه وه:

- فه رموو خانم.

- کورپه تو کیی؟

- له و تو وره تر قیژاندم.

- نه ی جه نابت کیی وای به م شیویه وه ده ناخوئی؟

وامزانی ژنه يهك لهوانه يه شهوانه تلهفون بۆ ئيشكگر دهكاو چوزانم خانمى ماموستايه؟
ژنه گوتمى:

-ئەى داواى ئيشكگرى شهوانه نه كرد؟

-بەلئى بەندهيش مستم له ديواردا..

-ئەى بۆ نه هات؟

-جا من چوزانم؟

-هه تيوه ديم و دهمت هه لده زرينم..

به گالته وه گوتم:

-له سه ره خو خانم..

ژنه دهستى به جنيودان كرد، جنيوى وا كه له رووم نايه بيانگيرمه وه، گوتم:

-من وا په رده كراوم نه توانم وه لامت بدهمه وه.

دهنگى زياتر به زر كرده وه و پتر جنيوى دامى:

-كوپره ههى شيت و ويت تو كهى په روه رد كراوى؟ ههى بئ ته ريبه ت..

-دامت داخه .. تو خو ت بئ ته ريبه تى.

-تو كه رى..

-كه ر توئى..

-تو چه يوانى..

ته ماشاى ئەم ژنه شيتته! له جنيودان ناكه وئى.. هه رچه ندهى منيش هه مان جنيوم پييده داوه و

دهمگوت خو ت.. دووا جار گوتمى:

-با بيم ئەنجا تيت ده گه يينم!

گوتم:

-وره بابزانين كئى كئى تيده گه يينئى!

-تفوو بئ روشت..

-تفوو له خو ت.. شيتى كوپره چت له من ده وئى؟

-ئاخ خهريكه ده بووريمه وه.. كوپره ئەى داواى ئيشكگرى شهوانه نه كرد گوتت يهك ده قيقه

خانم.. ههى كه ره..

وهك ره شاش ده ته قيه وه و بئ وهستان جنيوى دده او منيش وه لامي جنيوه كانيم دده ايه وه:

-توؤ..توؤ..توؤ.

-دهى بانگى ئىشكگرى شهوانهم يو بکه..

-وس كچى وس، من لاي باوكت كرىگرتة نيم .. يه كىكى دىكه بدوزره وه..

پاشان دووپىلاقهم خىواندنه دىوارو به ئانقهست هاوارم كرد تا ژنه گوئى لى بى:

-برا دهره وه لآمى ئەم تەلهفۆتە بدەرەوه، بزانه چ جورە ئافرەت دەناسى! ئەم بە لآيه چيه؟

ئىشكگر هات و دەستى دايە تەلهفۆن:

-فەرموو خانم.. ئەمەر دەكەن.. چۆن؟ نا! چ دەلئىسى؟.. زۆر داواى لىبورن دەكەم.. ئىمە.

بەلئى.. هەلەچنەو تازە هاتووە.. بەسەر چاو.. دلئىبابە.. رىژم بو جەنابتانە خانم..

كۆرە تەلهفۆتى داخست و رەنگى بزركاو گوئى:

-ئەو تۆ چت كرد؟

-چم كرد؟

-جنىوت بە خانى ماموستا داوہ.

هەرەختەبوو ببورئىمەو، گوتم:

-لە روژنامە وەدرم دەئىن وانىه؟

ئىشكگر گوئى:

-ماموستا ئىستا لە ئەوروپايە كە هاتەوہ دەرت دەكا.

- ئەگەر لىشى بپارىمەو؟ داواى لىبورن بکەم و بلئىم هەلەم كرد؟

- باوەر ناکەم قەبوول بکا.. کابرا زۆر لە ژنى دەترسى و لەترسان دەلەرزی و ئەوہى ژنى بلئى وا دەكا.

كەواتا بى پارهىي و بى كارى خوتان بگرن.. لەم بىروكەنە دا بووم كە زەنگى تەلهفۆن لىيداو خانى

ماموستا لەسەر هیل بوو. لە دلئى خۆمدا گوتم من هەر دەردە كرئىم و با ئازايانە هەلئسوكەوت

بکەم. بە توورەيى وەلآم دايەوہو گوتم:

-چیت دەوئى؟

دامنابوو ديسان هاوار بكاو هەرچى جنىوہە حەوالئەى گوڤرى باوكمى بكا، كەچى زۆر

لەسەر خو گوئى:

-پىش كەمىك بو وات قسە دەكرد؟ چيه منت نەناسى؟

-نەخىر دەمزائى تو خانى ماموستاى وەك درندە وای.. بىرو ازم لى بئىنە نامەوئ قسەت

لەگەلدا بکەم..

ژنه قیژاندی:

-چ ده لئی؟ یانی ده تزانی نه نجا وایشته ده گوت؟

-به لئی ده مزانی.. چت ده وی؟

ته له فوتنه م به روویدا داخست.

تا که تیشکیکی هیوا نابینم و بیگومان دهر ده کریم.. حفته یه که دوای شه و رو داوه ماموستا له گهشتی ته وروپاوه گه پایه وه و رژی دوواتر داوای منی مرد.. که چومه ژوره وه بیرم له وه ده کرده وه چون واکم به زهی پیمدا بیتسه وه و دهرم نه کا.. ماموستا جانه وه ریکه بو خوی.. ده سته کام خستنه سهر زگم و له به رامبه ریدا وه ستام. گوتی:

-وهره کورم دانیشه.

قسه ی ده کردو پیده که نی.. له سهر کورسی به رده م میزه که یدا دانیشتم.. گوتی:

-پیرۆزباییت لیده که م.. یا خواهه ر بی. به نده تا ژیانم ماوه قه زاری توّم چونکه چاوت نوقاندن و ده مت له ژم کرده وه.. براقو.. نافه رین.. توله ی هه ژده سال خه موخه فه تی منت کرده وه.. شه وه چون ویرای وا جنیوی بده یتی؟ باشت کرد.. ده زانم چ جوړه جنیوی له ده م دینه دهر. پرو کارگی پری نهومی ژیره، پیّم گوتون په نجا لیره پاداشت بده نی.. پرو وهریان بگره.

په نجا لیره م له ژمی ریا وهرگرت و ههر که زهنگی ته له فون لیدا رامده کرد

به لکو خانم بی وه ندی جنیوی دیکه ی بده می و په نجا لیره وهریگرم به لام دوای شه و رژه ته له فوتی نه کرد. ئیواره یه کیان خوی هاته روژنامه و لیم وه ژورور که وت،، گوتی:

-توی هه لچن؟

-به لئی..

-تو بوویت له ته له فون جنیوت پیدام؟

زانیم خانمی ماموستا خو یه تی. وه زعه که گوړا و نه متوانی ده م بکه مه وه و ته نانه ت سهریشم به رز نه کرده وه. گوتی:

-پیرۆزباییت لی ده که م من شه که سانه م خو ش ده وین به راشکای هه ستیان ناشارنه وه.. گوی مه ده ری من نه خو شیی گه ده م هیه بویه هه میشه هه لده چم. به و کابرایم گوتوه دووسه د لیره ت پاداشت بداتی وهرت گرتن؟

په ح.. خانم فه رمانی داوه به خشیشم بده نی.. ته گهر شه و همری کرد بی ماموستا بو ته نیا په نجا لیره ی دامی؟

پاشان پرسیاری کرد:

-بو قسه ناکه‌ی؟ پاره‌کەت وەرگرت یانا؟ من دەزانم رەزێل و قەرچۆکە..

هەلساو چوو زووری می‌ردی و شەر دەستی پێکەرد. پاشان بە دووای منیان نارد، مامۆستا هەر ئەو نەندەیه ناگری، گوتی:

-ئەو بە خشیشە‌ی ئەمەرم کرد بو ت سەرف بکەن کە مەبلەغی دووسەد لیره‌یه وەرت نەگرت؟

خانم چاوی زەق کرد بونەو وەر دیکه‌تی منی دەداو بە تیکە چاویکیش تەماشای می‌ردی دەکرد.

بیرم کردووە چ بلیتم.. ئەگەر دەلێتم وەرم نەگرتوووە می‌رێدەکە‌ی دەداتە بەر بابوچ، ئەگەر بلیتم وەرم گرتوووە رەنگە خۆم لێدان بچۆم!.

وہلامی مامۆستام دایەو وەر گوتم:

-گەر وەرەم قستی یەکەم وەرگرت کە بریتی بوو لە پەنج لیره، سەدوپەنج لیره‌کە‌ی دیکه‌یش مانگانە بە قست وەریان دەگرم.

-بیینیت رۆحەکەم؟ تێستا با وەرەرت کرد؟

خانم رووی لە من کردو گوتی:

-رولە زووکە برۆ باقیی بە خشیشە‌کەت وەر بگرە!!

خهونئکی مهترسیدار

په خشی ئیرگه ی ئیستانبول کو تایی هات. که واتا روژیکمان بهری کردو داخللی روژیککی نوئی بووین. ده بوو شه و شه وه دوو دانه چیرۆک و وتاریک بنووسم و رای خوّم بۆ گوڤاریک بهیان بکهّم که راپرسیی ده کا. ههروهها چاویک بهو سی گوڤارانهدا بخشینم که شه مرۆ به پوسته گه یشتونته دهستم. ده بی موتالهی کتیبیکیش بکهّم. که چی لهو هه موو کارانه، ته نیا چیرۆکیکم بو نووسراو بیتاقهت بووم.

که لهّم و کاغهم له بهردهم دانان چیرۆکی دووهم بنووسم، به لام هه رچی بیروکهیه به خه یالمدانایه. کوته دهفته ریکم کرده وه که جاروبار بیروکهی چیرۆکی لی توّمار ده کهّم، به لکو به هانام دی و بابهتی چیرۆکیکم پی ده به خشی، که چی هیچ یه که له بابهته کانم به دل نه بوون. ههستم به برسیتی کرد، شه مه حالی بهندهیه، که بابهتم نه بی وخوّم بدزمه وه، یا ههست به برسیبون ده کهّم یا کرو بی دهنگ ده بم یا خوّم ده کوتمه ئاودهست.

وه که شه گهر تیربخوّم رهنکه بیروکم بو بی لچوممه سالتون و شه وهی دهنگ بی نایه وه هه موویان نوستوون. ده رگای مه تبه قم کرده وه.. برنج سارده کی گهرمی ده کاته وه؟ ماسیی قوتوو په نپرو ته ماتهم خواردن و له سه ر میز دانیشتم و کاغهم له بهر ده مایه وه سه رم خسته نیو هه ردوودهسته کانم و بیرم کرده وه. لهو کاته ی که بیروکهی جوان جوانم بو ده هاتن ههستم کرد خه وه مباته وه. ته ماشای سه عاتم کرد کاتزمیر ده ده قیقه ی ده وی بو سی به یانی. هه روایه شه گهر درانگ نان بخوی خه وه تباته وه!

مروڤ له کاتی نوستندا ده ژئی، به لام شه ژیا نه چ سوودی هه یه؟ خوشیی ژیا ن له وه دایه که تو ههست ده که ی به راستی ده ژئی!

دوستیکم هه یه ئیستا له به ندیخانه یه.. هه ر خه وی لی ده کهوت خه ونی ده بینی. ده یگوت:

- که خه ون ده بینم ههست ده کهّم ته مه نم دریز ده بی!

له مانگی تشرینی یه که مدا بووین. بهنده عاده تم بووه کردووه به پروتی بخه وم و په نجه رهی ژووری نوستن به کراوه یی جی به یلم. وا ههست ده کهّم شه مشه و خه ون ده بینم!

کەش و هەوا زۆر لە باربوو، زگیشم تێر. لەبەر ئەوەی نووسینە کاتم تەواو نەکردبوون هەستم بە نارهەتی دەکرد، کەواتا ئەو خەونە ی ئەمشەو دەبینم خەونێکی ترسناکه!

لەو بېروکانەدا بووم کە خەو بە تەواوەتی بردمیەو و خەونێکم بینی خوا خێری بکا.

خۆم لە وولاتیکی دیکەدا بینیەو و نەمدەزانی کوێیە.. ولاتیکە لە ئەمریکا و ئەلمانیا دەکا. بو

ئاگاداری بەندە پیشتر نە ئەمریکام بینیو نە ئەلمانیا، بەلام شتم لە بارەیانەو و لەو کەسانە گوئ

لیبۆو کە بینیویانە. خۆم لە سالتۆیکی پان و بەریندا بینیەو و کە بانەکە ی زۆر بەرز بوو.

نازانم ئیوەیش وان؟ من کە خەون دەبینم دەزانم ئەو خەونە!

لەو خەونەدا قسەم دەکرد. هەبێ و نەبێ ئەم شوێنە (کوئسکی سپی) یە. دەستێک لە دەوری میزێکی گەورە دانیشتون و نەمتوانیە هێچ شتێک لێیان بپرسم (ئێرە کوێیە؟).. چونکە من بە ئەرکیکی فەرمی هاتوومەتە ئێرە و ئەگەر پرسیارە بکەم گالتم پێدەکەن و دەلێن (کابرا نیوی ئەو شوێنەیش نازانی والبی دانیشتوو)!)

کوئوونەو کە کوئوونەو ی نیو دەولەتی بوو. منیش تاکە کەسم کە نوێنەرایەتی و لاتەکە ی خۆم دەکەم. ئەوانی دیکە هەر هەموویان کەسانی گرنگ بوون. جل و بەرگیان ریکوپینک. یەکیکیان گوئی:

- زۆر بە خێر بیی.

- سپاست دەکەم.

- دەمانەوی لە تۆ وەزعی وولاتە کە تمان گوئ لی بی!

ترسم گەیشتی. بەلام وەسەر خۆم نەهینا. جا بو بترسم ئە ی ئەمە خەون نیە؟.. خەون بی و خەون نەبی، ئە ی ئەگەر یە کێک لە برادەران ی خۆمان گوئی لە وەلامی من بی؟ دە ی ئەمە خەونە.. گوتم:

- فەرموو بەرێزان چ دەپرسن بپرسن، بە پێی زانیاریم وەلامتان دەدەمەو.

یەکیکیان پرسیاری کرد:

- ولاتەکە ی ئیو لە ولاتە دوواکە و توو کەنە.. وانیه؟

هەستم کرد شتێک لە ملم ئالارەو دەمخکێنی.. خواپە چ بکەم، چ بلیم؟ ئەگەر دەلیم (بەلی ولاتە کەم دوواکە و توو) ئەوە باسی خراپە ی خۆمان لە بەردەم بێگانە دەکەم و سزای ئەم قسە یە بە گوێرە ی یاسای سزادان زۆر قورسە. ئەگەر بلیم نەخێر و لاتە کەم دوواکە و تونیه ئەوە درۆ دەکەم. جا چ بلیم؟ ئەخێر راستی نالیم و تاوانیک ناکەم و وولاتە کەم ناشکێم. قسیری سیا درۆ دەکەم خۆ یاسا سزای درۆ نادا!

کابرای چاودیری دهکردم گوتی:

- بو قسه ناکه‌ی؟

گوتم:

- ببوره له پرسیاره که تان نه گه‌یشتم..

- ولاته که تان دوواکه وتووہ یا نا؟

قیژاندم:

- ئەمە کێ وای گوتووہ؟ ئەو کەسە ی ئەم قسە ی کردووہ راستی دەشیویتی..

- هەموو کەس وا دەلین.. ئیتمەیش ئەوہ دەزانین..

- بەرێزان لەبیرتان نەچی دوژمنمان زۆرن و ئیتمەیان خوش ناوی.. هەربوێش ئەم

دروایانەمان بو هەلدەبەستن!!

تیکرا سەرسام بوون و دەمیان وەک ئەشکەوت والا کردن و گوتیان:

- یا!!

یەکیکی دیکە گوتی:

- کەواتا ئەو زانیارانە ی لەبەر دەستی ئیتمەدان هەلەن؟

- بەلێ هەلەن و پرۆیاگەندن و نامانجی ئیمپریالیزمیان لە پشتەوہیە.

یەکیکی دیکە گوتی:

- ئیستا تیگەیشتم! ئیوہ گەلیکن شانازی بەخوتانەوہ دەکەن و ئەگەر بلین (ولاته که تان

دوواکه وتووہ) توورە دەبن.. بوێ ئەمە دەگوێرن و دەلین (دەولەتانی تازە پیگەیشتوو) رات چیه؟

- نەخیر ئەمە نابێ، ئیتمە دەولەتی وا نین، ئیتمە دەولەتی پیشکەوتووین، زۆریش پیشکەوتوو..

هەموویان لە کاردانەوہی من سەرسام بوون و لەنیوان خویاندا کردیانە چرپە چرپ.

- شاری بی ئەلەکتریکتان هەیه؟

ئەگەر بلیم نا هەیه، ئەوہ لەبەر دەم بیگانه بە خراپە باسی ولاته کەم دەکەم!

- لەتەواری شارەکاندا کارەبا هەیه تەنانەت لە قەزاو گوندەکانیشدا..

- باشە باشە.. زۆر باشە.

یەکیکی دیکە پرسیری کرد:

- دەلین کارەبا لای ئیوہ گرانه.. کیلوواتی بەچەندە؟

- باسی کارەباتان کرد؟! گەورەم کیلووات بەلاشە. بو دەتانەوێ پارە بە کارەبایش بەدین؟

- زۆر باشه.. زۆر زۆر باشه..

که یقین سازبوو، وهی توانیم به باشی له بهردهم بیکانهدا باسی ولاته کهم بکه. ئهم قسانه له روژنامهدا بلاؤده بنهوه و براده رانی خویمان که یقین بهم پرۆپاگه ندهیه دئ!

- کریی خانوو زۆر گرانه و قهیرانی نیشته جیبوونتان ههیه، خاوهن داهااتی سنووردار ته گهر نیوهی مووچه یان نه دهنه کری ناتوانن خانوو پهیدا بکهن، وانیه؟

له قوولایی ناخمه وه دنگیکم گوئ لیده بی که راستی بلیم و وهلامی ئه و دهنگه دده مه وه و ده لیم: (ته گهر راستی بلیم عه دم ده کهن!) دهنگه که ده لی: (تو خه ون ده بینن و ئه وان خه ونه که ی تو نایینن و گویشیان له قسه کانی تو تا بی. ئه وان خه ونی دیکه ده بینن، ههر نه بی له خه وندا راستی بلی)..

له شم یه کپارچه نارقه بوو، نیوچه وانم سڤیه وه و دامه قاقای بیکه نین:

- هه.. هه.. هه.. ئه مانه و اباسی ولاته که مان ده کهن؟ نه خیر هیچ نالیم و له خوا ده پاریمه وه که به زووترین کات دژمنانمان کویر بکا. پاشان هاوولاتی ئیمه وه کو هه موو هاوولاتیانی دنیا ته نیا سه دا ده ی باجی داها ت هه دا!

- ئه ی مووچه خوړ؟

- مووچه خوړ! مووچه خوړ چونکه ژماره ی خیزانیان زۆر، له خانووی پان و بهریندا ده ژین! خانوو له وولاته که ی ئیمه دا ئه وه نده هه رزانه تا ئه و ئه ندازه ی ئیمه حه ز به دانیشتن نه کهین!

- بیستو مانه خاوهن خانوو خانوو کانیان به کری ناده نه ئه و خیزانانه ی مندالیان هه یه؟

- ته.. ته.. ته.. کوئ ئه م بوختانانه ی هه لبه ستوه؟ کریچی ئه سلهن چاره ی خاوهن خانوو نایینی. ئیمه له هه موو شاره وانییه کاندای دهسته ی کریمان هه یه و ته گهر پیوستیمان به خانوو بوو سهردانی ئه و دهسته یه ده کهین. بو نمونه ده لیم: (خانوویکی پینج ژووریم ده وئ. به مه رجیک رهنگی بانوی شین بی و رهنگی په مه ییم ناوی چونکه ژم حه ز به م رهنگه ناکا).

- بیکومان تو به شیوه یه کی نایاب باس له ولاته که ی خو ت ده که ی!

- ده لین ژیان لای ئیوه زه جمه ته و خاوهن داهااتی سنووردار له دهستی ده نالینن و ژماره ی خاوهنی داهااتی ناوهنجی روژ به دووای روژ به ره و که مبوون ده چن؟

- بزانه بزانه بزانه، چمان بو هه لده به ستن؟

دوستانی نازیز.. بهر له هه موو شت ده مه وئ ئه م راستییه تان پی بلیم. ئیمه له که سمان گوئ لی نبه وه ژییانی هاوولاتییه کافان زه جمه ت بی ته نیا له روژنامه بیانییه کانه وه نه بی! له راستیدا

ئىمە نەك ھەر لەم بوارەدا بەلكو لە ھەموو بوارەكاندا كيشەمان نىە. سەبارەت بە خاوەن داھاتی ناوەنجیەو ھەمەلا ھەر ھەموویان لە خۆشیدا دەژین وەر لەوہى بىمە ئىرە تەكیان كرد ساوای تايبەتییان بگەيىنمە ئىوہى بەرپۆز. ئاگاتان لى بى ھەندى كەس لەزمانى ئەوانەو ھەرۆ ھەلەبەستن..

- بىستومانە لای ئىوہ ئاستى بىكارى بەرزو مەرجى ژيان زەھمەتە بەتايبەتى سەبارەت بە كرىكارانەو ھەر دەست ھەقيان لەژىر ھىلى سوورەو ھەبەلە روویان تەقىمەو ھەر گوتم:

- ئىوہ باوەر بەمن دەكەن یا بە تىكدەران و دوژمنانى ئىمە؟

- نەخىر باوەر بە تو دەكەين..

- باشە گوئ بگرن.. كە ئىوہ باس لە كرىكارانى ئىمە دەكەن ، ئەمەيش روونكرنەو ھەر: ئەو كرىكارانە لەو پەرى خۆشیدا دەژین، تىگەيشتن؟ روژىكيش چىە گلەيان لە ھىچ نەكردو ھەر دەست ھەقىە ئەوان ھەرى دەگرن ھىچ كرىكارىكى دىكە ھەرىناگرئ. لەمەيش زىاتر دەتوانم بەبەرپۆزتان بلىم كە ئەو پارەىھى كرىكارى ئىمە سالانە پاشەكەوتى دەكا بەشى دروستكردى كارخانەىك دەكا؟، بەلام ئەمە نەكا چونكە چاوى تىرە..

- ھەى.. ھەى.. ئەو ھەر وولاتىكە؟

ئەگەر ئازانسى دەنگوباسى ئەنادول ئەم قسانەى من دەگەل بىگانەى دەكەم بلاوبكاتەو ھەر، دەلى چوئ ئەم ھەموو شتانە دەبارەى ولات دەزانى؟ ئەو كاتە دروكام بە فېرۆ ناچن.

- ئەى حالى پەرورەدە چوئە؟ زانىومانە راژەى نەخوئىندەوارى لە سەدا ھەشتايە؟

- پف.. دروئيان كروو ھەر. ئەگەر درو كلكى ھەبە ئەوانە كلكدارن.. ئەو ھەندە خوئىنەوار لە وولاتەكەى ئىمەدا ھەن خەرىكە خەلكەكە لە نووسىن و خوئىندەو ھەر بىزار دەبن.

بو دەرمانىش نەخوئىندەوارىك لە وولاتى ئىمەدا نادوژىەو ھەر رادەى ھەر خوئىندەوارىكى ئىمە بەقەد سىكەسانە. ئەو ھەندە خوئىندەنگەمان ھەن دەولت كە شەقامىك دروست دەكا ناچار دەبى بىانوختى. سەبارەت بە ماموستاش ئەو ھەندە زورن بە ھىچ شىوہەك ژمارەيان نازاندري. ھەر دەست ھەلپە بە دەموچاوى پەنجا ماموستا دەكەوى. ھەر چەندەى داركاريان بكەى، فەريان بەدى، بىانرپۆزىئىو ھەر ناتوانى رەگيان لە رىشەو ھەلئەكىنى و تەواويان بكەى.

یەكێك لە شوینی خویەو ھەلبەزى و گوتى:

- ئەمە راست نىە.. ئىمە ھەمیشە ئەو وتارەى تو دەخوئىنەو ھەر كە روژانە لە روژنامەكاندا بلاويان دەكەیتەو ھەر ھەمووشیان باسى كەمى قوتابخانەو ماموستا دەكەن!

- جا ئېۋە باۋەرتان بەۋ قسانە كىرۋە؟ باۋەرتان كىرۋە وانىيە؟ من ئەمە دەنوسم چونكى موعارەزەم. گەلى ئېمە تاسەر ئىسقانى موعارەزەيە. بويە من كە بابەتېك دەنوسم راستىيە كە نالېم بەلكو ئەۋە دەلېم كە موعارەزە پېي خوشە. بوئ نمونە دەلېين قوتابخانە نيە، بوئ ئەۋە رۇژنامە بفرۇشۇ!

ئەمە خالى راگەياندىنى ناخوئيمانە، بەلام راگەياندىنى دەرۋە ترسى لەسەر نيە!

- رېگەوبانتان كەمن، ئەوانەي هەشن تېگچۈنە؟

زۇر توورپە بووم و هەلسامە سەر پېو گوتم:

- بەس بې.. بەس.. من دەرپۇم!

- بوئ كوي؟ توئ ناتوانى برۇي چونكى خەون دەبىنى..

كەواتا دەزانن خەونە!

- واز بېنن با برۇم.

- بوئ كوي؟

- ئەرۋمەۋە ولاتەكەي خۇم..

بەرۋە دەرگا هەنگاوم نا تېكرا هەلسانە سەرپې و منيان لە گوئشەيە كدا عاسى كرد:

- وازم لى بېنن..

- توئ خەون دەبىنى و ناتوانى برۇي.

رەنگە ئېۋە هەمووتان خەونى پر لە ترستان بېنىبې! ئەگەر بتانەۋى رابكەن ناتوانن چونكى

قاچتان ناجوولېتەۋە ئەگەر هاوار بکەن دەنگتان دەرناچې.. منيش تاوام بەسەرھات.

ئەۋكاتە يەكىكيان گوتى:

- هېشتا پرسيارېكمان ماۋە، ئازادېتان هەيە يا نا؟

لەدلى خۇمدا دەمگوت كورە مەترسە ئەمە خەونە.. بەلام خۇ بەدەست من نيە،

دەترسم. لەهەمان كاتيشدا دەمگوت: ئىشاللا خەونە..

قېزاندېان:

- قسە بکە، بلى بزائين ئازادېتان هەيە؟

دووا جار گوئيان لېم بوو بە دەنگىكى بچر بچر دەمگوت:

- هەيە.. زۇرېش هەيە.. پرىيەتى لە ئازادى..

- ئازادېتان هەيە؟

- باسی کام نازادی دهکھی؟
- نازادیی روژنامه گهریتان ههیه؟
- بینگومان براله هه مانه.. هه موو شتی کمان ههیه.. هه موو جوژه نازادیمان هه ن و نازادیی روژنامه وانیشمان ههیه.. زورمان ههیه. بهرم دهن.
- نازادیی روژنامه وانیتان ههیه؟
- ئهی نه مگوت هه مانه.. به لئی هه مانه.

- باشه چون نازادیی روژنامه وانیتان ههیه له کاتیکدا که هیشتا یاسای کوئی چاپه مهنی جیبه جی ده کری؟

به غهیری فرین نه بی هیچ ریگه چارهیه کم نیه. زور جار خه لک له خه ونیاندا ده فرن. قول وباسکم وهک دوو جووته بال کردنه وه، به لأم هه ستم کرد قاچه کام قورسن و وه عاردی نووساون. نه گهر قاچه کام بهرز ده بوونه وه نه وه وهک چوله که به ئاسماندا ده فریم، رهنه خه تای نه و ژمه بی که پیش نووستن خواردم لوزرم هه ولدا نه متوانی بفرم.

- قسه بکه هیشتا یاسای کوئی روژنامه گهری جیبه جی ده کری؟

- بوچی ده روانه یاسای کوئی چاپه مهنی که هیشتا ماوه؟ به لئی ماوه به لأم جیبه جی ناکری! ئیمه نه و توپانه مان پاراستون که سولتان محمه د فاتیح ئیستانبولی پی زگار کردون و به کاریان ناهینین، باشه له ناویان بهرین؟ ئیمه یاساکانی نا دیوکراتی تور نادیهین و بو ئه وهی هه میشه له بهر چاومان بن و په ندیان لی وهر بگرین و له بیرمان بی که چه ند به ده ستیانه وه نالاندوو مانه. پاشان ئیمه نه وه نده نازادیی روژنامه وانیمان ههیه له ده ستیان داماوین و نازانین چییان لی بکه یین!

- باری ئابووریتان زور خراوه، بودجه تان پرپه تی له کم و که سری، توچ ده لئی؟

- ده لیم هه لا هه لا.. ده تانه وی چ بلیم؟

له ئاره قه دا غه رق بیوم . هاوارم کرد:

- خه ون بهس نه بی؟ به ئاگا نهیه مه وه؟

- نه گهر راستی نه بیژی قه ت له م خه ونه وه ئاگا نابه وه.

نه گهر راستی بلیم پرۆیاگه ندهیه دژ به وولاته کم. خوايه شم به لایه چیه؟

- باری ئابووریمان وانیه که ئیوه ده یزان. زور گه شهی کرووه و بودجه مان فیته.

ده مویست زیاتر چنه لی بدهم نه یان هیشت:

- ته گهر و ابی ئیوه پیوستیتان به کومهك و یارمه تی نیه. تۆمان هیئایه ئیره تا راستیه که مان پی بلئی و ته گهر پیویست بی قهرزتان بدهینی. به لآم که کاروبارتان ریکوپیکه و اتا پیوستیتان به کومه کی ئیمه نیه. فهرموو خوات له گه ل.

- بو؟

په ح من نوینه ری و لآتم هاتووم داوای یارمه تی بکه م!

- باشه بو له هه وه له وه و اتان نه گوت؟ ئه و کاته ده مزانی چ بلیم!

- فهرموو خوا حافیزت بی.

له ترسان ده گریام، بزانه چۆن ئه م هه له م له کیس چوو؟

هیشتا شه و بوو که وه ناگا هاتمه وه. گلۆپیم داگیرساندو له سه ر میز دانیشتم و فرمیسم

سرینه وه و ده ستم کرده خه ون نووسینه وه... که ی به یانی ده بیته وه؟

له راستیدا درێژترین شه وی ته مه نم به سه ر برد...!

دهمه ته قی نۆر مال

ئەو دوو زاتە دەبینن وا لە بەرامبەری ئیمە دانیشتون و وەك شەر بکەن قسە لە گەڵ یە کتر دەکەن؟ بەلێ. لەو دە چۆ لیک حالی نەبن و لە نیوانیاندا جیاوازییەکی تەواو هەبێ. ئەمە لە دەموچاوی کرژو جوولە ی دەستیانەو دەیارە. ئەگەر حەز بکەن دەتوانم هۆی ئەم هەرایەتان بۆ بەیان بکەم!

یەك لەو دوو کەسانە وا چاویلکە یەکی جام ئەستووری لە چاوە ، باسی (موختاری) نووسەری بەناویانگ دەکاو دەلی بابایەکی نەفامەو نەئایینی هەبە نەشەرەف و نە ئەخلاق. ئەو ی تر کە لووتی هەر لە لووتی تەگە دەچێ، پەسنی (موختاری) نووسەری بەناویانگ دەکاو دەلی نووسەریکی تیگەیشتوو ئەگەر وادە بدا دەیگەیی تێه جی و لۆمە ی (باھیر) نووسەر دەکاو دەلی بابایەکی جاھیل و دووروو بەدروو دەلەسە خۆی هەلەدە کێشێ.

واتا ئەو دوو کەسە ی وا دەیانبینن و یەکیان چاویلکە یەکی شووشە ئەستووری لە چاوە و دوو میان لووتی لە هی تەگە دەکا، باس لە هەردوو نووسەری ناودار (موختار) و (باھیر) دەکەن و خەریکە باسەکیان شەر و گێچەل و تێهەلدانی لی دەکەوێتەو.

بەروخسەتی خۆتان با هۆی راستەقینە ی ئەم دەمە قالییەتان بۆ یاس بکەم:

نووسەری ناودار (موختار) لە ژێرناویشانی (بە یانی. بە یانی) و تاری سیاسی لە رۆژنامە ی (ریگە ی راست) دا بلاو دەکاتەو. (باھیر) ی نووسەریش و تاری سیاسی لە ژێر ناویشانی (بە مە چ بلین؟) لە رۆژنامە ی (دووا هەوال) دا بلاو دەکاتەو.

یەك لەو دوو کەسە ی بەرامبەرمان دانیشتون (ئەو ی لووتی لە هی تەگە دەکا) ماوہ ی چەند سائە خوینەری رۆژنامە ی (ریگە ی راست) ئەم رۆژنامە یە لە گوڤە ی (واز لە هەموو شت بیئەو بەخت بخوینەو) دا هەوالی بەخت و تالخ و شانس بلاو دەکاتەو.

کابرای (خاوەن چاویلکە ی شووشە ئەستوور) ییش لە یەك رۆژنامە بترای توانی کرپنی نیو چەند سائە تەنیا رۆژنامە ی (دووا هەوال) دەکری ، بەو پیئە ی وشە ی تیکهە لکیشراوی لە هی رۆژنامەکانی دیکە ئاسانترەو رۆژنامە لایەنگری تیپی (فەنەر باخچە) یەو کابرایش هەر لە هەردەتی مندالییەو لایەنگری ئەو تیپە یەو مامی خوالیخو شبوویشی هەر وا بوو.

شهوئیکیان (موختاری) نووسه‌ری به‌ناوبانگ تا سپېده‌ی به‌یان له‌گه‌ل د‌وستیکي ناروق دهنوئشی و به‌یانی که له‌خه وه‌لده‌ستی هیچ بیروکه‌ی بو نایه بینووسی. به‌لام چونکه زیره‌ک و به‌توانایه هر بیروکه‌یه‌کی ده‌ستی بداتئ هه‌ندی فه‌لسه‌فه‌ی تیکه‌لاو ده‌کا و تامانجی ده‌بیکی، وتاریکی به‌ناونیشانی (سوودی فاسولیا‌ی وشکرایه‌و خراپه‌ی نیسک) بلاؤکرده‌وه وا ده‌ستی پی‌کرد:

دنیا‌ی روژئاوای هاوچه‌رخ له‌کانیاوای روژه‌لاټه‌وه سه‌رچاوه‌ی گرتووه‌و سوودیان له‌کتیبی (چاکه‌ی فاسولیا‌ی وشک)‌ی زانای مه‌زن (ئیبنولمه‌رته‌بانی)

وه‌رگرتووه... ئیدی زور وه‌ستایانه باس له‌فاسولیا ده‌کا زانیاریی زور ورد له‌باریه‌وه دهنووسی. له‌راستیشدا نه‌کتیبیک به‌ناو (چاکه‌ی فاسولیا‌ی وشک) هه‌یه‌و نه‌زانایه‌کیش به‌نیوی (ئیبنولمه‌رته‌بانی). که‌چی موختاری نووسه‌ری به‌ناوبانگ توانی به‌و وتاره‌جوانه‌ی سه‌ره‌نجی خوینه‌ران رابکیشی.

له‌وکاته‌ی شه‌و وتاره له‌روژنامه‌ی (ریگه‌ی راست)‌دا بلاؤبووه، باهیری نووسه‌ر خاوه‌نی گوشه‌ی (به‌مه‌چ بلین؟) دووچاری گرفت ده‌بی، به‌هوئی شه‌و خوانه‌ی د‌وستیکي شه‌وی پیشوو بوئی ریک ده‌خاو تا سپېده‌ی به‌یان خه‌و ناچیتته‌چاویه‌وه شه‌وه‌ی بیروکه‌یه شه‌و روژه بوئی نایه بیکاته نیوئاخنی وتارییه‌وه. له‌وکاته‌ی روژنامه‌ی ریگه‌ی راستی هه‌لگپرو وه‌رگپرو ده‌کرد چاوی به‌وتاری موختار ده‌که‌وی و هه‌ول ده‌دا شتیکی لی بخوینیتته‌وه، به‌لام یا تینی‌ناکا یانیش بی‌تاقه‌ت و خه‌والوو، بیرده‌کاته‌وه شه‌وه‌ ماوه‌ی دوو هه‌فته‌یه شه‌ره‌قه‌له‌می له‌گه‌ل که‌سدا نه‌کردوه چوته شه‌گر شه‌ریک به‌موختار بفروشی؟ ناخر باهیر روژنامه‌نووسیکی به‌هره‌مه‌ندو قه‌له‌م به‌برشت و زوربه‌ی هه‌ره زوری خوینه‌ره‌کانی به‌وتارکانی سه‌رسانم و ده‌میکه‌حه‌ز له‌موختار نا‌کاو خوشی ناوی به‌دووای هه‌لیکه‌وه بوو ریسوای بکا. قه‌له‌می ده‌ره‌یناو ده‌ستی به‌نووسین کرد:

(وتاری نووسه‌ری مه‌زن و هاوکاری خوشه‌ویستم موختار له‌روژنامه‌ی ریگه‌ی راست دا خوینده‌وه له‌برگه‌یه‌کید باسی له‌جوژیک ناژه‌لی ده‌ریا ده‌کا به‌نیوی (ئه‌ستیریدا) و ده‌لی شه‌م زینده‌وه‌ره‌ی ده‌ریا له‌ژیر فه‌رمانی مبینه‌دا ده‌ژی. شه‌م مروقه‌که شه‌مه‌ی نووسیوه هه‌له‌یه‌کی گه‌ره‌ی کردوه. نووسیویه‌تی ده‌لی شه‌م گیانله‌به‌رانه به‌کومه‌ل دژین و هه‌ر کومه‌لیک له‌چل تا په‌نجا پیکهاتووه. له‌راستیدا وتاری ماموستا مایه‌ی گالته‌جارییه، نه‌که هه‌ر له‌لایهن تیمه‌ی به‌نی به‌شه‌روه بگه‌ره له‌لای خودی شه‌ستیریدا هه‌موو گیانله‌به‌رو ناژه‌له‌ده‌ریایه‌کانه‌وه! چونکه شتیکی زور سروشتییه شه‌گر له‌ناوچه‌ی شه‌ستیریدا گیانله‌به‌ری تاک ره‌گه‌ز بژی و هیچ جیاوازییه‌که له‌نیوان نیرو میدا نیه. مبینه‌ی شه‌و گیانله‌به‌ره ده‌توانی وه‌ک نیرخوی ئاوس بکا و

پاشان بگه پیتته وه سهر نه سلی ره گزی میینه ی. نووسه ری به پیزمان ثم زانیارییه سادانه نازانی که چی خوینه رانی دهرس ددها و باسی نازادی و مافی مروقیان بو ده کا. نووسه ری وا چون خوینه رانی قه ناعهت پیدینی؟ ئیمه قسه ناکه بین و با خوینه ره خوشه ویستکامان دادوهر بن).

خوینه رانی روژنامه ی دووا هه وال ه قیان دایه ره خنه کانی ماموستا باهیر، چونکه وتاری دوینی موختاری روژنامه نویسان نه دیوو.

موختار که وتار ده خوینیته وه نه ونده ی نامینی شیت بن. قه له م ده گریته ده ست و هیرشیک ی وا ده کا تاکی نه بی و ته نانهت باسی گیانله به ریش نا کا و وتاریک به نیوی (به ری خوړ مه گرن) ده نویسی و ده لی:

(دوینی یه که نووسه ره کانی پارچه کاغزی ناوزاو به (دووا هه وال) وتاریکی بلا و کردو ته وه که ههر له هوړینه ده کا و ده لی: سالی ۱۸۴۸ له کاتی شوړشی بروسیاو له به ره نگار بوونه وه ی سپای شکسپیږدا کریستوف کولومبس مردو وه. له یه کی له نووسینه کانیدا هاتو وه (ته ی نازادی ئای که جوانی) و اتا نازادی خوړاکی ته قله وه ک چون نان خوړاکی زگه و موزیک خوړاکی روخ).

(وتاری وا پر له هه له چون راستکه مه وه؟ به نده پیموایه هه چی بکه م بی سووده ، نووسه ری که شه ره فی وشه و بیر نه پاریزی. ته مسالی ته مانه فیره مشت خوړی و قاپ لیسینه وه بوینه و شه پر به که له پیایو ثم چه رخه ده فروشن. منیش به پراشکاری پیتان ده لیم که ئیوه قه تا و قه ت ناتوان به ری تیشکی خوړ بگرن وروونایی راستی هه میشه دره وشاوه یه).

خوینه رانی وتاری موختاری روژنامه نویسان سه بیران به جهاله تی باهیری روژنامه نویسان هات. باهیریش ثم ئیهانیه ی قه بوول نه کردو روژی دوواتر له هه مان گوشه ی (به مه چ بلین؟) دا وتاریکی له و ژیر ناو نیشانی (ده ک شه رمه زارین) بلا و کرده وه:

(ثم موختاره زوله ی خواهه لکیش که له روژنامه ی ریگه ی راست دا ده نویسی. ده یه وی راستیه کان زیند به چال بکا. که نه ی توانی له سه ر بنچینه ی زانست وه لام بداته وه هه ولی داوه مه سه له که بکاته شتیکی شه خسی، بو ئا گاداریتان ته نانهت ناتوانی کار له قاچیشم بکا، چونکه نه وه ی ده لی پوختان و دروو ده له سه یه و که س باوهری پی نا کا. ئیمه چاکی ده ناسین، نه و نه بوو جلیشو ری له مالی شاعیری گه و ره خوالی خوشبوو سلیمان خسته ژیر پالتوو دزی؟ نه و که سه ی به م قسه یه باوهر نا کا با له پیایو به شه ره ف خوالی خوشبوو نه زمی به گ

پرسیار بکا که ماوه یه کی دوو رو دریز به ریو به ری پولیس بووه. هه روها رومانی (نافووه ی شاخ) له جان پول بییر دزیوه. ئیمه ته نیا نه و رو داوه ده گیزینه وه بو دو ا جا ر هوشیاری

دهدەينى گە ئەگەر واز لەو بوختانانەى نەهينى ، ناچار دەبين هەرچى گووكارى ئەوه
بلاوبكەينهوهو ئەگەر هەر وازى نەهيننا ئەوه دادگا هەيه)!

خوينه رانى روژنامهى (دوواهه وال) موختارى روژنامه نووسيان به پياويكى چهپه ل داناو رقيان
ليى بووه .

به يانينى روژى دوواتر، له گوشه ي (به يانينى . . به يانينى) دا كه موختارى روژنامه نووس
دهينووسى، روژنامه ي (ريگه ي راست) له ژيرونانشانى: (ماكينه ي درو قور فـرـه دـهـدا)
ئەمەى بلاوكردهوه:

ئەو روژنامه يه ي پي دەلئين (دووا هه وال) له گوشه ي (چ به مه بليين؟) نووسينيكي به قه له مى
نووسه رى به كرينگىراو (باهير) بلاوكردووته وه . ئەو كەسە ريگه ي چهوتى گرتووه و له سەر داهاى
نا ديار دەژى . چوڻ دەتوانى له فەرەنسييه وه وه رگيپران بكا له كاتيكا كه حەشەتە باى زمانى
فەرەنسى نازانى؟ جار يكيان چەند وشەيه كى فەرەنسى ورگيپرابوو ئابرووى دەقه كەى
بردبوو، له كاتيكا كه قوتابى قوتاغى ئاماده يى لهو باشتر دەتوانن وه ريگيپرن . دەبوو ئەو نە فامه
داواى كۆمەك له دوست براده ران بكا . ئيمه نامانە وئ كيشه ي زانستى بكهينه كيشه ي
شەخسى، هەر چه نده ي دەزانين كه ئەم روژنامه نووسه ريگره خەلكى شارى ئازەربيجانە و باوكى
دوكانى به قالبي ههيه و شارەوانى سزاي قورسى داوه له بەر ئەوه ي روئى خەشى فرۆشتووه . ئەم
روژنامه نووسه فيلبازە له ئەوروپاوه ماكينه يه كى تەراشى كارەبايى دينى و باجى گومرك
نادا، ههروهه هەندئ شتى قاچاغيشى له باولدا بووه . . زور شتى ديكه هەن به لأم شه رەفى
پيشه ي روژنامه نووسى ريگم نادا هه موويان ئاشكرا بكه م . .)

به راشكاوى و بچ پەرده موختارى روژنامه نووس هه قيقه تى باهيري روژنامووسى بو خوينه ران
ئاشكرا كرد كه چەند پياويكى به دفه رو خراپه، هه رچه نده ي باهير خەلكى شارى ئازەربيجان
نيه، به لأم خوينه رانى شارى ئازەربيجانى روژنامه ي ريگه ي راست داوايان كرد نازناوى
ئازەربيجانى لى بسينريته وه .

پاشان باهير ئەم ولأمه ي دايه وه:

(دەمه وئ حكومت ئاگادار بكه مه وه كه چه پرە وئيك خهريكه دەلوورينى . . ئاگاتان له مه ترسى
بى . . له كاتيكا كه وولاته كه مان به رەنگارى بيري زيانبه خش دەدا، قه له مه چه پرە وه كان له په ناى
شيوه و قالبي جوژاو جوژدا به رده وامن له هاندانى گەل و ژه هراويكردنى بپروپراى . . ئەم شيوه
نە فەرت ليكراوانه دابونەريتى وولات تيكوپينك دەدەن تا زەمينة بو فرت و فيلى ئەو گرووپانە

خوش بکهن. له وانه خاوه نى قه له مى چه پهل، نه وهى له لاپهړه زهرده لگه پراوه کهى ناوړاوه به ريگه ي راست دا دهنوسى و هيړشى کردووته سهر من به لام نه مجاره يش سهرى داي له به رددو ناچارى کردين هه قيقه تى ناشکرا بکه ين..)

وتار بهم جوړه هيړشانه وه بهردوام بوون، تا دادوهرى گشتى به مهي زانوى وتاره کانى موختارى روژنامه نووسى خستنه ژير چاوديرى.

پاشان موختار له ژير ناوونيشانى (هشت) وه لامى وتار يکى دايه وه و گوتى چيتر له موه و دووا وه لام ناداته وه.

نه وه بوو باهيرى روژنامه نووسيش له ژير ناوونيشانى (وله به) وه لامى هم وتاره ي دايه وه و دووا وه لام بوو.

همه هوى نهويه که هم دوو که سهى وا له به رامبه رماندا دانيشتون مشتومريانه. يه کيان لووتى له لووتى ته گه ده کاو دووهميان چاويلکه ي شووشه نه ستورى له چاوه. يه کيان ته نيا روژنامه ي ريگه ي راست ده خوينا ته وه وه هوى تريان ته نيا روژنامه ي دووا هه وال. ههر بويش ناتوانن ريک که ون!!

من وه زعه که باشتر ده زانم چونکه هه موو وتاره کانم خوينا دونه ته وه و ناگادارى شپه قه له مى نيوانيان بووم. شتيكى ديكه يش ده زانم: له وکاته ي هم دوو که سه مشتومريان بوو، خه ريک بوون به هوى نه و دوو روژنامه نووسه وه سهر و گويلاکى يه کتر بشکينن، هه رددو روژنامه نووس (موختار) و (باهير) له ته ک يه کتر دا له سه ر خوانى سه ره ک وه زيران دانيشبوون و قاقاى بيکه نينيان سه ده جووتيك دهنگى ده دايه وه. چونکه هه رددو کيان ماناى نازادى ده برين ده زانن، بويه ريزى يه کتر ده گرن نه گهرچى بيروپاشيان جياواز بى، ناهر هه رددو کيان روژنامه نووسى شارستانين!!

عەزیز نەسین لووتکەى داھینان و

هەلوێستی جوامیرانە^(*)

(۱۹۱۵-۱۹۹۵)

پیموانیە نووسەرێکی دیکەى تورک (نازم حکمەت^(۱) و یەشار کەمالی^(۲)) لێدەرچن) بەقەد عەزیز نەسین لای خوێنەری کورد ناسراو بۆ و شوێنی خۆی کردبێتەو، هەرچەندە بەرھەمەکانی کە میان کراونەتە کوردی^(۳).

من وای بۆ دەچم کە هۆی ئەم نزیکبوونەو یە بۆ شیوەی تاییبەتیی نوسینەکانی نەسین بگەرێتەو، کە ناوەرۆکیان لە جەرگی کۆمەڵ هەلقولاون و رەنگدانەو دەى واقیعی ژیانیتى بە تال و سوێرو شیرینیەو.

کە کوردیک بەرھەمی نەسین دەخوێنیتەو بەھیچ شیوەیەک هەست بە نامۆیی ناکات و ئەوەندە بیرماندوو کردنی گەرگ نیە تا لە مەبەستی بگا. قارەمانەکانی چیرۆک و رۆمانەکانی (پولیس، فەرمانبەری دەولەت، بەلێندەر، بیکار، ساختەچی و قولەر، سادەو ساکار...) خەلکیکن خوێنەری کورد دەیانناسی و لە زمانیان دەگا.

لە حەفتاکانی سەدەى رابردوودا لە کولانەییەکی تەنگەو عەزیز نەسین لە خوێنەری کوردی باشوور و ەژوورکەوت، دوای ئەو یە کەدوو چیرۆکی کورتى لە زمانى فارسىیەو (نەک تورکی) کرانە کوردی و یە کەسەر شوورەتی پەیدا کرد، هەرچەندە وەرگێرە ئێرانىەکان- لە دەورانى شادا- بە ئەمانەتەو دەستیان ئەدا یە بەرھەمەکانى ئەو بە پێچەوانەو گەلی شیواندنیان تێدا کرد. لەم بارە یەو نەسین دەلی: (لە تورکیادا شەست و حەوت کتیبم چاپ کردووە، کەچی ئێرانىەکان حەفتا کتیبى منیان وەرگێراو). .. کە داواى روونکردنەو دە لێدەکەى بە پێکەنینەو وەلامت دەداتەو: (ئەوان چاوەروانى من ناکەن زنجیرەى رۆمانى لە گوڤار یا رۆژنامەدا بلاو دەکەمەو، کۆتایی پێ بێنم و یە کەسەر دەیکەنە کتیب).

ژمارە یەک وەرگێرێ ئێرانى بە بەرھەمەکانى عەزیز نەسینەو شوورەتیان پەیدا کرد، ئەگەرچی کارەکانى زۆربەیان ساکارو بۆ با یەخ بوون (وەرگێرانی نا ئەمین و شیوەى درچوونى کتیب لە رووی فۆرمەو) بەلام چونکە خوێنەری زۆربوون ئەو لاوازییە پشتگۆی دەخرا.

به‌یانیی روژیککی هه‌ینی نیوه‌راستی مانگی گولانی سالی ۱۹۹۰ به‌رهو شاروچکھی (چاتالجا) که ده‌که‌ویته ده‌روبه‌ری ئیستانبول و، وه‌ققی نه‌سینی لیپه‌و چه‌ند مندالیکی هه‌تیوی بی دایک و باوک به‌ خێوده‌کا به‌رپیکه‌وتم. پیشتەر رومانی (برایم زه‌بوک) و کومه‌له‌ چیرۆکی (فس فس پاله‌وان)م به‌چاپ گه‌یاندبوو که هه‌ردووکیان هی عه‌زیز نه‌سینن و به‌ هوی ته‌دیبی تورکمانی دوستم (نه‌سرت مه‌ردان)ه‌وه که ناسیایوی له‌گه‌لدا هه‌بوو له‌وکاته‌وه که له‌ بالیوزخانه‌ی عیراق له‌ ته‌نقه‌رده‌ا کاری ده‌کرد، دانیه‌که‌ له‌ هه‌ردووکیان بو‌ ره‌وانه‌ کردبوو.^(۴)

به‌رله‌وه‌ی سواری پاس بم دوستیکی عیراقی نیشته‌جیی تورکیا که به‌ر له‌دوو روژان به‌هوی دوستیکی دیکه‌وه ناسیاییمان په‌یداکرد، کومه‌لی ناموژگاری کردم. (کاک عه‌لی) که له‌ گه‌ل دووبرای دیکه‌ی نووسینگه‌ی گۆزینه‌وه‌ی دراویان به‌رپه‌وه‌ ده‌برد، باسی له‌ مه‌ترسی گه‌ران و سوورانی بینگانه‌ی کردو چون ده‌بنه‌ قوربانیی پیاوی ساخته‌چی و قولبو فیلیان لی ده‌کری و پاره‌و پاسپورتیان ده‌دزری. گوتی: ته‌گه‌ر هه‌ر بریارت داوه‌ بجیته (چاتالجا) له‌ریگه‌دا نه‌فه‌ریک خواردن و نوشینی پیشکەش کردی وه‌ریان مه‌گره‌، چونکه‌ دوورنیه‌ ده‌رمانی بی‌هوشییان تیدایی و خوت له‌ خه‌لکی دوورگره‌و تیکه‌لیان مه‌به‌.

ته‌و باسی کرده‌وه‌ی فیلبازو ساخته‌چیانی ده‌کرد، منیش نیوه‌روکی چیرۆکیکی نه‌سینم وه‌بیر ده‌هاته‌وه‌.. کورپه‌ ده‌یه‌وی له‌ گونده‌وه‌ بو‌ کار بجیته ئیستانبول، باوکی لیی ده‌قیژینی: چی چی؟ گه‌رکته‌ بجیته ئیستانبول؟ شیت بووی؟ روله‌ی شیرینم برۆ هیندستان برۆ سیندستان به‌لام مه‌چۆره ئیستانبول.. روله‌گیان ته‌و ئیستانبولیانه‌ ده‌ریپت له‌په‌ داده‌که‌نن ناگات لی نابی! پاشان به‌سه‌ر هاتیکی خوی بو‌ کورپه‌ ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ که به‌ر له‌ بیست سا‌ن هه‌له‌ ده‌کا و هه‌ندی گاو گوێله‌که‌ ده‌باته‌ بازاری ته‌وی و چون فیلی لی ده‌که‌ن و ده‌ست له‌ گونان درپژتر ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌. ته‌وه‌ی راستی بی‌ هیچی وا تووشی من نه‌بوو. که پاس له‌ ناوچه‌ی (بایه‌زید)ه‌وه‌ به‌ری که‌وت نیمچه‌ به‌تال بوو، ده‌یان جاریش له‌ ریگه‌دا وه‌ستا نه‌فه‌ر سوارده‌بوون و دداده‌به‌زین و له‌ شانسی خومه‌وه‌ تا گه‌یشتمه‌ جیی مه‌به‌ست که‌س له‌ته‌که‌مه‌وه‌ دانه‌نیشتم. پاشان که بو‌ نه‌سینم گه‌رپه‌وه‌ له‌ ئیستانبوله‌وه‌ تا چاتالجا (ده‌یان کیلومیتره)مه‌بله‌غی هه‌زاروسه‌ت لیره‌یان لی سه‌ندروم ،که‌چی له‌ نیویازاری چاتالجاوه‌ تا ده‌زکاکه‌ی ته‌و ، کاکه‌ی شو‌فیژی تاکسی چواره‌زار لیره‌ی ورگرت، گه‌لی پیکه‌نی.

له‌و دیداره‌دا باسی زۆرشتمان کرد(به‌ پیوستی نازام دووباره‌یان بکه‌مه‌وه‌) به‌لام له‌وه‌ده‌چوو گه‌لی له‌ ده‌زکاکانی بلاوکرده‌وه‌ی عه‌ره‌ب بیزارو تووره‌ بی‌ (به‌تایبه‌تی کویتی) که شتی ته‌و چاپ

دهكهن و يهك قرانيشى نادهنى به پيچه وانهى ته ورپييه كان و به رهى سو شياليزم كه پيشه كى ره زامهندى و هرده گرن و مافى و هر گيژراني بو ره وانه دهكهن. ده بگوت له كونگره ي داها تووى نووسه راني ئاسيا و ته فريقادا شكات ده كه م. پرسيارم لى نه كرد تايا له ئيمه يش نارازييه؟ چونكه تاگاداري نيته ورژكى نامه يهك بووم بو كاك (نه سرته) ي ره وانه كردبوو، مافى ته وه ي دابووينى به خوژايى هه رچى به ره هه مى ته وه بكه ينه كوردى و هيچى ناوى. بو؟ نووسيبووى: چونكه ده وله تيان نيه!

عه زيز نه سين كييه؟

نووسه ريكه وولاته كه ي خو ي و جيهاني پتر له نيو سه ده مه شغوول كردووه، ته وه نده ي چيروك و رو مان و شيعر و شانوتامه ي بلا و كردووته وه كه ته گهر له سه ر يهك دابندين له بالاي خو ي به رزتره: (به ره هه مه كامم له بالام به رزترن، كه چى هه ندى ناهز هه ن ده ليين عه زيز نه سين خو ي كورته بالايه).

گالته جارپكه به مه لا مه شوورى دووم (خه واهه نه سه ره ددين) داده نرى.. گه وره به رپر ساني ترك ئاموژگاري يه كتر دهكهن و ده ليين: پياوى چاك بن با عه زيز نه سين به م مه سه له يه نه زانى ته گينا ده يكاته چيروك و ئابروومان ده با.. خو ئينه راني سه ر به ده زگا سيخورى يه كان و ئاسايش و به رله مانتارن، كه چى له هه موو ده وراني هوكمپرانيدا له گرتن و راوانان رزگاري نه بووه:

(عه زيز نه سين كه سايه تيبه كى ته ده بى يه ميژووى ته ده ب شانازى پيوه ده كاو له نيو سى چيني كو مه لدا خو شه ويسته، خيژانى خو ي و گه لى ترك به هه موو چينه كانيه وه و پياوانى ده زگا سيخورپيه كان)⁽⁵⁾

ته نانه ت كه خه لاتى (دارخورماي زرين)يشى (له يه كى له پيشپر كى نيوده وله تيبه كاندا پى برابوو) پيشكه شى سپا كرد، يه كه م قورباني كو ده تا سه ر بازييه كه ي 27 ي گولانى 1960 بوو. دوواي گه رانه وه ي له به شدارى كردنى يادى سه ده ساله ي له دا يكيبوني نووسه رى گالته جارپ تازه ربايجانى (جهليل محمه د قولى زاده) له باكوو، به تومه تى هينانى ديوانه كانى نازم هيكمه ت و نامه يه كى ته وى ئاراسته ي حزبي كو مو نيسي تي توركي ا، ده سگير كرا.

به لامه زه ب ويى تا يين تومه تبار كرا وه ده بيان شكاتى له دادگاكاني توركي ادا ليكرا وه.. هه ندى پولدارو ده وله مه ند خه لاتيان به دولار بو ته و كه سه ته رخان كردووه بيكوژى.. چوار دانه هه ولى له ناو بردنى درا وه دووا هه ول ته وه بوو كه له شارى (سيواس) دا درا.

نه سین دهلی: (یه کهم ههولئی کوشتنم شهوه بوو له ریگه ی گه رانه وهم له ئیستانبووله وه بو چاتالجا روویدا. زورم میزده هات، له (بیوک چه که چه) له پاس دابه زیم و خوم گه یانده ژیر ستونیک کی کاره با میز بکه م. له ناکا و ناگر له ته له کانه وه به ربزووه، وامزانی کاره با شورتی کرد. پاشان که سانیک لیم نریک که وتنه وهو گوتیان: نه تزانی چی بوو؟ گوتم: نا! گوتیان: کاربایه که ته قه ی لی کردی!

ههولئی دووهم له چاتالجا دا بوو، لهو عانه ی له باخچه ی وه قفدا پیاسه م ده کرد، ئوتومبیللیک به خیزی تییه پری و درامه بهرگولله. نه گهر شارهزا نه ده بووم و نه وهی له سه ربازیدا فیریان ببووم به کارم نه هینابا، بیگومان ده یان کوشتم.. به لام یه کسه ر خوم دایه عاردو هیچم به سه رنه هات. ههولئی سییه میش هه ر له چاتالجا دا بوو. بو خواردنی ئیواره بانگ کرابووم شهو درانگ منیان هینایه وه وه قف. گوتم کاته که ی ناوه خته و با که س وه ناگا نه هینم وبه ئاسپایی بخزمه نیو پیخه ف. ده رگای ده ره وه ی وه ققم کرده وهو کلیم ده رهینا دیقه تم دا ده رگای ژووری من له ناوه وه گاله دراوه. به ریوه بهری وه ققم وه ناگا هینا و زانیمان هیرش هینه ره کان له په نجه ره وه چونه ته ژووره وهو ده رگایان داخستوه بوته وهی هه ر له نیو پیخه ف بمخکیسن، چونکه شریتی له ده مه ستن به کاردی، لییان جی مابوو).

به لام ههولئی (سیواس) شیوهیه کی سیاسی به خویه وه گرتبوکه له شه نجامی ناگر به رانه شه هوتیله ی وا دیداره که ی لی بوو به مردنی سی و ههوت که س له به شداران دیداری روشنبیری کوتایی هات، له م باره یه وه عه زیز نه سین دهلی:

(که ناگر کوژینه وه کان منیان له نهومی سییه می هوتیله وه بینی، وایانزانی کو میسه ری ناگرگوژینه وه م و له نیو بلنسه ی ناگر دا ئابلوقه دراوم. به یه کتر ده لین با جه نابی کو میسه ر زگار بکه یین. په یزه یان بو دریز کردم. نه گهر (لوتفی قه لعه لی) نه بوایه له نیو چره دوو که لدا هیچم بوته ده کرا. شه منی له په نجه ره وه ده رهینا و خستمیه بان په یزه و دابه زیم. هه ر شه وهنده و خه لکه که منیان ناسی! هاواریان کرد: هیزه شه مه خویه تی نه جاتی مه ده ن! شه مه کو میسه ر نیه شه ی تانه بیکوژن! شاره وان (ریشداریک بوو) ده یقیژاندو خه لکه که ی هانده دا. پاشان ئاسنیک کی له ده ست یه کینک وهرگرت و وهرگه رایه لی دانه م و له به ربازی چه ند میتریکه وه وه عاردی که وتم و بیهوش بووم. که وه ناگا ها تمه وهو خوم له نیو ئوتومبیل و له نیوان دوو پولیسدا دۆزیه وه. یه که میان مستی ده خیواندمی، هی دووهم ده سستی ده گرت و نه ییده هیشت دارکاریم بکا. هی سییه م) پیماویه لوتفی بوو) چاکیتته که ی کرده سه رین و له ژیر سه ری دانام.

باشه عهزیز نه سین چی کردبوو وا هزاران کەس لە خەڵکی سیواس برژینه سەر شهقام و هاوار بکەن: (سیواس دەبیته گۆرستانی عهزیز نه سین؟) وه لآم دەداته وه ده لآی:

(لهو دیداره دا قسه یه کی شه وتۆم نه کردبوو بیته مایه ی تووره بوونی کەس. به پتچه وانوه له وتاره که مدا په سنی (پیر سولتان عه بدال) م کردبوو. گه لآی سه فهری سیواسم کردوه وه له سه ره شه وشاره خۆم حیساو ده که م چونکه له شه سلدا (شه بین قهره هه سار)یم که سهر به سیواسه. من به بانگه یشتنه ی ده وه ته وه چورمه شه و آ و والیش به شداری دیداره روژنبریه که ی ده کردو به ته له فۆن قسه م ده گه لآ (ئینوتۆ) ی جیگری سه ره ک وه زیراندا کردو چهند هاوکاری کیش هه ره به ته له فۆن وه زیری ناوخۆیان له هه راوهۆریای نیوشار ناگادار کرده وه، به لآم به داخه وه که له بهرچاوی ده وه له ت سی و حوت که سی بی تاوان له چرقه ی شاگردا سووتان، بی شه وه ی ده وه له ت فزه بکا.

شه م رووداوه دوای ده ره چوونی شه فه توایه بوو که ته هه ران به تۆمه تی بلاو کردنه وه ی زنجیره یه که له وه ره گیردراوی کتیبی (نایاتی شه ی تانی) ی سه لمان روشدی، خوینی عهزیز نه سینی پی حه لآل کردبوو. شه وکات حزبی (رفاه) ی ئیسلامی له هه له بژاردنی شاره وانیدا چهند پۆستی کی وه ده ست هی نابوو، له وان هیش شاره وانیی سیواس.

تۆمه تی سه ره به چه پی خرایه پال.. به لایه نگری به ره ی سۆشیالیزم له قه له م دراو به سیخوری یه کیتی سوڤیه ت زیندانی کراو دوور خرایه وه.. بالیوزخانه ی ده وه له تی ئینگلتر او میسرو ئیتران له دا داگای تورکیادا شکاتیان لی کردو شه ش مانگی ره به ق له زیندانیان په ست، چونکه له سه ره هه لئس و که وتی شه لیزایی کچی قرالیچه به ریتانیا و خوشکی فاروقی مه لیک میسرو وژنی شای ئیترانی شه وکات نووسیبوو.. هه ره شه وه ده لآی:

(سلیمان ده میریل - دوای مسته فا که مال شه تاتورک - گه وه ره ترین سیاسه تمه دارو ره وان بیژو خاوه ن به لاغه تیککی له بن نه ها تووه به سه عات ده ناخپۆی و قسه ده کا، بی شه وه ی مرو ه یچی لی تی بگا.. باس له مه سه له ی کوردی تورکیا ده کا به لآم هیچ واده ی چاره سه رکردنی نادا. شه وه ییمای سیاسه تی دیاگۆگیی تورکه).

حه مه ده نوسره ت عهزیز (که شه مه ناوی راسته قینه یه تی) له سالی ۱۹۱۵ دا له دوورگه ی - هه یبه لی - ی سه ره به ئیستانبول له خیزانیکی نیمچه هه ژار له دایک بووه (باوکی شیخی خاوه ن ته ریه ت بوو) به مندالی له بهر خویندنی نایینی داندراوه (فه قی)، پاشان له قوتابخانه ی (داری

شەفەقە)دا که تاییهت به مندالی ههتیوو کوره مسکین و ههژار بوو، نیونوس کراوهوله پۆلی سیی سهرهتاییدا وهرگیراوه^(۱). سالی ۱۹۳۵ ئامادهیی تهواوکردوووه چوته کولێژی سهربازی بوته ئهفسهري ئهنازیاو سالی ۱۹۴۴ له سپا ئیستیعفای کردوووه له روژنامهی (قهههگۆز) و گوڤاری (یهدی گون) ی (سیدات سیمای) یهوه داخیلی جیهانی روژنامهنوسین بووه. که حزبی گهلی کۆماری سالی ۱۹۴۵ هاتوته حوکم، گوڤار راگیراوه عهزیز نهسین بی کار ماوتهوه. پاشان بهیه کهوه سالی ۱۹۴۶ دهگهله (سهباحه ددین عهلی)^(۲) گوڤاری (مارکوڤ پاشا)یان دهرکردوووه که ژمارهی تیراژی خۆی له ۶۰-۷۰ ههزار دانه داوهو خۆینهر به زهوقهوه گوڤاریان دهکړی و ئهوه دهست و ئهه دهستی دهکرد. دوای داخستنێ گوڤار، به نیوی دیکهیان دهرهیناوه (مهعلووم پاشا، مهرحووم پاشا، بیزیم پاشا، حور مارکوڤ پاشا، عهلی پاشا، عهلی بابا) و له نیوان سالانی ۱۹۴۴-۱۹۶۲ له زۆریه گوڤار و روژنامه کانی تورکیادا بهرهممی بلاوکردووتهوه به تاییهتی (قهههگۆز، ئاق بابا، دولمش، ئهفشام..). و سالی ۱۹۶۲ گوڤاری (زیوک) ی گالته جارێ دهرهیناوهو وهکو زۆریه ههري زۆری ئه دیبانهوه به شیعهر دهستی پێ کردوووه سی دانه دیوانی ههن یه که میان (له کو تاییهوه بو سهرهتا) یه:

(ههوهل شیعهرم ده نووسی به لام تیییدا سه ره که وتوو نه بووم: که له سپادا بووم به نیوی (وه دیعه نه سین) هه وه شیعهرم بلاو ده کردهوه، ته نانهت (عو مه ر به دره ددین و ره مزی شو غوز ئاریک) هه لسه نگان دنیکی باشیان له سه ر شیعهره کانی وه دیعه له گوڤاری (گهله) که له ئه نقه ره دا دهریان ده هینا، بلاو کردهوه په سینان کردبوو. پاشان بووم دهر که وت به که لکی شاعیری نایه م به تاییه تی دوای چاوی پیکه وتمم به نازم حیکمهت، که له نه خوشخانهی (جه رراح پاشا) دا چاره سه ر ده کرا.. ئه و کاته گوڤاریکی ئه ده بیاتم دهر ده هیناوه له به ستم بلاو دهر کردنه وه به لام نه که به نیوی خووم. نازم حیکمهت پرسیاری لیک کردم: ئه م شیعرا نه هی تون؟ گوتم: به لئ. گوتمی: تو چیرۆکی خنجیلانه و ریکوپیک ده نووسی، شیعهر مه نووسه. بېگومان درانگ هه ستم کرد که لاسایی نازم حیکمهت م ده کردهوه قهتاو قهت لاسایی ناگاته ئاستی ئه سل).

عهزیز نهسین روئیکی گرنگی له سه ندی کای نووسه رانی تورک دا گیراوه له زۆریه ی هه لبژار نه کاندایه نگی هیناوه به تاییه تی دوای سالی ۱۹۷۶ که به سه روکی سه ندی کا هه لبژیر دراوه و ۱۶ سال سه روکی ئه وه سه ندی کایه بووه. بهر له م تاریخه سه ندی کا که له سالی ۱۹۷۰ دا دامه زرا دانی به ئه دی بیایه تی عهزیز نهسین نه ده هیناوه وه کو سیاسی ته داریکی دهر وانی که چیرۆکی گالته جارێ بو وه دیه تینانی نامنجی سیاسی خۆیه وه دهنووسی و ره خنه له ده ولت

ده‌گری و دژی تیمپرالیزم خه‌بات ده‌کا .

گه‌لی خه‌لاتی نیو ده‌ولته‌تی وه‌دست هی‌ناوه‌و بایه‌خی به‌ریکخستنی روشنبیری ده‌داو پی‌ی وابوو هی‌زیکی کاریگه‌ره دژی رژی می سه‌رکوتکه‌ر که ریگه‌ی داهینان ده‌گری و نایه‌لی گه‌شه بسینی . ته‌نانه‌ت که له‌ده‌روه‌ی ری‌کخستنی‌شدا بوو نیوانی ده‌گه‌ل دوت و هاوکاره‌کانیدا خوش بوو . نه‌ندامی‌کی چالاکی یانه‌ی دانه‌رو په‌خشینه‌ران بوو که به‌کورتکراوه‌ی (په‌ن) ناسراوه‌ تا شه‌ کاته‌ی یانه‌ به‌ فهرمانی سپا داخراوه . له‌م باره‌یه‌وه ده‌لی :

(ری‌کخستن- ههر ری‌کخستنی‌ک بی- دووئه‌رکی سه‌ره‌کیان هه‌یه ، یه‌که‌میان مرو له‌ گوشه‌گیری رزگارد ده‌کا ، دووه‌میان پاله‌په‌ستوی دیوکراتی پتر ده‌کا . نه‌گه‌ر ری‌کخستن بو خه‌لکی ها‌که‌زایی پی‌ویست بی ، شه‌وه بو روشنبیران ده‌بی به‌زوره‌ملی بی) .
دریژه به‌ قسه‌که‌ی ده‌داو ده‌لی :

(له‌ ولاته‌ پیشکه‌وتوه‌کاندا روشنبیری بی ری‌کخستن نادوزیته‌وه . به‌لام لی‌ره‌دا-تورکیا-ده‌ولته‌ت خه‌لکی بی ری‌کخستنی ده‌وی . بو ؟ چونکه‌ خه‌لکانی‌کی بی ری‌کخستن لی‌خورپینیان ناسانه . سه‌د که‌سی ری‌کنه‌خراو ته‌نیا سه‌د دانه‌ که‌سن ، به‌لام سه‌د که‌سی ری‌کخراو هی‌زیکن گالته‌ی پی‌ناکری . بو‌یه‌ که‌ ده‌ولته‌ت ناتوانی ریگه‌ی ری‌کخستن بگری ، هه‌ولی په‌پیداکردنی ری‌کخستنی لاواز ده‌دا ، وه‌ک شه‌وه‌ی ده‌گه‌ل سه‌ندی‌کای نووسه‌ران کرا) (۸) .

بو‌دا‌بینکردنی نانی روژانه‌ی ، ناچاربووه‌ هانا به‌ریتته‌ به‌رگه‌لی پیشه . چونکه‌ ناوه‌ناوه‌ بی‌ تیشوکار ده‌بوو به‌تایبه‌تی دووای ده‌رچوونیه‌وه له‌ زیندان . شه‌وکاته‌ گو‌قارو روژنامه‌کان له‌ ترسی رژی‌م ناچار ده‌بوون وه‌ده‌ری نین و به‌ره‌مه‌کانی بلاونه‌که‌نه‌وه :

(که‌ گو‌قارو روژنامه‌ شتیان بوم بلاونه‌ده‌کرده‌وه ، خوم گو‌قارو روژنامه‌م ده‌ره‌یناوه . که‌چاپخانه‌کان نه‌ویراون شتم بو چاپ بکه‌ن به‌ده‌ست روونوسم کردوون و فروشته‌وو من . که‌ به‌ری‌وه‌به‌رایه‌تی گرتوو‌خانه‌ قه‌لهم و کاغه‌زیان لی‌ قه‌ده‌غه‌ کردووم (به‌ پی‌چه‌وانه‌ی یاساکان) به‌ره‌مه‌می خوم به‌ نه‌ینی گه‌یاند ده‌روه‌ی زیندان) .

وینه‌گری فوتوگرافی و نووسه‌ری سیناریوو روژنامه‌ فروشی گه‌رژکی کردوه ، شه‌نجا نووسه‌ری‌کی لی‌ها‌توری که‌ به‌ په‌نجه‌ تیشاره‌تی بو بکه‌ن و بو کونگره‌ شه‌ده‌بیه‌کان بانگ بگری و سالی ۱۹۹۲ کولیزی هونه‌ره‌ بالا‌کانی زانکوی دارمشتادی شه‌لمانی پی‌شینیاری به‌خشینی پروانامه‌ی دک‌تورای (فه‌خری) له‌ فه‌لسه‌فه‌ی بو بکاو ، پاشان لی‌ی په‌شیمان بیته‌وه (۸) . له‌ داوی‌که‌وه بو داوی‌کی دی‌که ، زمانی به‌د به‌ خراوه‌ باسی بکه‌ن . که‌چی شه‌م هه‌موو هه‌ولانه‌ کولیان پی‌ نه‌داوو

بروایان لهق نه کرد، بروا به دژایه تی زولم و پرد دروستکردن له نیوان قهوم و ره گهزو نایینه کان و وتووێژ ده گهلا راو بوچوونی جیاواز.

بوێهك ساتیش چیه له کار نه وهستاوه.. ده بیگوت: (ئهوانه ی وه کو من پیشه بیان نووسینه نایب بوهستن). یوسف زیا ئۆزتاج ده لێ: (عهزیز نه سین له سه عاتی دیوار ده کا . وهستان نازانی). به شان و بازوو ریگه ی خو ی کردو ته وه ، به خه باتی سهخت و گالته جار ی وره ی به رزه وه وهك (میهری به للی) ی نووسه ری ناسراو ده لێ: (که سایه تی نه سین له وه به ده رده که و ی که له سه خترین هه لو یستی ژیانیدا توانیویه تی خه لکی به پیکه نین بینی، بو یه هه قه به تیکۆشه ری ده م به خنده ناو به ردی).

ده یزانی که له پووری سو لتانه عوسمانیه کان تا ئیستایش وه سه ر کو مه له وه زالن، ده یگوت : لیره دا مرو قه نرخی نیه ! که داوای هو یه که ی ده که ی؟ ده لێ:

(گو ناھی که له پووره .. به تاییه تی نه وه ی له سو لتان محمه د فاتیه وه به میرات ما وه ته وه . کا برا ئاستیکی به رزی رو شنیری بر ی بو، گه لێ زیره ک بو، چند زمانیشی ده زانی و یه که م حا که ره ریگه بدا (بو زتریت) بکیشری، له کاتیکدا که وینه ی مرو قه به کو فر داده ندراو وینه ته نیا نه خش و جوان کاری لاپه ره کانی کتیب بوون به گو ل و گو لزار .. سه ره رای ئه مه ییش نه و سو لتانه چ به یاخیکی به مرو قه نه دا وه .

فاتیح فه رمانی دا وه نیگار سازی ئیتالی (بیللینی) بیته کوشکی نه وو ژووری تاییه تی بو ته رخا ن بکری، (سینان) ی ئاندا زیاری ره وانه ی هه نده ران کردو وه له شیوه کاریدا قال بیته وه وه فی ری هونه ره که ببی. رو ژتیکیان فاتیح سه ردانی (بیللینی) ده کا، ده بینی وا وینه ی نه و ی وه بان ئه سه په وه کردو ه له کاتی په لدانی سه ری یه کیک له دو ژمنه کانی. دیقه تی وینه ده دا و به بیللینی ده لێ: که له سه ر وانا که ویتته بان عارد. بیللینی ده لێ : من وافیر بووم. هه ره وه کاته فاتیح له نو به تداریکی راده خو ری زه لامیکی بو بینن و یه کسه ر که له سه ری به شیر ده په رینن و به بیللینی ده لێ: بزانه که لله ی سه ری بنیادم وا ده که ویتته سه ر زه و ی!

دوای ئه م رو دا وه بیللینی کلۆل به هیمنی تورکیا جی ده هیلی و ده گه رپته وه ئیتالیا . سو لتان محمه د فاتیح بو ته ختی سه لته نه ت برای خو ی کو شتو وه ! نه وه نده ی نه ما بوو ئی مه ییش شتیکی واما ن به سه ربی.

پاش کو ده تای ئه یلولی سه للی ۱۹۵۵ له گرتو و خانیه ان په ستاین. ژماره مان له نیوان ۶۰ - ۷۰ نووسه ر ده بوو. رو ژتیکیان (والا نوور ده دین - نه بوو خیزانی بوو؟ وه بیرم نه ما وه) سه ردانی ئی مه ی

کردو به برادر یکی گوتبوو که له سه‌رچاوه‌یه‌کی باوه‌رپیی‌کراوه‌یه بیستویه‌تی که سپا له سیداره‌مان ده‌دا. که هه‌والمان بیست شه‌و رۆژه تائیه‌واره پیکه‌نین به‌ری نه‌داین و هه‌والمان به گالتشه‌و جه‌ف‌ه‌نگ زانی. به‌لام دووای هه‌وت سالان چاوم به‌عه‌قیدیک که‌وت که شه‌وکاته شه‌ندامی دادگای سپا بوو، گه‌لی روودای دلته‌زینی شه‌وکاتی بو گپرامه‌وه وه‌ک زینده به‌چاله‌کردنی بی دادگاوه‌و جوره‌ها شه‌شکه‌نجه‌ دژی گرتوه‌کان. گوتی: شه‌رمان له‌ فه‌رمانده‌ی ئیستانبوله‌وه - نووره‌ددین شه‌قنوز پاشا - بو هات که‌ حوکمی له‌ سیداره‌داتان بده‌ین و له‌ گۆرپه‌پانی (شه‌مین ئینون) دا جی به‌جی بکری. نه‌سین ده‌لی: نازانم هوی چپوه شه‌و حوکمه جی به‌جی نه‌کرا، به‌لام شه‌و هه‌واله‌ی کاتی خو‌ی - والا - بیستبووی راست بوو^(۱).

سالی ۱۹۷۰ عه‌زیز نه‌سین له‌ ناوچه‌ی (چاتالجا CATALCA) پارچه‌ عاردیکی کپی و ده‌ستی کرده دامه‌زرندنی وه‌قف و سالی ۱۹۷۴ نزیکه‌ی بیست و پینج هه‌تیوی بی دایک و باوکی وه‌رگرت و له‌وکاته‌وه خویشی هه‌ر له‌و ده‌زگایه‌دا ده‌ژی و بو شه‌وه‌ی له‌نزیکه‌وه ناگای له‌ باری گوزه‌ران و په‌روه‌رده‌ی شه‌و مندالانه‌ بی، ژووړیکی بو نووسین و خه‌وتنی خو‌ی ته‌رخان کردوه. بو نمونه سالی ۱۹۹۳ کوی مندالانی نیو وه‌قف ۲۱ کورو ۱۵ کچ بوون گه‌وه‌ره‌که‌یان ته‌مه‌نی بیست و دووسال و بچوکه‌که‌یان نو سال بوو، هه‌موویان خه‌ریکی خویندن بوون له‌ سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و کولیزو تا شه‌و کاته ۶۰ که‌سیان پروانامه‌یان وه‌ده‌ست هیئابوو.

وه‌قفی نه‌سین له‌پاره‌ی قازانجی نووسینه‌کانی عه‌زیز نه‌سینه‌وه (چ وه‌رگپران بی و چ شه‌و رۆمان و چپروکانه‌ی ده‌کرینه‌ فیلم) مه‌سرف ده‌کری. توانیویه‌تی ئوتومبیلیکی بو هاتوچوی مندالان بکری و پارچه‌ زه‌وی یه‌کی دیکه‌یش له‌ ناوچه‌یه‌کی دیکه‌ی ده‌وروبه‌ری ئیستانبوله‌دا زامن بکاوه‌ بینای ئیستا که‌یش سی نه‌وه‌مه‌وه‌لی سه‌عی کردن و چیشته‌خانه‌و ژووری نووستنی تیدایه‌وه‌و حالی حازر دکتۆر عه‌لی نه‌سینی کوری وه‌قف به‌رپۆه‌ ده‌با.

ده‌باره‌ی ئاماغه‌کانی شه‌و ده‌زگا خیره‌خوازه‌وه، عه‌زیز نه‌سین ده‌لی:

(به‌نده له‌ کتیبی - ترسان له‌ ترس - دا باسی ئاماغه‌کانی وه‌قفم کردوه، به‌لام ئایا هیچمان به‌هیچ کردوه؟ نه‌خیر، چونکه له‌لایه‌ک پارهمان که‌مه‌وه له‌ لایه‌کی دیکه‌وه زۆر زه‌جه‌ته‌ خه‌لکی وا په‌یدا بکه‌ین شه‌و ئاماغمانه‌مان بو به‌ینیته‌ دی.

لیره‌دا چمان مه‌به‌سته؟ گه‌ره‌که‌مانه‌ مندال په‌روه‌رده بکه‌ین. تاکه ئاماغمان شه‌وه نیه‌ مندال پروانامه‌ی فیره‌گی ته‌کنیکی یا پیشه‌سازی وه‌ده‌ست بین و تیشوکار په‌یدا بکا. شه‌مه‌ خو‌ی له‌خویه‌وه گرنه‌گه به‌لام ده‌مانه‌وی هه‌ندی خه‌لک په‌روه‌رده بکه‌ین که‌ وولات پتویستی پیانه.

چونکه ژماره‌ی که سانی وا له تورکیادا نه‌مپوژ زور که من. من لافی نه‌وه لینادهم که گهره‌کمان تورکیا رزگار بکه‌ین، بیروکه‌ی و امان نیه و شتی وا نه‌سله‌ن نابی. ئیپره وه‌قفینکی نه‌وتونیه کاری وا گهره‌ی پی بکری. ده‌مانه‌وی شتی دیکه بکه‌ین.. سیاستی په‌روه‌دو روشنبیری تورک سیاستیکی وابه‌سته‌ی رژیمه و خه‌لکی ناخوژ په‌یدا ده‌کا. ئیمه شتیکی به پیچه‌وانه‌ی نه‌م سیاسته‌مان ده‌وی.

ناشموئ مندلانی ئیپره بننه به‌رهمه‌ینه‌ری ماکینه‌یی، چونکه خه‌لکی ده‌روه‌ی ئیمه وا بیرناکه‌نه‌وه. قوتابخانه‌و بازاریش وانیه.

پیوسته سیاستی تورکیا له‌سه‌ر بناغهی په‌روه‌رده‌کردنی مروئ به‌رهمه‌ینه‌ر بی. بی نه‌م سیاسته‌ته له بوری پیشه‌سازی و کشتوکالیدا تورکیا له‌و قه‌یرانه‌ی تپی که‌وتوو، رزگاری نابی.

دووهم، گهره‌کمان خه‌لکی وا په‌روه‌رده بکه‌ین به ئازادی بیر بکه‌نه‌وه. ئیمه تا ئیستا فیرنه‌بووین به ئازادی بیر بکه‌ینه‌وه، چونکه نه‌وانه‌ی داخوازی شتی وا ده‌که‌ن خودی خو‌یان نایه‌نه‌وی. داوی مافی ئافره‌ت ده‌که‌ن که‌چی نه‌م مافه به‌کار ناهینن. هه‌ندی تابلو و سه‌ر ده‌رگای مالاندا هه‌ن، ژنه نیوی می‌ردی ده‌نووسی و نیوی خوی وه‌لاوه ده‌نی!

سیه‌م، که زور گرنگه، ده‌مانه‌وی خه‌لکانیک په‌روه‌رده بکه‌ین که به چاوی ره‌خه‌وه دیکه‌تی دنیا بدن و سه‌ر له نوی راستی بدوژنه‌وه)

له وه‌لامی پرسیاریکدا که ئایا وه‌قف له‌لایان ده‌وله‌ته‌وه کو‌مک دکری؟ عه‌زیز نه‌سین ده‌لی: (حه‌شته‌بامان ناده‌نی.. به‌پیچه‌وانه‌وه ئیمه پاره ده‌دینه ده‌وله‌ت! که وه‌قفمان دانا ده‌وله‌ت سالانه یه‌ک ملیون لیره باجی خستینه سه‌ر. ئیستا ملیونیک لیره هیچ نیه به‌لام نه‌و کات مه‌بله‌غیک بوو گالته‌ی پی نه‌ده‌کرا. هه‌ولمداوه له کاتو ساتی خویدا پاره‌که نه‌ده‌م. زور جار به شکات و شکاتکاری و دادگا نه‌نجا پاره‌مان داوه، بو؟ چونکه لیره‌ی تورکی روژ له دوای روژوه بی نرخ ده‌بی و با سوود له‌و بره پاره‌یه‌ی ئیمه وه‌رنه‌گرن. نه‌م راستیه‌م به پشکینه‌ره‌کانی دارایش گوتوو.. گوتوو مه‌نه‌و (خه‌راج) ه‌ی له ئیمه‌ی ده‌سینن هه‌رامه.

له ده‌ورانی (که‌نعان ئیقره‌ن) دا هه‌ولیاندا تووشی گیچه‌لمان بکه‌ن و به تو‌مه‌ت و به‌هانه وه‌قف داخه‌ن. پشکینه‌ریان ره‌وانه‌ی ئیپره‌کرد، له‌حیسا‌بمان وردبوونه‌وه، به‌لام چونکه هیچ سه‌رپی‌چی‌یان نه‌دوژیه‌وه، زه‌فه‌ریان پی نه‌بردین.

به‌لی یارمه‌تیمان بو‌دی، به‌لام زور که‌م. خوینه‌رانی به‌رهمه‌ی من خه‌لکی ره‌شوووت وه‌ه‌ژارن.

دهشتواڻم ڪوٽمگ و يارمه تي ڪوٽمگهه مهوه، به لآم لهو ترسه ي نه بادا دؤستڻيڪ لهيه ڪي له
چيشتخانه ڪاندا ده عوه تي ناني نيوهو ڀو ٻڪه م ، يه ڪيٽيڪ مبيني و بلآي: فهرموو ٽيمه ڪوٽمگي
وهقف ده ڪهين، ڪه چي عهز ي نه سين پاره ي ٽيمه ده داته ده عوت وده عوه ٽڪاري ابوڀيه داواي
يارمه تي له ڪه س ناڪه م^(۱۱).

عهز ي نه سين و مهسه له ي ڪورد

له بارود وڃيڪي ته ماوي وسهريو شڪرندا سه بارهت به زهوت ڪردني مافي نه ته وه يي رهواي گهلي
ڪورد له تور ڪيادا، نووسهري پيشڪه و تنخوازي تور ڪ له ته ڪ چهند رو شنبيري ٽيڪي ديڪه ، له ريزي
پيشه وه ي بهرگري ڪردن لهو مافانه وه ستاوه.

زهوت ڪردني مافي گهلي ڪورد له ڀاده به ده ره. ته نانهت ميڙوويان شيواندوهو ڪٽيبيان داناهه هه
بو نه وه ي بسه لمينن ڪه خه لڪانين ڪ له تور ڪيادا نين به نيوي ڪوردو نه وانهي واخويان به ڪورد
له قه لثم ده دن تور ڪي شاخن! هه موو لهو راپه رين و شوڀر شانه ي دڙي زولم سته مي
فه رمانڀواڪاني لهوي په راپا بونه، به ياخي بووني عه شايهري له قه لثم ده دن وڌ به
شارستانيهت و پيشڪه و تني ده زانن. ته نانهت ڪه سان ٽيڪي ره گهز په رست، ڪورد تاوانبار ده ڪه ن
به وه ي تور ڪ ڪه ر ڪو ڪيان له ده دست چوه، به بي گوڍانه هيچ راستيه ڪي ميڙووي!

رهنگه هه ر ٽه م بهر چاوته ننگيه بي ڪه نه وه ي تور ڪي بي په ورده ده ڪه ن، وا ٽه م ولاته گوشه گير
بي و هه ر چي گوڀر انڪاريه - له روي بيره وه - ٽه وان ماناي نه زانن و هو ي سه ره ڪي هه ره س
هي ناني بي له وه ي ڪه چند ساله هه وئي چونه نيو خيڙاني ٽه ور وي ده دا. له لايه ڪ بهر ڙه وه ندي
خوي له نيو ٽه خيڙانه دا ده بيني و له لايه ڪي ديڪه يشه وه ناماده نيه مه رجه ڪاني جي به جي
بڪا، له وان هيش داننن به مافي ڪورد.

وه زع بگاته ٽه و ڀاده يي پزيشڪي ڪي تور ڪ (ڪه سوڀندي خواردي ڊلسوزي پيشه ڪه ي بي)
چاره سهري نه خوش نه ڪا چونڪه تور ڪي نه زانيوهه به ڪورد ي باسي له ده ردي خوي ڪردوهه! له گه ل
ٽه مه شدا گروه ي سياسي وا هه ن هه ز له چاره سه ر ڪردني ڪيشه ي ڪورد بڪه ن، به لآم ده سه لآتيان
به سه ر سپادا ناشڪي و بهرگه ي چاوسور ڪردنه وه ي گروه ره گهز په رسته ڪان ناگرن، بوڀيه ده بينين
هه نگاهه ڪانيان له سه ر خو ڪزه و زو و زو و يش ناچار ده بن له هه لويستيان په شيمان بينه وه^(۱۲).

نمونه يه ڪي ره گه ز په رستانه ي هه ندي لايه ني سياسي تور ڪ به ر ووني له هه لويستي ڪي (حزبي
بزوتنه وه ي نه ته وه يي MHP) دا ده رده ڪه وي ڪه چون داخوازي پيشڪه ش به دادگاي

دهستور کرد و داوای کرد حوکمی له سیداره دان بگه ریته وه، دووای شه وهی وهگ مه رجینکی به کیتهی شه وریا لابر درا. بو؟ چونکه دهست به جی تورکیایان قه بول نه کرد و مه سه له یان بو کاتیکدی دیکه!

شه وه ولانهی ده وله تیش بو رازی کردنی کوردی ده دا، هه ولئی نه زوک وی شه نجامن، چونکه ههنگاو یکی شه و توپان ده گه لدا نیه ناوچه کانیا ن پی شه و دان بگریته وه و به ره و پیشیان ببا. روژنامه کانی تورک ده لاین به شی مروی کورد له سه رمایه ی پیشه سازی ۱۰٪ و به شی له سه رمایه ی بازرگانی ۲٪ و نه خوشخانه و فیرگه ته نیا له مه لبه ندی شاره کانداهن و ناستی بیکاری ۲۰٪ که له ناوهند به رزتره و شه وانه ی زمانی تورکی به لهد نین ۸۰٪ کورد پیک دین، سه ره پای نه بوونی خزمه تگوزاری کاره باو ناو ریگه و بان^(۱۳)

حکوممه تی تورکیا له رووی گه شه کردن به ده و ام جیاوازی له نیوان ناوچه کانداهن. شه و راپورته ی سالی ۱۹۹۷ (دهسته ی نه خشه کیشانی ده ولت DPT) بلاوی کرده وه بووه مایه ی سه رسورمانی هه موو گروپه سیاسی و کومه لایه تی و ئابوورییه کانی تورک. راپورت ده لئی شه و پاریزگایانه ی له هه موو روویه که وه پیشکه و توون، شه وانه ن و ده که ونه به شی روژشاوای ولات که تورکی لی نیشته جین. شه و به شه هه موو ده زگا و دامه زراوه پیشه سازی و بازرگانی به خویشه وه ده گری و دلی ئابووری تورکن و ۸۰٪ شه و ئابوورییه سه رچاوه ی به ره مه که ی شه و ییه، به نه وت و به نزینه وه. که چی پاریزگاکانی کوردی لی نیشته جین له دامینی هه ره خوارووی لیسته که دین و شه وه ی پی بگوتری پروژهی پیشه سازی یا بازرگانی نابیندرین. ده سه که وتی سالانه ی که سیکی له روژشاوای تورکیا داده نیشی مه بله غی ۵۹۲۴ دولا ری شه مریکییه، که چی ده سه که وتی سالانه ی یه کیکی خه لکی شاری ناگری ته نیا ۵۱۴ دولا ره!^(۱۴) چه ند راستیه کی تال دووای بوومه له رزه ی سالی ۱۹۹۹ به ده رکه وتن و به لگه ی شه و سته مه ن که له کوردی ده که ن. ده رکه وت که به هه زاران دامه زراوی پیشه سازی ئوتومبیل و شووشه و هی تر ده که ونه ناوچه ی ده ریای مه رمه ره که له بوومه له رزه زه ره رمه ند بوو (ئیسٹانبول، ئیزمیت، سه قاریا، بورسه، بولو، یه له وا، شه سکی شه هیر) ۲،۴۵۰٪ تی کرای دامه زراوی پیشه سازی تورک پیک دینی. سه ره پای چه ند کارخانه یه کی پیشه سازی سه ر به کومپانیا بیانییه کانی وه (تویوتساو هیوتدای وجودی پرو مانسمان و لاقارچ.) و به پیی مه زهنده سه ره تاییه کانه وه زیانی بوومه له رزه ی له و ناوچه یه که وت نزیکه ی ۴۰ ملیار دولا ربوو.

ته نانه ت که ژووری بازرگانی تورک پیشنیازی گوازنه وه ی نزیکه ی ۲۰۰ کارخانه ی پیشه سازی

بو باشوور کرد، به تاییه تی کارخانه ی کاغزه زو لاستیک و ئوتومبیل و بوئه، سه ره کوماری پیشو-سلیمان ده میریل- قایل نه بوو به به هانه ی نه وهی: هیچ شویئینکی تورکیا له بوومه له رزه سه لامه ت نیه و ۹۸٪ ده که ویتته سه ره هیللی لیکترازان. پاشان بوومه له رزه سه د سال جاریک له تورکیا ده ده! گویشی: بوئه شه و کارخانه له ناچه یه ن چونکه شه به شه ی ولات ریگه ویان و کوگای هه ن به تاییه تی هیللی ده ریا.

دوای شه و ناچه یه (له رووی پیشکه و تنه وه) ناچه ی ده ور به ری (ده ریای ئیجه) دی شه نجا نه نادولتی نیوه راست و ده ور به ری ده ریای سپی، له کاتیئکدا که تیئکرای شه و ناچه یه روژه لاتی باشوور و روژه لاتی نه نادول که ۴۴ پاریزگا به خوئیانه وه ده گرن له شه سللی ۷۶ پاریزگا، ده که ونه ژیر هیللی پیشکه و تنه وه (۱۵)..

له شه نجامی شه و سیاسه ته نابوورییه ی به بهرنامه داریززرای ئاستهنگ له بهر ده م پیشکه و تنی ناچه ی کوردستاندا، پاریزگاکانی باشوور و روژه لاتی ۱۰-۵۰٪ خه لکه که ی له بهر نه داری و بیکاری و یاسا سه رکوتکه ره کانه وه کوچ ده کن. بو نمونه شاری (توئجه لی) چاره گی دانیش تووانی به ره و شاره گه وره کان یا ناچه بازرگانیه کان به دوای تیکه ی نان کوچیان کردوه.

له م نیوه دا که له نو سه ریکی وه ک عه زیز نه سین ده زی شه م میئشکه ژه نگاویانه بوهستی، کاریکه گالته ی پیناکری و به شیئکه له دل سوژی شه و جوامیره بو نه ته وه یه ک که سه دان ساله له پال گه لی شه و دا ده زی. شه م هه لوئیسته بویرانه ی نه سین نامو نیه، هه ره شه و روئشن بیرانی تورک به تر سنوک له قه له م ده دا که چون ملکچه چی رژیم و کتیئییکی له م باره یه وه داناوه و نیوی ناوه (ناخ له ئیمه ی روئشن بیرانی تر سنوک). له وه لامی پر سیاریئکدا ده لی:

(شهرم ده کم خوم به یه کیئک له و روئشن بیرانه بزاتم. مه ترسی هه ره گه وره یه له و ترسه ی روئشن بیران له وه دایه که ده سه لاتی به و بییه مامه له یان له گه لدا ده کا که تر سنوک ن. شه گه ر وانیه، ده یان تووانی عه دنان مه نده ریئس له سیداره رزگار بکه ن).

له پیشه کی کتیئیی (تورکی بولگارستان، کوردی تورکیا) و له ژیر ناویشانی (کیئشه ی کورد) (KÜRT SORUNU) نه سین ده لی:

(له مانگی ئابی ۱۹۸۷ به ته له فون له گوئاری (E DOĞRU ۲۰۰۰) که وه پیوه ندییان پیئکردم و گوئیان دوسییه ی کیئشه ی کوردیان له بهر ده ست دایه و رای منیان له م باره یه وه ویست. وه لام دانه وه گوتم: له سایه ی شه م یاسایانه ی هه نوکه هه ن باسکردنی شه م مه سه له یه بی سووده. یه که م شتی پیویسته بکری شه وه یه شه م یاسایانه بگوئدرین تا مرو بتوانی به سه ره بهستی له م کیئشه یه

بدوی و وتوویتی له باره یه وه بکا. خه لکانیک به روژی روونک تووشی نازار ده بن و تورک کورد بکوژی و کورد تورک بکوژی و ئه و کارانه ی سپا پیته هله ده سستی چاره سه ری کیشه ناکه ن. مانه وه له نیو بازنه ی ئه و شره یاسا کونانه که تاریخ و که له پوووری خه لکانیک دسپرتته وه، گه وره ترین هه له یه وه هه مان هه لویتسه که له بولگارستاندا روویه روومان بووه و گوتیان ره گه زی تورک له م وولاته دا نیه. ئیمه هه مان روئه دووباره ی ده که یه وه به وه ی که ره گه ز بو مروه دستنیشان ده که یه وده ئین: تو له فالانه ره گه زی!

من به راشکاوی ده لیم گه لیک هه یه و کوردی ناوه وخواه ن که له پوووریکه ی تایبه ته وه ده گه ل سه ربه خوپی سیاسیدا نیم. ئه م گه تم ته نیا له به رژه ونه دیی تورک نیه، به لکو له به رژه ونه دیی کوردیشه چونکه بارو دوخی دامه زانده ی ده وه لته تیکه ی سه ربه خو له روژه هلات له بارنیه. ئه مه ی ئه مروه له تورکیادا رووده دا هه ر له گه مه ی (ئه تار) ده کاو هیزی دهره کی هه ن ناماچی سیاسیان هه یه ئه م گه مه یه به رپویه دهن، له قه یرانی یونانستانه وه وه کیشه ی ئه رمه ن و سه ربه خوپی کوردو کیشه ی روژه هلاتی ناوه راست و قسه ی نابه جیی هه ندی که س به وه ی مافمان له مووسل و که رکووکدا هه یه. ئه مانه پلانی گه مه ی ئه تارین و به گویره ی هه ندی مه رچی دیاریکراو به رپویه ده چی. له بهر ئه وه من ده گه ل گوژینی یاساکام که دان به مافی گه لی کورد دهنین و باوه رپیشم به هه ندی داوای کوردان نیه که داوای سه ربه خوپی ده که ن.

چاوه رواتی هه یچ سوودیک له تیروژ ناکری و تیروژ دژی تیروژیش بی سووده و کیشه که چاره سه رناکا. ده وه لته تی تورکیا مه به سستی نیه ریگه چاره بدوژیتته وه چونکه یاسای هه له جی به جی ده کا که چه ندان ساله دانراون و کیشه یان دروست کردووه. زه فترین هه له ئه مه یه بگوتری: (کورد نین، تورکن) هه یچ نیشتمانپه روه ریی پی ناگوتری ئه وه که سه ی نه ته وه له سه ر مروه فه رزده کا، چونکه مروه ئازاده خو ی به کامه نه ته وه بزانی.

ئه گه ر حکومه تی تورک له روژه هلاتدا به ئه رکی سه رشانی خو ی هه لده ستا، خه لکی ئه وی هه ستیان به گه رگه رت نه ده کرد. ئه گه ر ناوچه که ی له رووی ئابوووری یه وه گه شه پی ده داو مافی روئشنبیری خه لکه که ی دا یه ن ده کرد، ئه وه هه یچ رووی نه ده دا.

خالیکه ی گرنگی دیکه یه هه یه، ئه وه یه که حکومه ت چاره سه ری کیشه ی بو ناکری چونکه حکومه تیکه ی هوشیار نیه و کیشه که یه کونه. من پیماویه هیزی دهره کی ده سستی تیوه رده دن و به رژه ونه ندی یان له وه دایه که تورکیا بیته ده وه لته تیکه ی ئیمپریالیزم و سپاکه ی پیاو کوژو جه رده. بو یه له قازانجی کوردو تورکانه که به ئه قل بیرکه نه وه. خه باتی سه ربه خوپی له وه دانیه

مندالتي نيو بيشكه بكوژري يا پيره ميڤرديكي به ساللاچوو. ثم كارانه هستي توركان ده بزويني و كورد ده خاته نيو دووفاق. چاره سهر له ليك تيگه يشتن و ژيان به به كه وه ي نيو نيشتماندايه).

كه گوڤاري (E DOGRU 2000) به دوڤسيه ي كورده وه كه وته بازار، وه زارته ي ناوخو به په له نووسراوي بو وه زارته ي داد رهوانه كردو داواي وه رگرتني پيويستي كرد. وه زارته ييش له روژي ۱۹/۸/۱۹۸۷ دا فه رماني دايه ده سته ي دادوهري گشتيي دادگاي ناسايشي ده ولته له ئيستانبول شكات له گوڤار بكا. ده سته دانه يه كي گوڤاري بو پروفيسور (كه يهان ئيچه ل) ي ماموستاي وانه ي سزا له كوليژي ياساي زانكووي ئيستانبول رهوانه كرد بو شه وه ي لايه ني ياساي دوڤسيه كه هه لسه نكيئي و راپورتتيك له م باره يه وه پيشكه ش بكا. ناوبراو راپورتي ناماده كردو ده سنيشاني شوينه گرنه گه كاني قسه ي نيو ته له فوئي عه زينسين ووتاري محمه د عه لي ئايباري كردو به لگه ي ياساي هينايه وه كه تاوانبارن، يه كه ميان داواي گوڤريني ياسا ده كاو دوهم په سني كورده جياخوازه كان ده كا كه له پيناو كوردستانيكي سهر به خوادا ده كوڤشن، شه مه ييش به پيچه وانه ي ياساكانه.

له روژي ۳۰ هه زيراني ۱۹۸۸ عه زين نه سين له به رده م دادگاي ناسايشي ئيستانبولدا وه ستا نه ك ته نيا بو به رگري له خودي خو ي به لكو بو به رگري له نه ته وه ي كوردو شه مانه ي خواره وه به شيكن له و به رگري يه:

(سه روكي دادگا

نه نداماني به پيژ

گوڤاري İKİBİNE DOGRU به ته له فون راي منيان له باره ي مه سه له ي كورده وه وه رگرت و له ژماره ي ۹-۱۵ ي ۱۹۸۷ دا بلاوكرايه وه. ليڤه دا بره ربه كه له پيشه كي دوڤسيه كه دينمه وه كه ده لي: گرنه گرين كيشه يه رو به رووي توركي ده بيتنه وه. من دان به وه ده ني م كه كيشه ي كورد گرنه گرين كيشه ي توركيايه، گرنه گيه كه ي له وه دايه كه دادگايه كي پسپوژي وه كو دادگاي ناسايشي ئيستانبول به ده سته ي به رزيه وه شه مرو دادگايي ئيمه ده كا.

(بالا ترين و گرنه گرين ده زگاي هه ر ده وله تيك سه رو كايه تي شه ركاني گشتييه، له بهر شه وه به ده گمه ن شه نداماني شه ده سته يه وينه يان له روژنامه كاندا بلاوده كرينه وه يا له كه ناله كاني ته له فزيون ده بيندين. پيم باشه هه لو يستيكي شه سه رو كايه تيه تان بو به يان بكه م.

له ۱۲ ي شه يلوولي ۱۹۸۰ و بهر له م تاريخه ييش سه رو كايه تي شه ركاني توركي بايه خي به مه سه له ي كورد ده داو شه فسره ي ره وانه ي گوڤه كاني ولات ده كرد له باره ي شه مه سه له يه بو

خه لکه که بدوین و راستییان بو شی بکه نه وه. لهو ته فسه رانه ی ته م کارانه یان پی سپیږد رابوو (رائیدی روکن توغوز) بوو. ناوبراو له نه زه پوښم و به رامبه ر ۱۲۰ هه زار هاولاتی له پشت میکرو فون و هستاو دوو کتیبی به ده سته وه بوون یه که میان (میژووی وار تو) و دووه میان (تورکه کانی له ده ور به ری ده ریچه ی وان و رویاری فرات دا ده ژین) که به هه زاران دانه یان لی چاپکراوه و چند جاریش چاپکراوه ته وه. له مه سه له یه کی گرنگی وه که مه سه له ی کورد، رائید روکن فهرمووی:

(که لی برادران. به شیک له تورکه هه ژارو نه داره کان له شاخه به فراویه کاندایان. روژتیکیان تافره تیک له بان ته خته سه هولیکه وه ده رویشته که له ناکاو سه هول له ژیر پییه وه شکاو ده نگیکه وه که (کارد- کورد) ی گوئی لی بوو، ئیدی لهو روژه وه شهو مسکینه تورکه نه ی له ناوچه شاخاوییه کاندایان ده ژین نیویان نرا کورد)!!.

(سه روک و نه ندامانی به ریژی دادگا)

من ئیستاکی له به رامبه رتان وه ستاوم به تو مه تی به رگری کردن له که له پووری هاو نیشتمانانی کوردو به هوئی باوه نه کردنی هه لبتس تراوی ئه رکان که تورکه هه ژاره کانی شاخ پییان به سه هول کهوت و دهنگی (کارد- کورد) یان گوئی لی بوو نیویان نرا کورد.. زیده روپی نیه شه گهر بیژم نه که تنیا منی نووسه ری چیروکی گالته جار ی، بگره هه موو نووسه ره کانی جیهانیش ناتوانین چیروکیکی کو میدی وه که چیروکی رائید روکن توغوزی نیږدراوی سه روکایه تی ئه رکانی سپای ترک ریک بجهین!)

(جه نابی سه روک و نه ندامانی به ریژی)

جاریکی دیکه ش ده لیم ته م شکاته ی له ئیمه کراوه شکاتیکه سیاسی یه و له وانه ی کردوو یانه و له ئیوه ش مه علوممه. من پیماویه هیزیکه دیکه وه زاره تی ناو خو و وه زاره تی دادی هانداوه. له سه ردانی کمدایان بو به ریژان دادوه ره گشتیه کان به تابه تی به ریژ (یه شار گون ئایدن) تیگه شتم که ده سته ی دادوه به ره له وه ی فه رمانی وه زاره تیان بو بی به سی روژ گو قاریان بینیبوو هیچی وایان تیدا نه دیبوو که پیوست بکا شکاتمان لی بکه ن. من ته م کاره ی ئیستاکی دژی ئیمه ده کری به ئاسایی نازام، چونکه تورکیا له (نه عامه) ده کا، سه ری له نیو لم و زیخ دهنی و ناگای له ده ور به ری نیه! هه موومان ده زانین ده زگای سیخوری (MIT) له دوای مه سه له یه وه له نه زمونی خو مه وه ده زانم شهو ته مری فه رموه بدرئینه دادگا).

(بانقی کار ته واری دانیشته نه ئیینه کانی ته نجومه نی نه ماینده کانی - په رله مان- له چاپ

داوه ته وه (چوار جلدن و بوجاری سپهه له چاپدراونه ته وه) هه رچی ناخاوتنی نه تاتوژکه له باره ی کورده وه ده ریه پیناون. پاشان گوڤاریکی دیکه ناخاوتنه کانی بلاوکردو ته وه به هه زاران خوینهر چاویان پیتی که وتووه. نیسه ت به ئیمه بیش به هه زاران خوینهر گوڤاریان بینیه که چی تازه به تازه دادگایی ده کریین، و اتا دوای سالیک).

(جیگری دادوهری گشتی (بولبان ناقباش) دلّی زمانی ره سمی تورکیا تورکی یه و فیرونی هه زمانیکی دیکه هه ولی شیواندنی وه زعی ولّات و ناارامی یه تی. من حه ز ده که م جه نابی بفره موئی خوئی که ی له ولّاتیکی دووره وه هاتووته تورکیا؟ نایا نازانی چه ندین زمانی بیگانه ی وه ک ئیتالی، ئینگلیزی، فه رهنسی، نه لمانی.. له ناماده یی و کولیژ و ناموژگا کانداه خویندرین؟ نازانی ده وه مه ندو پولداره کانی تورک منداله کانیان ره وانهی نه و کولیژانه ده که نه که وانه کانی تورکی نین؟

مژده تان ده ده می که نیازوایه کولیژیکی نه لمانی و یه کی عه ره بی و یه کی ئینگلیزی بکرینه وه. نایا بو ده بی ته نیا زمانی کوردی هوئی ناژاوه بی و مه ترسی له سه ر سه ره خوئی نیشتمان په ییدا بکاو قه ده غه بی؟).

(جیگری دادوهری گشتی و ماموستای وانه ی سزا له کولیژی یاسای زانکوئی ئیستانبول ده لّین: زمانی ره سمی تورکی یه؟ باشه کی به پیچه وانهی گوتووه؟ تیکرایی نه و روشنبیره کوردانه ی من ده یاناسم، چ له ناخاوتنیاندا و چ له نووسینه کانیاندا، که داوای فیروبوون به زمانی کوردی ده که ن شتی وایان نه گوتووه.. نه وان نالّین با زمانی ره سمی تورکی نه بی.. نه مه دروپی).

(نه وانهی له روژه لّات و باشووری روژه لّاتی نه نادولّ ژیاون شایه تی ده دن- رهنکه ئیوه یش- که خه لکانیکی زور به تابه تی ده سته ی ژنان چونکه کوردن تورکی نازانن و که ئیشیان بکه ویته بنکه ی جاندرمه و دادگا و ده زگا کانی ده ولّت و هرگپریان بو دینن. له م حاله ته دا فایده ی چی بگوتی: کورد له تورکیادا نین؟!!

له م دوواییه دا دادوهری گشتی دادگای ئاسایشی ئیستانبول داوای ۱۵ سال حوکی بو عه زیز نه سین و محمه د عه لی ئایبار^(۱۷) و فاتیمه یازبجی کردبوو، به لّام چونکه هیچیان له سه ر ئیسه پات نه بوو حوکم نه دران.

له ژیر ناو نیشانی (تاوانیکی روشنبیری له باشووری روژه لّاتی نه نادولّدا) روژنامه نووس (یوکسه ل سه له ک) چاوپیکه وتنیکی ده که لّ عه زیز نه سین کردو له تشرینی یه که می ۱۹۸۹د

بلاوی کرده‌وه، نەسین باس لە پرۆژەیی باشووری ئەنادۆڵ دەکا که بە GAP ناسراوه و رووبەریکی یە کجار فراوانی عاردی کشتوکالیی دەخاتە ژێر ئاوو چەندین گوندو شاروچکە وون دەبن، لەوانە شاروچکەیی (حەسەن کەیف) که چەندین ئاسەوارای تاریخی لێیە وە کە قەلاو منارە و گومبەز و ئەشکەوت . سەرینەوێی ئەم شوێنەوارانە بە تاوان دژی گەلی کورد دادەنێ و داوا دەکا (یوتسکۆ) پارێزگاریی لەو شوێنەوارانە بکا .

بەرگری نەسین لە گەلی کورد تەنیا کوردی تورکیا ناگرێتەوه بە لێکو وە ک نەتەوه بەرگرییان لێ دەکا . کاتیی که نوێنەری رۆژنامەیی (جیهانی کرێکار) داوای لێ دەکا هەلۆیستی حکومەتی تورک هەلسەنگینی بەو هی ۷۰ هەزار کوردی عێراقی قەبوول کرد داخیلیی تورکیا بن، لە کاتییدا که هەر ئەو حکومەتە هێرشی دەبرده سەر گوندی ئەو کوردانە بە بەهانەیی ئەو هی یاخی بووان دالده دەدن . . عەزیز نەسین دێی:

(نەخێر راست نیە بگوتری حکومەت ئەوانەیی لە خوشیی خویەوه قەبوول کرد . حکومەت ناچاربوو قەبوولیان بکا . ئەمە خالیکی گرنگە . هەلەیه کی زەقە بلێین حکومەت هەلۆیستی مەروفانەیی نواندووه . کوردی عێراق کەوتبوونە نیوان دوو ئاگرەوه، تەقەیان لە دووا بوو ، ناچار سنووری تورکیایان بزاند . ئەگەر تورکیا سنووری داخستبا کارەساتیکی گەوره روی دەدا . ئیستاکیی لە تەلەفزیۆنەوه گوێ بیستی قسە و قسەلوکی سەیر دەبن، کەسانیک دەلێن ئەمانە پێشمەرگەن نەدەبوو حکومەت بەتێلی بێنە تورکیا و بە دەریان نی . باشە ئەو پێشمەرگە بوون! ئەمانە کوردن، چۆن لە تورکیادا کورد هەن ، لە عێراقیش کورد هەن .

رۆژنیە بە سەدان درۆمان گوێ لێ نەبیی که دەولەتی تورک وای بو کردوون و وا دەکا!! دەولەتی تورک هاو نیشتمانیی خوی پشتگویی خستووه، چۆن باوەر بکەین یارمەتی ئەو پەناھەندانە دەدا؟ لە هەموویش ناخۆشتر تورکیا یارمەتی دەروەیان لێ قەدەغە دەکا . وەکو بزاتم شتومە کیکی بە جگار زۆریان لە ئەوروپا بو کۆکراوه تەو بە تاییەتی لە ئەلمانیا و هۆلەندا که چی حکومەت ئاستەنگەو نایە لێ بە دەستیان بگا^(۱۸)

ئەوانە ماوه بلێن عەزیز نەسینی کە ئە نووسەر و مەروف بەو بەرھەمە زۆرانەو بەو هەلۆیستە جوامیرانەیی پەلی سێھەم لە ئەنسکلۆپیدیای تورک پێک دەھێنی (دوای ئەتاتورک و نازم حیکمەت) و بە قەد ئەو هی گالته جار بوو، ئەوانەدیش دۆستی گەلی کورد بوو

لە رۆژی ۵ ی گەلاوێژی سالی ۱۹۹۵ داو دووای بە شداریکردن لە ئیمزاکردنی کتیب لە شاری (چەشمە) کوچی دووایی کردو تا دنیا ماوه کورد مەردایەتی ئەو جوامیرە فەرامۆش ناکەن .

سه‌چاوه و په‌راویز:

(**) ټم وتارم به‌زمانی عه‌ره‌بی له ژماره ۱۳۱ کانونی یه‌که‌می ۲۰۰۳ ی گوټاری (مه‌تین) دا که له ده‌وک دهرده‌چی به‌ناو‌نیشانی (سلطان السخریة التركي نصیر الشعب الکردی) بلاوکرده‌وه. پاشان به‌زمانی کوردی له ژماره (۱۴) ی سالی ۲۰۰۳ ی گوټاری (باریش) که وه‌زاره‌تی روټنبری هه‌ریمی کوردستان ده‌ری ده‌کا، بلاو‌بو‌وه.

(۱) شاعیری مه‌زنی تورکیا له ۱۵ ی کانونی دووه‌می سالی ۱۹۰۲ له شاری (سه‌لانیک) داو له‌خیزانیکی ناودار له دایک بو‌وه. باوکی (حیکمه‌ت نازم) کوری شاعیر (نازم حیکمه‌ت) ی یه‌که‌مه‌و ماوه‌یه‌ک والی ده‌بی. دایکی (جه‌لیله خانم) کچی فه‌رید ټه‌نوه‌ر پاشای یاوه‌ری سوټان عه‌بدو‌ل‌حه‌میده. جه‌لیله له‌سه‌ر ده‌ستی (فاوستو ژونا‌رو) ی هونه‌رمه‌ندی تایبه‌تی سوټان فه‌ره‌ شپوه‌کاری بو‌وه به‌یه‌که‌م شپوه‌کاری ئافره‌ت له ده‌ورانی سوټانه‌کاندا داده‌نری.

نازم ئاماده‌یی ده‌ریاوانی ته‌واو ده‌کاو له سوپای حه‌میده ده‌بیته ټه‌فسه‌ر به‌لام به‌هوی نه‌خوټشییه‌وه له سپا داده‌برئو یه‌که‌م هه‌له‌به‌ستی ټه‌و کاته بلاو‌ده‌کاته‌وه. له قوناعی جه‌نگی رزگاریدا روو له ټه‌نه‌دول‌ل ده‌کات و ده‌بیته ماموستا. پاشان ده‌چیتته موټکوو له زانکوټی کو‌مونستی روټه‌ه‌لات دا نیونوس ده‌کرئو وانه‌ی سیاسه‌ت و نابووری ده‌خوټنی.

سالی ۱۹۲۴ ده‌گه‌رپته‌وه تورکیا له روټنامه‌ی (نایدینلیک) دا شیعوو نووسین بلاو‌ده‌کاته‌وه و له‌سه‌ر ټه‌و نووسینه‌ی داده‌ری گشتی داوای پینج سال زیندانی بو‌ده‌کاو جاریکی دیکه‌یش په‌نا ده‌باته‌وه به‌ر یه‌کیته‌ی سوټیه‌ت و سالی ۱۹۲۸ ده‌گه‌رپته‌وه وولات و سود له یاسای لیبورن وهرده‌گرئ و له گوټاری فه‌رمی ده‌وله‌تدا (ئای) ده‌ست به‌کار ده‌بی. سالی ۱۹۳۲ به‌چوار سال مه‌حکوم ده‌کرئ و نیوه‌ی حوکه‌که له گرتو‌خانه‌دا به‌سه‌ر ده‌باو نیوه‌ی دیکه‌ی به‌ر لیبورن ده‌که‌وئ و له بواری روټنامه‌ه‌ری و سینه‌مادا کار ده‌کا. سالی ۱۹۳۸ به‌تو‌مه‌تی هاندانی یاخیبوون بیست و هه‌شت سال و چوار مانگ حوکه‌م دهرئو له گرتو‌خانه‌کانی (چانکیری) و (ئه‌سکو‌دار) و (بوورسا) حوکه‌م به‌سه‌ر ده‌با. سالی ۱۹۵۰ به‌ر لیبورن ده‌که‌وئ و ده‌چیتته رو‌مانیا وپاشان موټکو.

سالی ۱۹۵۱ ده‌وله‌تی تورکیا ره‌گه‌زنامه‌ی لی ده‌سینتیه‌وه.

پینج ژنی هیناوه (نوزهت، لینا، پیرایه ، مونهوهر، فیرا) کورپکی له مونهوهر ههیهو نیوی محمهده وله گهل دایکیدا له فهره نسا دهژیا. دووا ژنیشی (فیرا)یهو له ره گهزی رووسه و له سه ره تای سالانی ۲۰۰۰ دا کوچی کردووهو.

نازم له ۳ ی ههزیرانی سالی ۱۹۶۳ دا و له نه نجامی قهیرانی دل له مۆسکو کوچی دووایی ده کاو له گوپستانی (نوقۆده فیچیه) دا به خاک ده سپیډرئ.

(۲) سالی ۱۹۲۳ له (عوسمانیه) ی سه ربه ویلایه تی (ته ده نا) له خیزانیکی کورد له دایک بووه. دایکی نیوی (نیگارخانم) و باوکی جوتیار بووه به نیوی (سادیق) و له مزگه وتی گوندو له بهر چای یه شاری کورپدا (ته و کاته ی مندا ل ده بی) ده کوژرئ. به هو ی بینینی رو داوی کوشتنی باوکییه وه یه شار چاوکیکی نیمچه کویر ده بی.

له ته مه نی هه فده سالی دا دووای ته و او کوردنی قوتابخانه ی ناوه ندی له سالی ۱۹۴۰ دا شیعره کانی له گو قاری (چیغ) دا بلاو ده کاته وه پاشان له هه ر یه ک له گو قاره کانی (تولکه)، (میلله ت)، (کو قان)، (بیش پنا ر) دا بلاو ده کاته وه هه ر له و کاتانه ی شدا تی که ل به دنیای سیاست ده بی و سالی ۱۹۵۰ به پی مادده ی ۱۴۲ زیندانی ده کړئ.

سالی ۱۹۵۱ ده بیته په یامنیږی روژنامه ی (جومهورییه ت) و ریپورتاژ نامه ده کاو ناوه ناوه ییش و تار دنوو سی و تا سالی ۱۹۶۳ له م کاره یدا به رده وام ده بی.

سالی ۱۹۶۲ پیوه ندی به پارتی کریکارانی تورکیا وه ده کا و ده بیته نه ندای ته و حزبه . سالی ۱۹۶۷ گو قاری (نانت) ده رده کا و به هو ی و تار تی که وه ۱۸ مانگ حوکم ده درئ به لام جی به جی نا کړئ و به هو ی نووسی نیکی دیکه وه له گو قاری (دیر شپیگل) نه لمانی دا بیست مانگ حوکم ده درئ به لام ته و ییش جی به جی نا کړئ.

سالی ۱۹۵۵ رۆمانی (ئینجه مه مه ت) ی خسته بازاره وه و به یه کئ له هه ره رۆمانه سه رکوتوه کانی ته ده بیاتی تورکیا دا ده نرئ و خه لاتی له سه ر و ه رده گړئ .

به ره مه مه کانی وه رگړیډرا و نه ته وه سه ر زیاتر له سی زمانی زیندووی دنیا و گه لی خه لاتی جوړاو جوړی پی پراوه له وانه خه لاتی فهره نسی له مه ر (باشترین رۆمانی بیگانه).

ژنی نیوی (تیلدا) بوو که به رپه گه ز ته سپانی بوو له دایک بووی سالی ۱۹۲۳ بوو چاکه که یه کی زوری له سه ر یه شار که ما ل هه یه به وه ی ۱۷ کتیبی ته وی کردو نه ته ئینگیزی و هه ر ته و ییش وای کردو وه به ره مه مه کانی بکړینه ئیسپانی و فهره نسی و له روژنا وادا شو زه ت په یدا بکا. تیلدا له شوباتی سالی ۲۰۰۱ دا و له ته مه نی ۲۸ سالی له ئیستانبول دا کوچی دووایی کردو وه.

یوشار بهره‌مییکی زۆرو زه‌ه‌ندی له‌ بواری رۆمان و شانۆنامه‌و رییۆرتاژو وتارو ره‌خه‌دا هه‌یه‌و یه‌کی بو له‌ پالیۆراوانی خه‌لاتی نۆبل و جیگا‌یه‌کی دیارو تایبه‌تی له‌ شه‌ده‌بیاتی تورکیادا هه‌یه‌ .

مامۆستا عبدالله حسن زاده (ئینجه مه‌مه‌تی) یه‌شار که‌مائی له‌ فارسییه‌وه به‌ نیوی (حه‌مه‌دوک) سه‌وه کردووته کوردی و له‌ لایه‌ن ده‌زگای رۆشنییری و بلاو کردنه‌وی کوردی یه‌وه له‌ به‌غدا چاپ کراوه‌ .

(۳) دوو رۆمانی کراونه‌ته کوردی-گیله‌ پیاو-و- برایم زه‌بوک-له‌گه‌ل چه‌ند دانه‌ چیرۆکیکی کورت که‌ له‌ ده‌ کتیب تیپه‌ر ناکه‌ن .

(۴) نه‌سرت مه‌ردان گێرپایه‌وه وگوتی :وه‌زاره‌تی راگه‌یانندی عیراق سالی ۱۹۷۵ عه‌زیز نه‌سینی ده‌عه‌وت کردو سه‌ردانی به‌غداو که‌ربه‌لاو که‌رکوکی کرد . دیاره‌ له‌وه سه‌ردانه‌یدا راستیی رژی عیراقی بو ده‌رکه‌وتوه‌وه، که‌ گه‌رپایه‌وه زنجیره‌یه‌ک وتاری دژی رژی نووسی . رۆژیکیان بالیۆز بانگی کردم و ناره‌زایی حکومه‌تی له‌ وتاره‌کانی عه‌زیزه‌سین ده‌رپری، به‌و پییه‌ی من ده‌ستم بووه‌ له‌وه ده‌عه‌وته . کابرا رای وابوو یا به‌پری پاره‌ یا به‌ گه‌ف و توقاندن ده‌مکوکی بکه‌ین . گوتم :عه‌زیز نه‌سین ره‌خه‌ له‌ حکومه‌تی خۆی ده‌گری و جینو به‌ سه‌ره‌ک کو‌مار ده‌دار باکی نیه‌، له‌ چاوسور کردنه‌وی سه‌فاره‌تبیکی بیگانه‌ ده‌ترسی؟ (وتاره‌کانی له‌ توی کتیبیکدا کو‌کرده‌وه نیوی نا

-Dünya Kazan Ben Kepçe- ئه‌-عیراق و میسر).

(۵) نووسه‌ری راستپه‌وی تورک قادرجان قافلی-جانه‌وه‌ری تو‌رۆس-پیشه‌کی د . ابراهیم داوقلی - وه‌زاره‌تی راگه‌یاندن- کویت ۱۹۸۶ .

(۶) نه‌سین ده‌لی بیروکه‌ی دامه‌زانی هه‌تیوگه‌م نه‌و کاته بوهات که‌ له‌و قوتابخانه‌یه‌دا ده‌خویند .

(۷) شاعیروچیرۆک نووسیکی تورکی بلیمه‌ته . له‌ ۲۵ی شوباتی سالی ۱۹۰۷ له‌ گوندی (ئه‌گریده‌ره‌)ی سه‌ربه‌قه‌زای (گوملجینه‌)ی سه‌ر سنووری نیوان تورکیاو یونانستان له‌ دایک بووه‌ .خویندنی له‌ بالیکشه‌هیرو ئیستانبولدا ته‌واو کردووه‌ بوته‌ ماموستای زمانی شه‌لمانی .

له‌سه‌ر حسیبی ده‌ولت ره‌وانه‌ی شه‌لمانی کراوه‌ له‌هه‌ردوو شاری پۆتسدام و به‌رلین ده‌رسی ماموستایی خویندووه‌ گه‌راوه‌ته‌وه‌ تورکیاو سه‌ره‌پاییشه‌ی ماموستایه‌تی، ده‌ستی به‌ نووسین کردووه‌ ودرامای بو‌ شانۆ نویسووه‌ . سالی ۱۹۳۱ به‌ تۆمه‌تی پرۆیاگه‌نده‌ دژی ده‌ولت ۳مانگ گیراوه‌ .دوای ماوه‌یه‌کی کورت دیسان گیراوه‌ وحوکم کراوه‌ به‌بوته‌ی یادی ده‌ساله‌ی

دامه‌زاندنی کۆمار بهر لیبوردن که وتوووه و نازاد کراوه. تا سالی ۱۹۴۵ بی نیشوکاربووه و لهو سه‌له‌دا به‌یه‌که‌وه له‌گه‌ل‌عه‌زیز نه‌سین گوڤاری گالته‌جاری (مارکۆ پاشا)یان ده‌کردوووه، که تیراژی له ۶۰-۷۰ هه‌زار دانه تپه‌په‌ری ده‌کرد.

به‌هۆی نووسینه ره‌خنه‌نامه‌یه‌کانی له گوڤاری بلاوه‌کردنه‌وه به تۆمه‌تی ناوزاندنی ده‌ولت جاریکی دیکه‌یش گیرا. پاش نازادبوونی هه‌ول‌ده‌دا تورکیا جی به‌یللی و په‌نا بباته بهر ئەلمانیاو له ۲ی نیسانی سالی ۱۹۴۸ دا له نیودارستانه‌کانی سه‌ر سنووری تورکیا و بولگارستاندا به ده‌ستی نه‌ته‌وه‌پرستیکی تورکی توندروۆ (علی ئەرته‌کین) ناویک کوزراو. ده‌لین ئەو علی‌یه پیاوی ده‌زگای (میت)بووه و به فیتی ئەو ده‌زگایه صباحه‌ددینی گوشتوووه.

گه‌للی رۆمان و چیرۆک و شانۆنامه‌و وتاری رخنه‌یی بلاوه‌کردوووه‌ته‌وه به دامه‌زرینه‌ری ئەده‌بی نویی تورکیا ده‌ژمیردیی و ۱۰ دانه به‌ره‌مه‌می چاپکراوی هه‌یه. ماموستا هه‌ژار ئەوه کاته‌ی بو چاره‌سه‌ری نه‌خوشییی سالی ۱۹۵۷ ده‌چیتته لوبنان، له رۆژنامه‌یه‌کی ئەوێ چیرۆکیکی کورتی وه‌رگێردراوی سه‌ر زمانی عه‌ره‌بی ده‌خوینیتته‌وه و کاری تپه‌ده‌کا ناوه‌روکی چیرۆک به شیعر داده‌رپه‌ژیتته‌وه و نویی ده‌نی (به‌یتی سه‌ره‌ مه‌ر) یا (کۆشکی به‌له‌لوری) که به شاکاریکی نه‌مه‌ر ده‌ژمیردیی و له دیوانی (بو کوردستان) دا هه‌یه.

(۸) چاوپه‌یکه‌وتنێکی رۆژنامه‌نووسیی ره‌خنه‌گری ناودار (دو‌غان هیزلان) له گوڤاری (گۆستیری)دا بلاوه‌کراوه‌ته‌وه. بره‌وانه - خاکی نه‌فره‌ت لیکراو- کۆمه‌له‌ چیرۆک-وه‌رگێرانی سعید یحیی ۱۹۹۸.

(۹) دووای روخانی دیواری به‌رلین و یه‌که‌گرتنه‌وه‌ی ئەلمانیا سالی ۱۹۹۱ ویستیان (سه‌ریک هۆتیکه‌ری) سه‌روکی ئەلمانیا‌ی رۆژه‌لات به تۆمه‌تی پیشینلکردنی مافی مرو‌قه‌وه‌ به‌نه‌ دادگا و هیچ بالیۆزخانه‌یه‌ک قایل نه‌بوو دا‌لده‌ی بدا. ئەو کاته‌ه‌زیز نه‌سین نامه‌ی بو سه‌رانی دنیا نووسی و داوای لیکردن هۆتیکه‌ر به په‌ناهه‌نده وه‌رگیرن. به‌مه‌یش نه‌وه‌ستا داوای له کاربه‌ده‌ستانی تورکیا کرد ریگه‌ی به‌دن بیتته‌ تورکیا و له وه‌قفی نه‌سین دا بژی. ئەم هه‌لو‌ئیه‌سته‌ی بووه هۆی ئەوه‌ی زانکۆی ئەلمان په‌شیمان ببیتته‌وه و دکتۆراکه‌ی نه‌داتی.

(10) Demirtaş Ceyhun- ASİLACAK ADAM AZİZ NESİN-AD
Yayıncılık A-Ş Eylül 1994

(11) AZİZ NESİN -ONURSAL DUKTORA OLMAMANIN BÜYÜK
ONURU-ADAM YAYINLARI 1993

(۱۲) بولەنت ئەجەۋىتى سەرەك ۋەزىرانى پېشوو ۋادەى دا بەرنامەى كوردى لە كەنالىكى دەۋلەتەۋە TRT پەخش بىرى كەچى ئەۋ ۋادەىە لە حوكمرانى ئەۋدا جى بەجى نەكرا.

(۱۳) مەسەلەى كورد لە راپورتى دەۋلەتە زلە كانەۋە. ژمارە ۶۹ ى ۱۹۹۷ ى گوڭارى مەتېن.

(۱۴) عەزىز نەسېن باسى كارگەىەكى (هەتېۋى پىلاۋ دەكا لەسەر رىگەى (ماردىن) دا بەرچاۋى كەۋتوۋە كە چۆن هېزەكانى ئاسايش دەستيان بەسەردا گرتوۋە كوردوۋىانەتە شوئىنى لىكۆلئىنەۋە ئەشكەنجەدان.

(۱۵) يوسىف ئىبراھىم ئەلجەھمانى - بوومەلەرزەى توركىيا - دەزگای چاپەمەنىى حوزان - سورىيا - ۲۰۰۰.

(16) BULGARİSTAN' DA TÜRKLER TÜRKİYE' DA KÜRTLER-ADAM YAYINLARI – Beşinci Basım 1989

(۱۷) سىياسەتدارو ۋ نووسەرئىكى چەپرەۋە كورپى عەقىد تەحسېنەۋ پورزای نازم حىكەتەۋ بەتەمەن لەۋ بېچوكتە . زنجىرەىەك روژنامەى سەرىەخۆى بلاۋكردوۋتەۋەۋ بەىەكەۋە دەگەل نازم گىراون . سالى ۱۹۶۰ (حزبى كارگەرانى توركىيا) ى بىر سۆشسىالىزىمى دامەزراندوۋەۋ خويشى سكرتېرى بوۋە . دژى دەست تىۋەردانى يەكئىتى سوقيەت بوۋە لە چىكۆسلوۋاكىادا . زۆرىەى ئەندامانى حزبەكەى سەر بە سەندىكاي كرئىكاران بوون . سالى ۱۹۶۲ يەشار كەمال بوۋ بە ئەندامى ئەۋ حزبە .

(۱۸) işçi Dünyası تشرىنى دوۋەمى سالى ۱۹۸۸ .

فیل حمدی چۆن دهسگیر کرا؟

له بهر پێوه به رایه تی ئاسایشی ئیستانبول وه ئەم بروسکه یه بۆ تهواوی بهر پێوه به رایه تی ئاسایشی
شاره کانی دیکه رهوانه کرا:

(تهمه ن سى وپینج سال، بالابهرز، دووسه د کیلو کیش، سى دانه ددانى کهم، ددانى کى چه ناگه ی
ژوروی پرکرا وه ته وه، کارپێوه ی ژیری لای چه پ له زیپرگرا وه، قاتیکی خه تخه تی قاوه یی ده بهر، قژی
تا نه ندازه یه ک رووتاه ته وه، ده موچاو نه بله ق، چاو قاوه یی رهنگ، فیل حمدی ناوه، خاوه ن
رابرد وه کی پرله تاوان، سى شه وو سى رۆژ دوو پولیس بى چا ونوقاندن نو به تیان لى گرت وه
، به لām خه ویان لى که وت وه وه ویش فرسه تی هینا وه و رای کرد وه . به پى لیکولینه وه مان فیل
حمدی خوی گه یاند و ته یه کى له ویلا یه ته کانی ئیوه . تکایه هه ول به دن به زووترین کات
دهسگیری بکه ن و زۆر به وردی له گرت ووخانه دا چاودیری بکه ن، یا پولیسی به گه ل به دن و رهوانه ی
بهر پێوه به رایه تی ئاسایشی ئیستانبول لى بکه ن. تکایه به زووترین کات ئەم کاره بکه ن. له گه ل
بروسکه ماندا وینه یه کى فوتوگرافی فیل حه مدیتان بۆ رهوانه ده که ی ن)

* * * *

له یه کى له ویلا یه ته کانی ده ره وه، دوو پولیس له ویزگه ی شه مه نده فهردا وا ده ناخاوتن:

- ره مه زانی برام، ئەو کابرایه ی وا سه له پ(*) ده نوشى کتومت فیل حمدی یه .

- هااا... له و ده چی.. وینه ی ده ربینه با ته ماشایه کى بکه ی ن.

وینه یه ک ده ردینى و نیشانی هاوړیکه ی ده دا.

- ره مه زان ئەمه خوی نیه . ئەمه وینه ی خو ته!

- هااا... له جه ژن گرتومه، چو ته؟

- باشه، به لām پیکه نینه که ت زۆر ناچه زه! وینه ی فیل حمدی بدۆزه وه.

ره مه زان له گیر فانیه وه وینه یه ک ده ردینى و ده لى:

ئەمه وینه ی کوپمه، یادگاریی سه ربازییه .. ئەرى ئەمه کپیه مه جموود؟

- ٲمه؟ هينه.. عهلى يه دوو كه لى قاچاغچى هه شيشه يه. ٲمه يش مشكى هوتي لان سوبجى
يه.. ويٲنه كان به يه كتر ييه وه نووساون. ويٲنه ي فيل همدى بدوژه ره وه ره مه زان!
مه حمودو ره مه زان خه ريكن ويٲنه كان جيا ده كه نه وه به دوواى ويٲنه ي فيل همدين.
- مه حمودو زووكه، كبرا سالى خوارده وه و راده كا.
- ته ماشا، چوٲن ٲاور له ولا و له م لا ده داته وه؟
- دوژيمه وه، ٲمه ويٲنه، ته وا له و ده چى!
به ره ولاى كبرا ده چن:
- كبرا بوه سته.
ته ماشاى كبرا و ديقه تى ويٲنه ده دن:
باش بوه سته بزائم.
- ٲاخ! ره مه زان له و ناچى!
- مه حمود، با بيه ينه پوليسخانه، كوٲميسيريش بيبينى.
- كبرا پيشمان كه وه.

* * * *

له ويلايه تيكى ديكه دا دوو پوليس له بازاردا ده خولانه وه:
- كاكه شوكرى، شووره بيه، له به يانيه وه تا ٲيواره خولايه وه، ٲم فيل همديه مان ده سگير نه كرد؟
- ٲم كبرا يه خوئى نه بى؟
- ره ننگه هه وبى، با پرسىارى لى بكه ين.
له كبرا نزيك ده كه ونوه:
- برا، توٲ ناوت چيه؟
- موسته فا.
له بناگوئى يه كترى:
- ده لى موسته فا..
- ٲه ي خوٲ نالى همدى؟ ناوى خوئى دگوٲرى..
- به هه مو ٲه قلى خوئى ٲيمه هه لده خه له ٲينى!
- فه رمو پيشمان كه وه..

* * * *

له ویلایه تیکی دیکه دا دوو پولیس له چایخانه دا دانیشتون و قسه ده کهن:
 -دوینیّ بنده سیّ دانه فیل همدمیم ده سگیر کردن، کو میسیّر هیچ کامیانی به گهن نه کرد..
 - ئەم کو میسیّر هی ئیمهش به لایه ها..
 -هششش! له سه رخو، دهنگ هه لمه بره.. ته ماشای چاوی ئەو کابرایه بکه وا چای ده نوشی،
 هه ره لهو ده چی.
 -به لām له نووسراوه که دا کابرا قه له وه. ئەمه لاوازه ده لئی په یکه ره ئیسقانه!
 - لاوازه بووه. بوچی قاچا خچییه تی ناسانه؟
 - راسته.. به لām ئەمه ره شتاله یه.. فیل همدمی گهنم رهنگه!
 - ئەوه ندهی به شاخاندا هه لگه پری ره شبووه.
 -راست ده که ی.. به لām ئەم کابرایه قژی ره شه، که چی له بروسکه که دا نووسراوه فیل همدمی
 تووکی به سه رنه ماوه!
 -کاکه زۆر زه جمهت نیه، کابرا بارو که ی له سه رناوه تا نه یناسنه وه.
 -چ ده لئی، بیگرین؟
 له کابرا نزیك ده که ونه وه:
 - ناوت چیه؟
 -همدمی..
 پولیس ته ماشای یه کتر ده کهن و پیده که نن.
 -پیشمان که وه.
 -بو؟ چ بووه؟
 -زۆر پر سیارمه که! له پولیس خانه دا تیدده گه یه نین!

* * * *

له ویلایه تیکی دیکه ی دهره وه، وه کو هه موو ویلایه ته کان دوو پولیس کابرایه که له ده وره به ری
 شاردا ده سگیر ده کهن:
 -دهمهت بکه ره وه!
 -هیچم له ده مددا نیه.
 -که هیچت له ده مددا نیه، بیکه ره وه.

کابرا ده می ده کاته وه. هه ردوو پوولیس ته ماشای نیو ده می کابرا ده کهن. یه کیکیان به هه واله که ی ده لی:

- ته ماشای نووسراوه بکه، بزانه چهند ددانی که من؟
پوولیس نووسراوه ده خوینیتته وه:

- سی دانه ددانی که من، ددانیکی چه ناگهی ژوروی پرکراوه ته وه، کاریژه ی ژیری لای چه پ له زیپر گیراوه.

پوولیس ددانه کانی کابرا ده ژمیژی:

- یه ک، دوو، سی، چوار.. کوره مه بزوه سه رت. لی شینواندم. یه ک، دوو، سی، چوار
پینج.. بیست و چوار.. بیست و چوار ددانی هه یه.

- بیست و چواره؟ چندی که من؟ کابرا تو چهند ددانت نه ماون؟ نازانی؟
- هه شت..

- ده ریپیناون. تا به لگه به ده سته وه نه دات.

- ددانه کانی من ده سکردن، تا قمن. هیچ دداتم نه ماون، ته نانهت چواردانه یان له چه رز
خواردن شکاون.

- نووسراو باسی ددانی تا قم ده کا؟

- نه خیر باس ناکات. له بیریان چوه. کوره نه مه خوینیتی، نه وه نیه کاریژه ی ژیری له زیپر گیراوه؟
برا فهرموو به گه لمان که وه.

- بوکوی؟

- پوولیس خانه!

* * * *

به سه دان بروسکه له به ریژه به رایه تی ئاسایشی ویلایه ته کانی ده ره وه ده گه یشتنه به ریژه به رایه تی
ئاسایشی ئیستانبول

(نیشانه به بروسکه ی ژماره نه ونده ی روژی نه ونده :له سنووری ویلایه ته که ماندا بیست و دوو فیل
حه مدیمان ده سگیر کردوه. چوارده یان جل و بهرگی قاوهیی خه تخه تیان ده به ره وه هه شتیشیان کاریژه یان
له زیپر گیراوه. تکایه ئاگادارمان بفرموون فیل حه مدی دیکه بگرین یا نه ونده به سه؟)

* * * *

(ئەمە وەلامى فلانە بروسكەتانه:

لە سنووری ویلايەتەكەماندا لە نیوان ۱۸۰ كیلۆ ۲۲۰ كیلۆدا دوو دەرزه‌ن فیل حەمدى دەسگىر كراون وهیچ شوینىك كه گومانى لى بگرى نه ماوه نەپیشكنین و بەم نزیكانه هەموویان رهوانه‌ی لاتان ده‌كه‌ین. هه‌ندیكیش رایانكردوه، به‌لام ئیمه زۆر به‌دیقه‌ت چاودیریان ده‌كه‌ین و به‌م زوانه ئه‌وانیش دەسگىر ده‌كرین و رهوانه‌یان ده‌كه‌ین، له‌گه‌ل ریزماندا)

له‌به‌رپۆه‌به‌رایه‌تى ناسایشی ئیستانبوڵه‌وه ئه‌م بروسكەیه رهوانه‌ی ته‌واوی ویلايه‌ته‌كان كرا: (له‌به‌ر ئه‌وه‌ی جینگه نه‌ماوه، حالى حازر ئه‌و فیل حەمدیانه‌ی گرتوتانه به‌سن. تا فه‌رمانیكى دیکه‌تان بو‌دی تەكامان وایه كەس رهوانه مه‌كه‌ن)

تییینی: كاتیى ئه‌م بروسكەیه رهوانه‌كرا، فیل حەمدی راکردوو، ده‌مىك بوو دەسگىر كرابوو!!

(*) سه‌له‌پ: سه‌ه‌له‌پ: گيايه‌كه گۆلى جوانه‌و چەند جۆزى هه‌یه. له‌ جۆرێكیان نۆشابه‌یه‌كى وه‌ك چای لى دروست ده‌كرى و تامى شپرىنه‌و له‌گه‌ل شيردا ده‌نۆشرى(وه‌رگىر).

کامه حزب دهباتهوه؟

گوتیان:

- مراد ئاغا هه موو شتیك ده زانی!

که تازه هاتبوومه ئەم ناوچهیه چەند روژێك میوانی مائی مراد ئاغا بووم. ئاغام لە چایخانەدا دوژیەوه:

- مراد ئاغا، دەلێن جەنابت هه موو شتیك ده زانی و سەرت لە نیشان دەردەچی، پێم نائی لەم ههلبێژاردنه‌دا کامه حزب دهباتهوه ؟
مراد ئاغا گوتی:

- هیچ مەعلووم نیه.

گوتم:

- کامه حزب به تواناو لایهنگر بی ئەو ههلبێژاردن دهباتهوه.

گوتی:

- نهخێر. مەعلووم نیه. ئەنجامی ههلبێژاردنی ئاق قوینلوو قەرە قوینلوو ده زاندرنا به لام ئەنجامی ههلبێژاردنی ئەم شاروچکەیه نازاندی و لە هەر کێ پرسی ، هیچی لێ نازانی. ده زانی بو نازانن ببا بو ت باس بکەم..

چوار مەشقی لیبی دانیشت و پیبی چهپی خسته بان پیبی راستی و ئاگری لە جگەرە بەرداو گوتی:

- جاری لەم شاروچکە ی ئیمەدا حزب و میزب نیه.. ئەگەر هه بیس هەر ناوه و کەس ئاگای لە حزب نیه. جاران حزمان به دهولەت ده زانی. بینایه کی پان و بهرین و فراوان که هی حکوومهت بوو. پاشان حزبیکی دیکه دامه زراو بوو به هه للا. کامیل بهرگدروو هاته لام و گوتی : مراد ئاغا وەرە با بهیه کهوه هوبه یکی حزبی تازه دامه زراو لەم شاروچکەیه‌دا بکهینهوه. گوتم : کورە کامیل کورپی خۆم هوبه یی حزب دوکانی به قالی نیه، برۆ ئیشیت. رهزای پاریزهر نامه ی بو کاربه دهستانی ئەو حزبه رهوانه کردبوو، هاته لام و گوتی: خه لکی ئەم ناوچه یه به قسه ی تو ده کهن وەرە با هوبه یی حزب بکهینهوه. گوتم: کورە ئیوه سه رئیشه بوخوتان په ییدا ده کهن ، ئەم

مهمله که ته به که لکی حزبايه تى نايه. گوتيان: زه مانه گوژاوه و ئیستا له شه مریکاشدا قانونه ده بی مرو له حزبی کدا بی.

دریژی نه ده می، حزبان دانا. له گه لا بوونه وهی هه وال، هه چی نه دمانی حزبه که ی دیکه هه ن پزانه سه رمان. نو سه ری حزب فریانا که وی ناو تو مار بکا. ترسم گه یشتی، کورپه چ له م هه مو نه دمانه بکه یین؟ به ره زای پاریزه ری سه روکی هوبه ی حزبم گوت: و ره پیاوی چاک به با تو مارگه داخه یین ئیدی که س و ره نه گرین با تووشی به لایه که نه یین. گوتی: تووشی هه یچ نابین، حزب لایه نگره نه دمانی زور بن باشتره. ده بی نه نجام به چ بگا، نه وانه ی له حزبه که ی دیکه وه هاتوون حزب و میزب نازانن و کوله وارن؟

هه رچه نده ی هاوارم کرد بی سوود بوو. مه لبه ندی حزب سپاسنامه یه کی بو ره زای پاریزه ره وانه کرد. زوری نه خایاند گوتیان سه روکی گشتیی حزب ته شریف دینی. ئیدی دارو به رد رزایه شاروچکه وه دهرزیت فره ی ئاسمان بدابا و ه عاردی نه ده که وت. ئیمه پیمان وابوو ره زای پاریزه و تاریژی چاکه، به لام ئه م سه روکی گشتیی حزب ره زای چی و مه زای چی! وای ده هونایه وه خه لکه که ی به جار جوش ددها. وه ک کونترولی له ده ست شه و بی، بای ددها خه لکه که ده گریان، بو لای دیکه ی باده دا، تیکرا پیده که نین.

وتار ته واو، سه روکی گشتی هاته باره گای حزب. له ره زای پاریزه ری پرسیار کرد:

- سه رجه م دانیش تووانی ئه م شاروچکه یه چه ند ده بن؟

- بیست و چوار هه زار که س.

سه روکی گشتی گوتی:

- نه وانه ی له هه لپژاردندا مافی ده نگدانیان نیه حیساو مه که.

- نه وانی مافی ده نگدانیان نیه و یا نایه ن، به زیاده وه یازده هه زار نابن.

- چه ند که س له حزبه که ی ئیوه دا نیو نووس کراون؟

- نو هه زار.

سه روکی گشتی گوتی:

- که واتا له م شاروچکه یه دا هه لپژاردنمان برده وه.

دووا به دووای رویشتنی سه روکی گشتی حزبی ئیمه، حزبه که ی دیکه که وتنه خویمان و ترسیان گه یشتی و سه روکی گشتیی نه وانیش هات و وتاریکی خوینده وه، چ وتاری!!!
به راستی وتار واده بی. له کوتایی دا گوتی:

- هاوولاتییه خوشه ویسته کان.. نه گهر حزبی نیمه بیته سهر حوکم ، نه وه ههر دانیش توویه کی گوند هه زار لیره سلفه ی بانقی دهه دینی.

وای سلفه! ئیدی ههر نه دنامی نیمه یه و بهراکردن له حزبه که ی دیکه دا خوئی نینووس ده کا. روژی دوواتر ره زای پاریزه رم بینی، دهستی له ژیر چه ناگه ی بوو. گوتم:

- کاکه رهزا خیره، ده لئی کارپژهت ژان ده کا؟
گوتی:

- ددانه کانی من تاخن، شوکر ژان ناکهن. به لام له مه ییش به دتر ، ههرچی نه ندانمان هه بوون هه موویان چوونه ریزی حزبه که ی دیکه.

- که سمان نه ما؟

- هه موو نه م قهرزه ی بانق وای کرد.

گوتم:

- هه لسه با نیمه ییش برۆین خویمان نیو نووس بکه یین، ده ترسم پاشان وهرمان نه گرن!
گوتی :

- جاری بوهسته. ته له فوتم بو مه لبه ند کردوه بزائم چم وه لام دهه دهنه وه؟

ئیدی یه ک کرپین و فروشتن له شاروچکه دا دهستی پیکرد ههر مه پرسه.. خه لک پارهیان دهوی. ده مگوت:

- کوره نه مه چ وه زعینکه، خو پارهتان له کوچه و کولان نه دوژیته وه؟
ده یانگوت:

- هه زار لیره سلفه به رپوهیه!

ره زای پاریزه به هه ردوو چه پوکی وهرده گه رایه سه ری و به نووزه وه ده یگوت:

- هه لپژاردنمان دوژاند..

وا ده پاراپیه وه به ردی نهرم ده کرد.

جاریکی دیکه ییش سه روکی گشتیی حزب فریاکه وت. هیشتا ههر بییه کی له نیو ئوتو مبییل بوو که وتاریکی وای پیشکه ش کرد خه لکه که ی به جاری هه ژاند. جاری وشه ی له دهم

ده رنه هاتوه ، خه لک دهستیان به گریه کرد، که نوتقی کرد تیکرا دایایانه قاقای پیکه نین. وتار وا ده بی. فه رموی:

- هاوولاتیانی تازیز.. له دووای منه وه یه کپک هاتوته لاتان واده ی هه زار لیره سلفه ی بانقی

پیداون. من واده تان ددهدمی ٚ ٚٚمه دووههزار لیره سلفه ی بهنک بدهینه هه خیزانیک.
هه ره ٚه وژٚه بووینه وه حزبی ددهسه لاتدار.. هه ره خه لکه وه دووباره خوئی نیو نووس ده کاته وه وه
به هه زاران رژانه ٚم ناوه. ره زای پاریزه ره گوئی:
- ٚه مجاره هه لٚبژاردنمان مسوگه ره کرد.

نهک هه ره زان، به لکو ٚمه رای هه موو که سیئک بوو.
دیسان کرپین و فروشتنیئکی بی ٚ حساب دهستی پی کردووه..
- کوره دیسانه کی ٚمه تان له چی؟

دهیانگوت:

- ٚه وه زار لیره یی حزبه که ی دیکه مان خواردو ته واو، نوږه ی سلفه ی ٚٚوه یه بیخوین!
وای له م عه قله ی خه لکی شاروچکه ی ٚٚمه هه یانه! هیشتا پاره یان نه چورته گیرفان سه رفی ده که ن..
ٚه مجاره سه روکی حزبه که ی دیکه هاته وه:
- به دووههزار لیره سلفه ٚٚوه یان ته فره داوه! ٚٚمه نهک بو ٚه خیزانیک، بگره هه سه رو دوو
هه زار لیره ی ددهدینی..

کابرا وتاری ته واو نه کردبوو، که به راکردن خه لکه که دووباره له حزبه که ی ٚه خویمان
نیونووس ده کرد.

منیش برپارم دابوو پیوهندی به حزبه که ی دیکه وه بکه م. حزب سه رو دوو هه زار لیره سلفه
دهدا، هه ره بابایه و پسه و له ی ماره یی برپین و ده فته ره نفووس ده ردینی و ناوی وه همی
داده نین.. که برسیارت له یه کیئک ده کردو ده تگوت بو ٚه ده که ی؟ ده یگوت:
- نیشتمان رو له ی دهوی.

سه روکی گشتییی حزبه که ی ٚٚمه په ییدا بوو، باشیشی کرد ٚه گینا ٚه ندامان نه ده مان..
ماموستا دووای وتاریئکی گه رم و گور، گوئی:

- هاوولاتییه خو شه ویسته کان. حزبه که ی دیکه واده ی دووههزار لیره ی پیداون.. ٚٚمه دوو
هه زار که ییش ددهدین و قازانجی سلفه ییش له که س وه رناگرینه وه.

خه لکه که ٚه مجاره رژانه ناو حزبه که ی ٚٚمه ..گوتم:

- بو خاتری خوا کاکه ره زان هه لٚبژاردن ٚه وه نده ی نه ماوه، ٚه گه ره له م ماوه یه دا سه روکی
حزبه که ی دیکه هات، چارمان چیه؟

هه روایش ده رچوو، سه روکی حزبی دیکه خوئی گه یاندی:

- هاوولاتییه بهریزه کان.. جا ودرنه گرتنه وهی قازانجی سلفه چیه؟ نیمه قازانج ودرناگرین وله هممو کوته قهرزه کانی پیشووشتانیش خوش دهبین.

کابرا ئه مهی گوت و رویشت و وهك بارووت بخته نیو ئاگر، به دووای خوئییه وه قیامه تی بهریا کردو رویشت..

- کاکه رهزا چمان به سه رهات؟

رهزای پاریزه وه لامی دامه وه و گوتی:

- سوتاین مراد ئاغا، ناگرمان تیبه ربوو.. حزب قهت کهسی تیدا نه ما هممو بیان چورنه حزبه کهی دیکه.

- کوره با نیمه پیش بچین.

- سه برکه، نامه بو سه روکی گشتی نووسیوه، بابزانین سه رباری له قهرز خوش بوون، وادهی چیتر ده دا؟

هه لئب ژار دنیش ئه وه ندهی نه ماوه، پروپاگه نده پیش قه ده غه کراوه. بو خاتری خوا دوواکه وتین، سه ددانه کهس له حزبه کهی نیمه دا نه ماون، حزبه کهی دیکه پیش کوئی ئه ندامانی که یشته هه ژده هه زار کهس.

- باشه کاکه رهزا له شار و چکه کهی نیمه دا ئه وه نده دهنگدر نین، ئه م خه لکه له کوی هاتون؟

- مه سه له سلفه ی بانقه.. هه ریه که و خوئی به دوو کهس نووسیوه.

- ئه وانه ی مافی دهنگدانیان هه یه چهند کهس دهن؟

- دووازه هه زار.

- کاک رهزا به خوام سپاردی، دهرومه ناو حزبه کهی دیکه.

باشه؟ منیش له ویدا خوم نیو نووس کرد.

مراد ئاغا داوای قاوویه کی دیکه ی کردو پیی راستی خسته بان هی چه پ و گوتی :

- ئیستا تو بلی، حزبی که هه ژده هه زار لایه نگر و ئه ندامی هه بی، ئه وی دیکه به حال بگاته هه زار، بلی بزائم کامه حزب ده باته وه؟

- توخوا مراد ئاغا ئه مه پیش بوو به پرسیار؟ ئه لبت ئه و حزبه ی هه ژده هه زار لایه نگری هه ن.

- برازا نه ترانی.. نه خیر نه تپی کا.. ئه و حزبه ی من لیی دهرچووم هه ر ئه و بر دیه وه.. من خوم ده نگم دایه ئه و حزبه و نه مدایه حزبی تازه.. چوته؟ کاکه ئیشی نیمه مه علووم نیه. یه کی که دووهه زار ده دا، خه لکه که خوئیان تور دهن، ئه وی تر سی هه زار، جار یکی دیکه خه لکه که

ده پڙينه ناوى. به لآم گوى مه ده رى، هر كاته ي واده ي هه لېژار دن هات هر كه سه و راوته گبىرى
خوى ده كا.

گوتم:

- باشه بو وايه؟

- مه سه له پاره و واده يه. به لآم كه هاته سر دنگدان، خه لكه كه له هه وه له وه كامه حزبى
هه لېژار د بى دنگى خوى ده داتى. بو يه نه نجام مه علوم نابى. هر كه سيك پيى گوتى دنگت
ده ده مى باوه رى پى مه كه. كه پيلاوى له پى كرد نه و كاته مه علوم ده بى!

برازا ، قاوه يه كى ديكه ناخويته وه؟

كەر له وولاته كهى خوتاندا نيه؟

- وهك ددانی ژان بكا، دهستیكى لهسەر چهناگهه ی داناوهو بهدهستهكه ی تر له روى خۆی ددها:
- تفوو، بزانه چۆن رهزىل بووین!
 - سهرسام بووم . كابرا پياويكى ماقووله كه چى ههر له ده رگاوهوه ئەم قسانه دهكا! گوتم:
 - فهرموو فهرموو، به خيّر بيّن، فهرموو دانیشه.
 - رهزىل بووین ، رهزىل.
 - چۆنى؟
 - چۆن بم، چۆن و مۆن ما؟ ئەوه نيه رهزىل بووین؟ تفوو.
 - وا تىگهيشتم قهزاو بهلايهكى بهسه رها تووه، خوانه خواسته ژنى ، منداليكى، تووشى فهلاكهت بووه.
 - بهته واوهتى شكايهوه ، بوينه دوو پارچه.
 - بۆ، چى بووه؟
 - هيشتا پيى دهوى، پيره كهريكمان به دووهه زارو پينج سههديره فرۆشته كابرا.
 - كه ميك ليى دوور كهوتمهوه و ديقه تيكم دايه، خۆ شيت نه بووه؟ مهسه لهم گۆرى:
 - قاوهيه كت بۆ بيّنم؟
 - گوتهى:
 - جارى واز له قاوه بيّنه، رهزىل بووین. پيره كهريكى په ككهوتهى بى نال دووهه زارو پينج سههديره ده پيى؟
 - به خوا هيچ له كرپين و فرۆشتنى كەر نازام.
 - بۆ پيى وايه من جامبازى كه رانم؟ بهلام ده زانم كه ريك دووهه زارو پينج سههديره ناكا.
 - جا ههر له بهر ئەوه توورهى؟
 - ئەى چۆن، من تووره نهم كى تووره ده بى؟ تۆ هيچ بيستووته كه ريك دووهه زارو پينج سههديره بيى؟
 - بيست سال زياتره كهرم نه ديوه.

- من پرسپاری ئەوەت لی دەگەم ناخۆ پیرە کەرتیک دوو هەزارو پینج سەد لیرە دەکا؟
- بلێم چی، نازانم.. کەرتیکی بە مەعریفەت بەلکو ئەمە نرخێ بی!- بە مەعریفەتی چی؟ کەرە
کەر. سەرەرای ئەمەیش گورو و پیر، بە دوو هەزارو پینج سەد لیرەیان فرۆشتە کابرا. لە هەموویشی
بە دتر من لە نیوان ئەم کڕین و فرۆشتنەدا بووم.
- نا؟ چۆن؟

- منیش هاتووم باسی ئەمەت بۆ بکەم. لە سەر داوەتنامەی ئەمەریکاوە بۆ زانکۆی
ئێستانبول و هەتوبو، خۆم و ژنم سالتیک لە ئەمریکا ماینهوه. دەزانی وانیه؟
- دەزانم.

- لە ئەمریکادا پرۆفیسۆریکم ناسی و بووینە دۆست و زۆری یارمەتی دام و چاکەیی لە سەرم
بوو، گەگەرەمەوه تورکیاش نامەمان لێیە کتر نەبێ. دۆستی تورکیا بوو، تورکیشی
خۆش دەویست. لە یەکێ لە نامەکانیدا باس لە برادەرێکی خۆی دەکا کە پسیپۆرە لە مافور و
دیهووی بیتە تورکیا. کابرا بە دووای کۆنە مافور و شتی ئەتیکەییەو خەریکە کتیبییک دادەنێ.
نامەی دا بوو کابرا.

پسیپۆرە مانگی تەممووزدا پەیدا بوو. ئەدرەس و ژمارەیی تەلەفۆنی منی لایەو رۆژێکیان
تەلەفۆنی کردو یە کەسەر چوومە ئەو هۆتیلەیی لیبی دابەزیو. کابرا هەر لە جنۆکەیی دەکرد،
ئەمریکییەکی بە ئەسل ئەلەمان، وایزم جوولە کەیی ئەلەمانەو چۆتە ئەمریکا. چوار باولی پر
لە مافوروی پێ بوو کە بەرلەوهی بیتە تورکیا لە وولاتانی دیکەیی کپیون. باولەکانی
کردنەوهو ئەتیکەکانی نیشانی من دا. کۆنە مافور، بەرە، توورەگە. دیارە زۆر بە کۆکردنەوهی
ئەم شتانە کەیف سازبوو. دەیگوت ئەمانە خەزینەنە.. ئەم دەپارچە مافورانە لانی کەم سی
هەزار دۆلار نرخیانە. کەچی ئەو لە یەکی لە دێهاتەکانی ئێراندا بەیەک دۆلاری کپیون.
سەرەرای ئەوەش کابرای ئێرانی کە دۆلاری وەرگرتوو و بینیویەتی لە پارەیی خۆیان ناکا،
دۆلاری توژداوهو نەییوستوو.

پرسیاری ئەوەم لی کرد بۆچی ئەم پارچە مافورە کۆنانە پارە دەکەن؟ گوتی: چونکە لە هەر
سانتیمتریکیدا هەشتا تەقەل هەن، ئەمانە شاکارن.

ئەو بەزەوقەوه باسی مافوروی دەکردو زانیاریی لە بارەییەوه هەلدەرشت. دەیگوت نیشاکارترین
مافور سەد گرتیی لە هەر سانتیمتریکیدا هەیه، ئەویش مافورێکی دیواره و نازانم لە کام
مۆزەخانەدا یە.

لېبادىكى نىشان دام، ئەمەم بە پەنجا سېنت كرىپو . . لەكەيفان حرىت حرىت پىدەكەنى: ئەم لېبادەيش لانى كەم پېنچ ھەزار دۆلار دەكا .

گوتم: باشە چۆن ئەم شتە گرانبەھايانە وا بە ھەرزان دەكرى؟ گوتى: چل سالە ئەمە پىشەى منە . ئەوئەندە لە بارەى ئەنتىكەو وكونە مافورر دووا، ھىچم پى ئەما بە غەيرى ئەوئەى سەرسام و واقى وپم. سى دانە كىتېبى لە سەر مافورر داناوہ و خۆشى يەكىنكە لەوكەسانەى بە خاوەن گەنجىنەى مافورر دەژمىردىن .

بەرەو ئەنادۆل بەرى كەوتىن . ناوچە ناوچە ، قەزا قەزا دەگەرپاين . وپنەى فۆتۆگرافى مافوررى دەردەھىناو لە گەل مافوررى مزگەوتەكانى بەراورد دەكردن و تېپىنى تۆمار دەكرد . چەند پارچە كۆنە مافورر بەرەو لېبادىشى كرى . بەقسەى خۆى ئەو شتانەى لىرەى كرىن ھىچى وانىە بەرامبەر ئەوشتانەى لە ھىندستان وئەفگانستان وچىن وتركمانستان و ئىراندا كرىونى : - مافوررى زۆر بە قىمەت لە تركيادا ھەن ، بەلام تەسادوفى ناكەين .

چوونە ناوچەبەك دوو دەستەى ئەمرىكى و ئەلەمانى بەدوواى ئاسەوار عەردىان ھەلئەكەنى . لە پانتايى پېنچ دە كىلۆمىتر چادىيان ھەلئابوو . خاكىيان سەراوين كرىبوو . چىا ، گىرد ، وەك پەمۆى ھەللاج پەردىان كرىبوو . خۆلىيان لە گىردەكان دامالىبوو . ئىرە بەر لە ھەزرتەى عىسا ئاوەداون بووہ لەژىر خاكدا شوپنەوارى خانوو و گۆرستانىيان دۆزىوہتەو .

لەبەر ئەوئەى شوپنېكى كۆن و مېژووبى بە ، ئەوانەى ھەوئەسى شتى كۆن دەكەن پەيتا پەيتا دەرژىنە ئەم ناوہ لە ھەر سى چواركىلۆمىتردا دەيان تورىست دەبىنى . خەلكى دىھاتىش پىرى ئەم ناون و ئەو پارچە گۆزانەى لەژىر خاكى دەدۆزنەوہ دەيفرۆشنەوہ ئەو خەلكە بىيانىانەى وا گەشت و گوزار دەكەن . ئەوانىش دەيفۆزنەوہ . مندالە دىھاتى پەيتا پەيتا دەخولېنەوہ ئەو شتانەى لەژىر خاكىيان دۆزىونەتەوہ دەيفرۆشنەوہ : تاشەبەردى ھەلكەندراو ، گولدانى شكاو . كورر كچى بچكۆلانە ھەرايانە : وان دۆلارو بەرەو پىبلى گەشتوگەوزارگەران رادەكەن .

لەدلى خۆمدا گوتم با منىش شتىك بۆ يادگارى بكرم . قولپى گولدانىكەم و دەدەست كىژوولەيەكى قۆزەردى دە سالان بىنى و تەپلە سەرىكەش لە بەردى شىن تاشراو بە دەست كورپىزگەيەك بوو . واى بۆچووم كە رەنگە بەردەكە لەو بەردە بەنرخانە بى كە دەگەل زىوئەئەلماسى بكاردىن . گوتم :

- منالېنە ئەمانە بايى چەندن؟

كچە داواى چل لىرەى كرىو كورپە پازدە لىرە . گوتم با ھەرزانتى بكرم :

- ئۆى ، گرانە .

كورپەو كچە لە چەشنى مرۆقى بەساللا چوو ، دەستىيان بە شەرح كرىدى شتەكانى خۆيان

کرد، گوتیان باوکمان چەند رۆژ خەریک بوو تا لە ژێر قوولایی پینج میتر زەوی ئەم شتانەی دۆزیووەتەوە.

لیم کرپن، بەلام دۆستی ئەمریکیم ئەم شتانەی نە بە میژوویی و نە بە ناسەوار دانا. گوتی: خەلکی ئێرەش وەکو خەلکی تەواری رۆژەلەت ئەم شتە تەخلیتانە دەفرۆشنەو بەیگانە. هەرچی لە ماله کانیاندا هەن ژنانەو پیاوانە، قۆلی بیگانەی پی دەبرن. ئەوەندە لە تەخلیت کردن زیرەکن، کە ئەگەر شوینەوارناسی بەراستی نەبی دەرکی پی ناکا. بۆ نمونە ئەو قۆلپە مەرکانەی دەست گێژۆلەو کەللەسەری لەبردی شین تاشراوی دەست کورپژگە هونەر نیە؟ ئەنانەت ئەو گوندنشینانە ئیسقانی سەگیکیان فرۆشتبوو کابرایەکی ئەمریکی بەو حسیبەیی ئیسقانی مەلیکیکی مۆمیا کراوەو حریت پێدەکەن.

بە سواری جیب بە رینگە قیرنەکراودا دەرویشتین و دنیا ش زۆر گەرم بوو. دووسی درەختی چنارمان لە نزیک گوندیکەو بەر چاوکەوت، لاماندا ژێر درەختەکان ژەمی نیوەرۆ بخۆین. پیرە پیاویک لەو ناو دانیشیبوو، کەمێک دوورتریش کەریکی بەستبوو. سلاومان لە کابرا کردو دەستمان بەقسە کردو قسەکام بە ئینگلیزی لە دۆستە ئەمریکیەکەم دەگەیاندا.

- ئەم گوندە کام بەرهممی لە هەمووان پترە؟

گوتی:

- هیچ بەرهممیکی نیە. جارێ تۆمۆ دەکراو دەخل و دان هەبوو. بەلام لەو تەمە دەست بە هەلکەندنی شوینەوار کراوە، بیست سالی ش دەبی هیچ ناچاندی.

کابرای ئەمریکی گوتی:

- لە جینگە دیکەیشدا هەر هەمان شتە.

گوتم:

- ئەی باشە ئەم خەلکە بە چ دەژین؟

- پارچە گۆزەو بەردو کۆنە شتی ژیر خاک بوو بە مۆدە. خەلکی وازیان لە زەراعت و ئاژەڵ بەخیوکردن هیناوەو کەوتوونەتە دووای زەوی هەلکەندن و ئەو شتانەی دەدۆزنەو دیانفرۆشنە بیانیان و پێی دەژین.

کابرای ئەمریکی:

- لە جینگە دیکەیشدا هەمان شتە.

پیرە پیاو گوتی:

- خەلکی ئێرە زۆر نارەسەن و هیچ و پوچن. هەرچی گەنجینی ئەم ولاتە هەیه بە بیگانەیان

فرۆشت. هەرچی له ژێرخاکهوه دهريان هینا ههزران فرۆش کران و به خۆزایی له ناویاندا. هه موویان دزن. باش بوو حکوممهت فریاکهوت، ئیستا نایه لێ کەس هیچ ده ربیستی و نه گه ربیگانه شت بکرن نهوه له حکوممهتی ده کړن.

کابرای ته مریکی گوتی:

- راسته، له جیگه ی دیکه یشدا هه ره هه مان شته.

گوتم:

- باشه خه لکی گوند به چ ده ژین؟

- ته م ناوچه یه شه ش گوندی لێ یه، برۆ ماله کانیا ن هه رچی شته نایدۆزیه وه، نه وه ی قیমে ت بکا نه ماوه. په رداغ، گولدان، سنی.. هه موویان خاوه ن مایکی چۆل و به تال.

- بۆ؟

- بۆ؟ چونکه فرۆشتوویانه توریستان، هیچیان له مالدا نه ماوه. هه رچیان هه بی به ته نتیکه و ئاسه واری ده فرۆشن. داب و نه ربیتی خه لکی ئیبه به جاری شیواوه. دوینی ته ماشا ده که م وا میرد مندالیک خه ربیکه مۆرو له ملی که ره که ی من ده کاته وه و ده بدزی. که دزیشی ده بیا له ژیر خاکی ده شاریتته وه و پاشان ده ریده هیستی که به لێ ئاسه واری دۆزیتته وه! تیگه یشتن چۆنه؟ بارگه و بوو کینی کچه کانی گوندیش نه مان، هه موویان به ته نتیکه و ئاسه وار فرۆشت، به ردیکی له په نجه دریتتر شتیکی لێ دروست ده که ن. نالی که ره ده که نه میدالیا و کۆنه پاره.

کابرای ته مریکی:

- نه مگوت؟ له جیگا کانی دیکه یشدا هه ره هه مان شته.

پرسیارم له پیره پیا و کرد:

- ته ی تۆ به چ ده ژێ؟ چکاره ی؟

گوتی:

- که ره ده کړم و ده فرۆشم.

پاشان ته و پره ئاوه ی له گوند هیتابووی له به رده م که ری دانا، که ره خه ربیکی ئا و خوار دنه وه بوو، کابرای ته مریکی هه لسا یه سه ربی و به ره و لای که ره رۆیشت. ئیمه ییش خه ربیکی قسان بووین:

- جا بازرگانیی که ره خیری هه یه؟

- له خوا به زیاد بی، پینج ساله ته م کاره ده که م.

- باشه چه ند قازانج ده که ی؟

- مه علوم نیه، به گویره ی که ره.

- به چەند ساتە وەخت کەریک دەفرۆشی؟
 مەعلووم نیە. جاری وا دەبینی سێ مانگ، پینج مانگ کەر نافرۆشێ. جاری وایش هەیه لە
 رۆژیکدا پینج دانە کەر بەجاریک دەفرۆشێ.
 کابرای ئەمریکی لێم نزیک کەوتەووە گوئی:
- پارچە مافووریک وەبان کەرە کەیه و هەیه، هەر مەپرسە!
 تەماشام کرد، پارچە مافووریک لەقور وەردراو... گوتم:
- ئەم پارچە پیسە؟
 گوئی:
- ئەمان، ئەمە شاکارە. ئیوە خەریکی قسان بوون من پارچە مافوورم هەلگێرو وەرگێر کرد..
 رەنگی، هەرمەپرسە. لەهەر سانتیمتریکیدا سەدو بیست گری هەیه. شتی وا عەجایەب لەم
 دنیا دا نیە. دەگمەنە.
 گوتم:
- ئەگەر بيفرۆشی کرباری؟
- بەلێ کربارم. بەلام با کابرا نەزانی کرباری مافوورم. من ئەمانە چاک دەناسم، شتیکی فری بدن
 ، کەتۆ ویستت بیکری یە کسەر خۆیان گران دەکەن و دلێن دیارە بەقیمەتەو ئەنتیکەیه و داوای
 پارەیه کی یە جگار زۆر دەکەن. چاوشیان تیر نابێ هەرچەندە یی بیا نەدی لایان وایە کە مە. بۆیه
 با کابرا تێ نەگا.
- کابرای دێهاتی بە جواب هات:
- ئەم گاوە چ فینگە فینگیەتی؟
 گوتم:
- هیچ ، ئیترە زۆر بە دلە.
 - جا ئیترە چی لێیه بە دلێ بی؟ گردیکی رووت و قووت.
 کابرای ئەمریکی:
- پیم نەگوئی؟ ریگە ی ئاسان هەیه شت بە هەرزان بکرم. ئیستا ئەو ریگە بە کار دینم.
 - چۆن؟
- هەوێل خۆمان لە مافوور نادەین ، کەرە کە ی لێ دەکپین . کابرای دەشتە کی بیری بوو نرخی
 مافوور ناچی. کە پیکهاتین پارچە مافوور لە سەریشتی کەر دەبی ، ئینجا ئەویشی بە نرخیکی

ههزران لی ده کړین. تو ئیستا مامه لهی کهری له گه لدا بکه.

به کابرای پیره م گوت:

- جه نابت کهر ده فروشی، وانیه "

گوتی :

- به لئ.

- باشه ئه م کهره به چهند ددهی "

- ده مینته سهر کړپار چندی پی ددها.

- ته گهر ئیمه کړپار بین؟

کابرا پتیکه نی:

- پی م راده بویرن؟ پیاوی وهك ئیوه ئه فندی و پوشته کهرتان بوچیه؟

- تو ههقت چیه، ئیمه ده یکړین. به چندی ددهی؟

- کړپار ده زانی. تو ده یکړی یا ئه م گاوره؟

- ئه و ده یکړی.

- چ میلله ته؟

- ته مریکیه.

- هممم. بیانی نیه، له خو مانه. برا ئه م پیره کهره به که لکی ئه و نایه.

له کابرای ئه مریکیم گه یاند، گوتی:

- زور باشه، که واتا هه زانی ددها.

به پیره میردم گوت:

- پیره کهریش بی، ئه و رازیه.

- کاکه شووره بییه. ده چیته وه ئه مریکا و گله مان لی ده کا و ده لئ تورک قولیان بریم.

له دؤستی ئه مریکیم گه یاند، گوتی:

- دیهاتی تورک زور دل سافن. راست گونه. له شوینیکی دیکه بوایه ئه سلهن نه یانده فروشت.

مادام ئه وهنده پیاویکی دل سافه منیش پاره ی چاکی دده می.

گوتم:

- ته مریکی رازیه.

- باشه ، به لّام به گم ئەم كەرە ناگاتە ئەمريكا، لە ريگەدا دەتۆيى! ئەم كەرە گوروه .
 - بەتۆ چى برا؟ كابرأ ديهوى.
- هەللا هەللا. برا خۆ ئەمە جاشە كەر نيه ئيشيكي بۆ بكا، چ لەم كەرە گوروه دكا؟
 - تۆ هەقت چيه؟ تۆ پارەى خۆت وەرېگره . ئىستا بەچەندى دەدەى؟
- دىهاتى گوتى:
- وەللاهى زۆرم مەراقە .بەم مامۆستايە ئەمريكى يە بلّى: كەر لە ولاتەكەى خۆياندا نيه؟
 پرسىارم لى كرد
- كەر لە ولاتەكەى خۆتاندا نيه؟
 گوتى:
- هەيه به لّام وەكو ئەمە نين .
 لەكابراى دىهاتيم گەياندا .گوتى:
- همممم .دياره ئەمريكى مەراقى كەرى توركانە! چبەم ئۆيال بە ئەستۆى خۆى . من تەواوى
 عەيبەكانى كەرم پىگوت . ئىستاش بۆ كەريك دلّى دۆستىكى بىگانە ناشكىتم . با بيفرۆشين .
 -بەچەند؟
- بۆ ئىوه بە يازدە هەزار .
 -چى؟ كابرأ تۆ شىتى؟ رەسەنترين ئەسپى عەرەبى بە دوو سى هەزار ليرەيه ..
 -كەواتا كەرتان بۆچيه؟ برۆن ئەسپى رەسەن بکړن .
 لە ئەمريكىم گەياندا ..گوتى:
- چيم گوت؟ كە كړيار بووى داواى پارەى زۆر دەكەن . ئەگەر مامەلەى مافوورى سەريشتيمان
 بکردابا رەنگە داواى سەد هەزار ليرەى کردبا! ئىستا من دە هەزار ليرەى پى دەدەم بە لّام
 يەكسەر رازى بم داواى پەنج هەزار دەكا . با مامەلەى لەگەلدا بکەين .
 -بە مامە پيرەم گوت:
- راستم پى بىژە، تۆ ئەم كەرەت بە چەند كړيوه؟
 -من درۆم لانیه .دەسنويزم هەيه و درۆ ناکەم .ئەم كەرەم بە پىنج ليرە كړيوه . چاوهرى بووم ئەمپرۆ
 سبەى بتۆيى و كەولى بکەم . لەمە زياتر بەكەلکى هيج نايە .
 -کورە ويزدان ..كەريکت بە پىنج ليرە كړيوه، چۆن داواى يازدە هەزار ليرە دەكەى؟
 -برا خۆ من فرۆشيار نەبووم، ئىوه خۆتان كړيارن .دەلّيم پيرە ..دەلّين قەيدى ناکا .دەلّيم

گورپوه. ده لښ رازين. ده لښ جاشه كه رنیه هر رازی بوون. ناگاته نه مریكاو ده توی. گوتتان
باشه. ښستا پیتان ده لښ كه ر قاچیکیشی شه له.
-قهیدی ناكا.

-بزانه؟ دپاره كه ریکي به قیمة ته و من نازانم. نه گینا هم نه مریکی یه گاوره هم نیره كه ره شهل
و پیرو گورپوهی بوچی؟ له ده هزار لیره كه متری ناده م.
به دۆستی نه مریکیم گوت:
-نایه ته خواره وه. ده هزار ی بدهینی؟

دوو سه عاتی ته واو مامه له مان كرد. وهك نیمچه پیک نه هاتنیكیش دوور كه وتینه وه.
پاشان گه راینه وه.

كابرا گوتی:

-ده مزانی دینه وه؟

گوتم:

-چونت زانی؟

گوتی:

-چون نازانم؟ بیر له كه رینی پیره كه ریکي وا بکه نه وه، نارون.

شؤفیрман تیگه یاند له جادهی قیرتاو چاوه روانمان بی، پاشان كه ر سواری جیب ده كه یین.

قوربان، هر چونیکی بی، كه رمان به دووه هزارو پینج سهد لیره لی كړی. پاره مان ژماردو
دامانی. نه ویش ره شهی له ده ستمان نا وگوتی:

-دهی خیری لی بیینن.

دووا به دووا ی هم قسه یه ی گوتی:

-به هر حال پیره كه ره كه مان هر زمان فروشت. دهی پیرو زتان بی.

پسپوری نه مریکی چاوی برپوه ته پارچه مافووری ده ست كابرا. گوتی:

-با كابرا مان تی نه گا. كه ر كه میك لیده خورین و دوور ده كه وینه وه و ده گه رینه وه و ده لښ، نه م
پارچه به رمان بده ری له سهر پشتی دانین گه رمایه. با تی نه گا پارچه مافور به قیمة ته.

جله وی كه رمان گرت و دوور كه وتینه وه. من له پیشه وه و په ت راده کیشم و نه مریکی له دووا وه
پال به كه ر وده نی. به هزار نالی عهلی بیست سی پی رویشتن كه له ناكاو كابرای دیهاتی

بانگی کردین:

-بوہستن بوہستن ، شتیکتان له بیرکرد!

وای لهم که یفه ! کابرا پارچه مافورمان بۆ دینی! بهراکردن هاته لامان:

-کورینه، سککه تان له بیرکرد. تا دهگه نه ته مریکا کهر لهچ ده بهستنه وه؟ کهس کهری بی

سککه ده کړی. چیه ئیوه خه شیمن؟

سککه ی ئاسنیشمان لی وهرگرت.

دوستی ته مریکیم گوتی:

-دهی کاتی هاتوه، داوای پارچه مافور بکهو بلی ته پارچه بهره پیسهش بینه به کابرا

دیتهاتیم گوت:

-تهم کهره زور لاوازه بهرگهی گه رما ناگری،. پارچه بهرکی کونی پیسی له سهر پشت بو ،

بینه باداینینه وه.

گوتی:

-نا.. مافور نادهم. ئیوه کهرتان له من کړیوه نهک مافور.

-به لی کهرمان کړیوه . به لام تهم پارچه مافوره ی له سهر پشت بو. پاشان تهم پارچه کونه پیسه

بوچی باشه؟

- راست ده که ی کونه، پیسیشه، پاره ییش ناکا، به لام نایدهم.

- بۆ؟

- قوربان نایدهم . ته مه یادگاری باوکه . له باپره مه وه بوی ماوه ته وه چون دهیده م؟ نایدهم.

به کابرا ته مریکیم گوت:

- ده لی نایدهم، یادگاری باوکه .

گوتی:

- پی بلی به که لکی چی دی؟

که به کابرا دیتهاتیم گوت.. ته ویش وای وه لام دامه وه:

- به که لکی چیم دی؟ دهچم پیره که ریکی گوری دیکه پهیدا ده که م، به هیممه تی خوا به کیکی

وه کو جه نابتان دالغی لی بداو بیه وی، ته وه دیفرۆشمه وه دووعانه ی لی قازانج ده که م. تهم

مافوره به نرخه نرخ . سککه ی ئاسنم به خۆرای نیه دانی؟ هیچم لیتن ویست؟

- دهبا پارچه مافوریشته به دوو قرۆش لی بکړین و کهری به سه زمانی پی داپۆشین.

- ته وه فرۆشتم. ته ی پاشان چون کهر بفرۆشم؟ شهش ساله بهم مافوره وه پیره کهری گورو

ده فرۆشم... دهی خوا حافیزتان بی، خیری لی ببینن.

کابرا چەند هەنگاوێک دوورکەوتەو وەو گوتی:

- دەزائەم کەر جی دەهیلن. جا بوخۆتان ماندوو دەکەن؟ هەر ئیستا جیی بهیلن.

پسپۆری مافوور گوتی:

- لە شوینی دیکەدا شتی وانیه. قەت شتی وام بەسەر نەهاتوو.

کەرمان جی هیشت و بەرەو جیب رۆیشتین و سوار بووین. ئەمریکی سەکە ئاسنی بە دەستەو

گرتوو و فرە نادا. گۆتم:

- ئەم قازوخە ئاسنەت بوچیه؟

گوتی:

- بۆ یادگاری لەگەڵ مافوورەکانی دیکە ی هەل دەگرم. قازوخیکی بە نرخە بە دوو هەزارو پینج

سەد لێرە زۆر هەرزانه!

برادەرە کەم بە مست وەرگەراییە دەموچاوی خۆی و گوتی: ئای چۆن رەزێل و سەفیل بووین!!

تییینی

ئەم چیرۆکە و ئەوانی لە دووای ئەو دین، کاتی خۆی لە گۆقاری (باریش) ی سەر بە وەزارەتی

رۆشنبیری هەریمی کوردستان دا بلاوکرانەتەو.

گوپانیای که رسته یه دهگ

کاتیکی زورم بیّ ئیشوکار به سه ربرد.. روژئیکیان له وکاته ی وه بان په ردی کدا ده په رپه وه بیروکه ی خو کوشتمم بو هات.. له بهر خو مه وه به دهنگیکی بهرز ده مگوت نایا خو کوشتم نازایه تییه یا کاری ترسنوگانه؟ که له ناکاو یه کینک توند مه چه کی گرتم و گوتی:

-ئه وه شیت بووی نووری؟

کوته براده ریکی قوتابخانه بوو، ناوه کهیشیم وه بیر نه ماوه:

-به خوا نازام، شیتم.. ناقلم..

به دهه ریگاوه پرسباری لیکردم:

-ئی، ئیستا خه ریکی چی؟

-هیچ .. عهتتال بهتتال.. دوو سالی ره به قه هه موو به یانیان کاتژمیر هه شت له ماله وه

ده ده چه و تا نو ی ئیواره به دووای دوزینه وی کارم ..

-کارکردن زه چه ته ..

-زه چه ت بیّ ئاسان بیّ، پیویستم به کارکردنه . سه ردانی ته وای دایه ره کانی ئیستانبوون هسی

حکوومهت و کهرتی تاییه تم کردوه . وه لامیان هه ره وه بووه: ناوو نه دره ست جی بهیله پاشان

خومان ناگادارت ده کهینه وه ..

-مانگانه سی سه د لیره باشه؟

-گالته م پیده که ی؟

-پیشم که وه ..

سواری ته کسی بووین و له به رده م بینایه کی گه وره دابه زین ، له بان شووشه

نوسرابوو(نوسینگه ی فروشتنی سپیر پارت) و له نووسینگه یه کی فراوانی نهومی بانه وه وه ژووو

که وتین.

دوسته که م گوتی:

-دهزانی سهیرم به حالی تو دئی.. تو ته مه لترین قوتابی بووی و شهوهی شه که جی به جیت نه ده کردن و دراناوه ندیت به زه حمت ته او کردو نه چوویته زانکو، سه ره رای شهوهی که زوریش ده به ننگ بووی، که چی بهم هم مو سیفه تانه وه نه بوویته خاوه ن کار!
گوتم:

-به خوا بلیم چی، له وانه یه که موکورتی له دره ستبووندا هه بی!

-تهم دوکانه ی که لوپه لی یه ده گ ملکی خو مه.

-که لوپه لی یه ده گ یانی چی؟

-کورتکراوه ی کو مپانیا یه کی تورکی پیشکداره.

-جا شه ریکت هه ن؟

-نه خیر. به لام بو شهوهی بیته کو مپانیا ده بی پیشکدار بی بو یه ناوی ژنم و خوشکه که میم تیدا نووسیوه. خوت ده زانی خه لک زیاتر متمانه به کو مپانیا ده که ن نه که به دوکان.. مه سه له ی باجیش شه وه هه ندی ئاسانکاری هه یه، پاشان خوت لییان تیده گه ی.
گوتم:

- باشه چ ده فروشن؟

- هیچ!

- چون؟

- دیاره هیچ نافروشین.. ته ماشای ره فه کانی تهم نووسینگه پان و به رینه بکه هیچیان له سه ره؟ له راستیدا هیچیان له سه ره نه بوو. له م هوئی وا زه لام ته نیا هه ندی گوئی گه لاپانی نیو مه رکانم بینین.
-تهم کو مپانیا یه ی من پینج دانه لقی له شه ده نه وه قوتیا و مه لاتیا و تیز میرو شه نقه ره دا هه یه. شه گهر ناماده ی کاریکی واده که م بیته به ریپوه به ری یه که له و لقه نویانه ی ته مام وایه بیانکه مه وه. جاری وه که سه ره تا مووچت سی سه د لیره ده بی و به ره به ره زیا ده کا تا ده گاته هه زار لیره.

-جا کاری من چ ده بی؟

له یه کی له چه که مانه وه ده فته ریکی گه وره ی ده ره ینا:

- له م ده فته ره دا نیو نرخه هه موو سپرپارته کان دیاری کراوه.

دیقه تی یه که م لاپه ره مدا، نووسرابوو: کابریته، میلی سه ره کی، قایشی ماکینه، خه رماشه، گاردن..
- ده توانی هه ره له ئیستاوه ده ست به کار بی.

دابه‌زینه نهومی یه کهم، کابرایهک وه‌بان میزیککی دارگوئیزی ریکوپینک وه‌ستا بوو:
-سایم.. نه‌مه کاکه نوورییه.

دووی ته‌وقه‌کردن وچاک وچوتی، پیی گوت:

-نووری لای ئیوه راهینان ده‌کا.

چاوه‌کانی خوم کردنه‌وه تا به چاکی فیری پیشه‌که بیم.سایم جگه‌ره‌یه کی دامی هیشتا ته‌واوم
نه‌کردبوو، که دوو زه‌لامی ده‌شته کی وه‌ژوور که‌وتن:

-سه‌لامه‌له‌یکوم..

-نای به‌خیرین فرموون فرموون دانیشن.

-سپاس کاتی دانیشن نیه زور پرکارین.

-وابزائم هوپه‌که‌ی ته‌راکتوره.

-نه‌ری وه‌للا دهق خوپیتهی..شه‌فتی شکاوه و ئیشوکارمان په‌کی که‌وتوو، ئاخو ده‌ستمان
ده‌که‌وی؟

- ئای به‌داخه‌وه.. دانه‌یه‌کمان هه‌بووه‌مووی پینج ده‌قیقه نابی فروشتمان! خوزگه زووتر ده‌هاتن..
یه‌کینک له‌زه‌لامه‌کان گوتی:

-ئای له‌م شانسه..و شه‌قیکی خیانده ئه‌ژنوی..

-پیموایه لای یه‌کینک ده‌ست ده‌که‌وی.ته‌گه‌ر نه‌یفرۆشتبی باشه..

-قوربانه سوژاخینکمان بو بکه.

-باشه پاره‌که‌ی بده‌ن و دووی دوو روژی دیکه وه‌رن شفت وه‌ربگرنه‌وه.

-ئای به‌رخوداری. خوا مووه‌فه‌قت بکا. پاره‌که‌ی چهنده؟

-به‌خوا وه‌کو پیمگوتن، به‌ر له‌پینج ده‌قیقه به‌بیست وپینج لیره‌مان فرۆشت. ته‌گه‌ر لای
خومان بووایه ئاسان بوو..

-کاکه به‌هه‌رچه‌ندیك بی ده‌مانه‌وی،ئی خو کاره‌کامان ناوه‌ستینین؟

- کابرای شفتی لایه‌پیایکی پوله‌کی و بیویژدانه..نازائم ئاخو به‌دوسه‌دو په‌نجا لیره‌ی
ده‌دا یا نا؟

زه‌لامه ده‌شته‌کییه‌کان چپه‌چرپینکیان له‌گه‌ل یه‌کترا کردوو دوسه‌دو په‌نجا لیره‌یان داو رویشن.

-خوا حافیزتان بی.

ئه‌وه‌نده‌ی نه‌برد ده‌شته‌کییه‌کی دیکه وه‌ژوور که‌وت:

-زمانه‌ی خه‌رماشه‌تان هه‌یه؟
 -نه‌خیر هی ناوینه‌مان هه‌یه..
 -پیوستم به هی خه‌رماشه هه‌یه..
 -حالی حازر نیمانه.. دانه‌یک لای پیاویتیکی بیویژدانا هه‌یه، به‌لام داوای پارهی‌کی زور ده‌کا.
 -چندی ده‌وی قه‌یدی ناکا.. ته‌راکتور یه‌ک حه‌فته‌ی ته‌واوه په‌کی که‌وتوهه.
 -سیّ سه‌د لیره جیبه‌یلّه به‌لکو رازیمان کرد. ته‌گه‌ر داوای زیاتریشی کرد ته‌وه خو‌مان ده‌یخه‌ینه
 بانی و پاشان له توّی وهرده‌گرینه‌وه.
 کابرا سیّ سه‌د دانه لیره‌ی ژماردن.
 -سبه‌ینی سه‌ریکمان لی‌بده‌ره‌وه.
 کابرا ده‌رچووه ده‌ره‌وه یه‌کیکی دیکه هاته ژووره‌وه‌و گوتی:
 -زمانه‌ی ناوینه‌تان هه‌یه؟
 -نه‌خیر نه‌مانه‌وه، زمانه‌ی خه‌رماشه‌مان هه‌یه.. ته‌وه‌ی توّ ده‌ته‌وی هه‌ر ئیستا فروشتمان..
 هه‌ر که‌سه‌ی داوای شتیکی ده‌کرد ده‌یگوت نیه‌و ناوی شتیکی دیکه‌ی ده‌گوت هه‌مانه..
 -قولی مه‌نگه‌نه‌تان هه‌یه
 -مه‌نگه‌نه‌مان هه‌یه ، ته‌وه‌نده نابیّ قولّه‌که‌یمان فروشت.. ته‌گه‌ر ده‌ته‌وی بوّتی په‌ییدا ده‌که‌یین
 به‌لام لای کابرایه‌کی بیویژدانه‌و داوای پارهی‌کی زور ده‌کا..
 یه‌کینک ده‌روا یه‌کینکی دیکه دیّ و پرسیار ده‌کا:
 -زنجیری کیشانی دوواوه هه‌یه؟
 -ته‌وه‌نده نابیّ فروشتمان.
 -قایش پانکه‌تان هه‌یه؟
 -قایشی ماکینه‌مان هه‌یه، به‌لام ته‌گه‌ر ده‌ته‌وی بوّت په‌ییدا ده‌که‌یین. کابرای ده‌یفروشیّ
 بیویژدانه‌و به‌نرخ‌ی بازاری ره‌شی ده‌دا..
 ته‌وه‌ی ده‌هات پارهی ده‌دا. پاره‌یش له نیوان سیّ سه‌دو پینج سه‌د لیره‌دا بوو.
 کابرایه‌کی ده‌شته‌کی وه‌ژورکه‌وت:
 -ته‌ری گاسنی داوام کردبوو نه‌گه‌یشته؟ پی‌ری دووسه‌دو په‌نجا لیره‌م دا..
 سایم وه‌لامی دایه‌وه:
 -په‌یدامان کرد به‌لام به‌هه‌زار تکاو نزا به‌سی سه‌دو په‌نجا لیره‌ رازیمان کرد.

کابرا سهد لیره‌ی دیکه‌یش دا. سایم له کریکاری بهر دهستی راخوری:
-برۆ گاسن لای وهستا خه‌په بیئه.

هه‌رکه یه کیټک بو که لویه‌لی به‌راداندر او ده‌هاته‌وه یه کسه‌ر سایم کریکاری دوکانی ره‌وانه‌ی لای
وهستا خه‌په ده‌کردو و نامیریان ده‌دایی!!

تاقی ئیواره دوستی خاوه‌ن کو‌مپانیا هات و پرسپاری لی‌کردم:

-ها ئیشوکاره کانت چۆن بینی؟

-زۆر باشه.

-خۆ به‌چاوی خۆت بینیت که ئیمه لی‌رده‌ا هیچ نافروشین، که چی ده‌بی هه‌موو روژتیک و به‌ر له
دوکان داخستن لانی که‌م سی تا پینج هه‌زار لیره قازانج بکه‌ین و تو‌ماره کانیشمان تا بلایی
خاوین وبی خه‌شن. وانیه کاکه سایم؟

-به‌لئ گه‌وره‌م وایه..

-ئیمه ئه‌م که‌رستانه له تو‌ماره‌گه‌دا به‌ نرخ‌ی ئه‌سللی تو‌مار ده‌که‌ین و هه‌موو وه‌سله‌کانمان
یاساین.. کاکه نووری له کاری ئیمه گه‌یشتی؟ ده‌توانی ده‌ست به‌کاری؟

-بی‌گومان تی‌گه‌یشتم.. ده‌توانم هه‌ر له ئیستاوه پیی هه‌لسم..

-ده‌ی با بزاین..

یه کسه‌ر له‌گه‌ل کابرایه‌کی ده‌شته‌کی ده‌ستم پی‌کرد:

-فه‌رموون ئاغا فه‌رموون..

-قایش پانکه‌تان هه‌یه؟

-ئای به‌ داخه‌وه دانه‌یه‌کمان هه‌بوو فرو‌شتمان.. ئه‌گه‌ر ده‌تانه‌وی قایشی پانتو‌لمان هه‌یه..
سه‌برکه‌ن بزاتم نی‌مانه.. با دانه‌یه‌کمان ماوه..

-نرخ‌ی چه‌نده؟

-له‌ نرخ مه‌پرسن.. ئه‌سله‌ن شه‌رم ده‌که‌م.. خاوه‌نه‌ گه‌ووادو بی‌ویژدانه‌که‌ی داوای پاره‌یه‌که ده‌کا
به‌قه‌د ماره‌یی دایکی ده‌بی.. کابرایه‌کی بی‌شه‌ره‌ف و بازرگانی بازاری ره‌شه، وه‌ک پیاز پاک
بکاته‌وه ئاوایش خه‌لک رووت ده‌کاته‌وه.. ده‌ک خوا له‌ناوی به‌ری.

هه‌رچه‌نده‌ی کابرای ده‌شته‌کی سهد لیره‌ی دا، به‌لام من له سه‌رجنی‌ودان به‌رده‌وام بووم:

-گاوری ئی‌مانسز.. قایش پانکه‌یه‌که به‌ سهد لیره؟ چارچیه که‌وتینه‌ته به‌ر ده‌ست شه‌لاتیه‌کی
سه‌گی کوری سه‌گ.. نه‌ مانای ره‌وشت ده‌زانی نه‌ دین و ئی‌مانی هه‌یه.

دهشته کی سه دده قی له قسه کافدا و گوتی: راست ده که ی .. ورویشته.
کاتیک خوم تاماده ده کرد به دووای شه ووه بزومه دهره وه، چونکه گومانم نه بوو دوسته که م
وهدرم دهنی .. که چی رووی تی کردم وگوتی:
-ته ی تافه رین .. ماشه لالا که مروقیکی لیها تووی. به یه ک دانه روز فیبری پیشه که بووی. منیش
له نیستاره و موچه که تم کرده پینج سه د لیره.
شهش مانگ له کومپانیای سپی پارتدا کارم کرد تا مانگانه م گه شسته هزار لیره. بو شه و دی
هزار لیره که حال ل بکه م له به یانییه وه تا تیواره کارم ده کردو جنیوی ناشیرینم به دایک و ژنی
دوستم ددها. هه جار هی گوئی لی ده بوو، دهستی ده خسته سه شام و ده یگوت:
-تافه رین .. به راستی تو شه و که سه ی ده میک بوو به دووایدا ده گه رام!

ماله کهي سهرسنوور

دوو روژ بوو چووبوويينه نيو خانووی تازه. له دهسته راستماندا مالي دراوسيه ك دهروانيته ماله كهي نيمه. به كولاندا تپه پر دهبوم كه كاپرايه كي پير لهو ماله سهری دهرهيناو بي سسلام و كه لام، گوتي:

-ثم خانوه تان نه گرتبا باستر بوو!

ديقه تپكي پر له مانای پيره پياوم داو گوتم:

- وه كو بزاتم كه كريچيه كه تازه بيته گهړهك، درواسيكان دسهردانيان دهكهن و ده لئين: به خير دانیشن نهك وهكو جه نابت: ثم خانوه تان نه گرتبا باستر بوو! دراوسى وا به دراوسيه دهلې: كاپراى به سالآ چوو گوتي:

- به هيچ مانايه ك نه بوو... بويه وام گوت چونكه ثم خانوه دزی دينى!

دز دپته ماله كهي نيمه و ناچپته ماله كاني ديكه!.. ياني چي؟

دلّم گوشرا، بو جگه ره كرين چوممه دوكانه كهي سهری كولان. گوتم:

- پياوى واهه يه قسه ي خوې نازانى!

دوكاندار گوتي:

- خيره؟

گوتم:

- لای مالي نيمه پيره پياويكي خه له فاو هه يه ، ده لى (ماله كهي نيوه دزی دينى)، به كريتان نه گرتبا باستر بوو)

دوكاندار گوتي:

- راستى گوتوو هه خانوه دزی دينى، نه تان گرتبا باستر بوو.

بي نه وهى هيچ بلنم له دوكان به دهره كه وتم. هه روژه تا نيواره سه خلهت و نيگه ران بووم. شهو دراوسيه دهسته چه پ سهردانيان كردين. له نيو قسه و باس و خواساندا، گوتيان:

- تيره خانووی باشه به لام دزی دينى..

كه روپشتن و به ريمان كردن له بېرم چوو پرسياريان لى بكم و بلنم: (بو دز دپنه ماله كهي نيمه و

نايهنه مالى ئىپوه؟

ژنم زانى نىگه رانم، پىكهنى و گوتى:

- كوره، تىناگهى.. كرىچى دهرپه راندن هه زار ريگهى هه يه. ته مەيش يه كىكه له ريگه كان. ده مانترسىنن به وهى دزمان دینه سەر تا دهرپچين چونكه خانووه كه هه رزانه و بوخويان يا بو ناسياويان ده يانه وى.

كه ميك هپور بوومه وه، به لام خه و چيه نه چوه چاوم، وهك دز وادهى هه بى و چاوه روارن يم ها هات، ها وا دى!

نازاتم خه وم لى كه وتبوو يا وه ناگابووم كه له ناكاو راپه ريم و دهستم بو ده مانچهى ژير سه رينم بر دو هاوارم كرد:

- نه بزوى شه گينا ليت ده دم!

له نيو تاريكيدا شه و ديوارو شه ديوار به دوواى سويچى كاره با ده گه ريم و نايدوزمه وه وهك شتيك له قاچم ئالا بى ته په م ليوه هات و كه وتم و ده مانچه كه م له دهست دهرپه رى.

- ها.. ها.. ها..

درايه قاقاي پىكهنين.. هاوارم كرد:

- كوره فليمى ترسمان نيشان ده دهى؟ شه گه ر پياوى دىته به رامبه رم.

دهنگه كه له تاريكيدا پىده كه نى، ديسان هاوارم كرد:

- تو نازانى من چ له پياو ده كه م؟

كابرا:

- ده زانم.. به لام به يارمه تى خوتان با كاره با كه تان بو داگيرسىنم.

چت، دهنگى سويچى كاره با هات و ژورور روناك بوو. من چو بوومه ژير مئزو ژنيشم له ژير قهرويله بوو. زه لاميك له سه رسه رم وه ستاو وه دهرفته تى هه لسانم نيه. هه ر له شوينى خومه وه

دهنگم دا:

- تو كىي؟

- دزم.

- ته ماشا، من هه لئاخه له تيم، تو دزنى، به م فيله ده ته وى له م ماله مان دهرپكهى؟.

كابرا:

- دزم دز نه يم، ئىستا ده بينى.

وهك مالى باوكى بى، دهستى كرده پشكنين و شت كو كرده وه. به دم مه شغه له تيش ده يگوت:

-دیاره ئیوه ئەم ژورەتان کردووتە هی نووستن. کرێچی بەر لە ئیوه کردبوویانە هی دانیشتن، ئەوانی پیشی ئەوانیش هەر وایان کردبوو.

- بزانه توو ئیستا دزیمان لی دەکەیی بەلام من شکاتت لی دەکەم.
بی ئەوهی دەست لە کاری هەلبگرێ گوتی:

- برۆ لای باوکت شکاتم لی بکەو سلای منیشی پی رابگهینه.
- تاخر تا من دەچمە پولیسخانە شکات بکەم توو رادەکەیی!
-راناکەم.

-نە بەخوا رادەکەیی. چ لەم مالهەدا ههیه کوو دەکەیهوهو بوو دەردهچی. ئەگەر راست دەکەیی
وهره دەتبهستمهوه تا دەچمە پولیسخانە.

ژنم هاواری کرد:

- هیمداد..

خەلکی گەرەك رژانه بەر دەرگای مالهەمان بەلام کەس نەهاتە هیمدادمان و لەنیوخویاندا
دەیانگوت:

-دیشان دز هاتووتە ئەم ماله.

هەندیکیان پرسیاریان لە یه کتری دەکرد:

-تاخو کامیانه؟

لەنیو دراوسیکانماندا هەندیک دزیان دەناسی و چاک و چوئیان لە گەل دەکرد.
گوتم:

-دراوسو یارمەتیمان بدن ئەم دزه ببهستینهوه.. دەچین ئاگاداری پولیسخانە دەکەین.
یه کیک لە دراوسیکان:

-ئیوه خوتان باشر دەزانن ، بەلام بیهوهوده خوتان زهحمەت دەدەن!

بزانه ئیمە هاتووینەته چ گەرەکیک؟ ژنم پەتی جل هەلواسینی هیناو دزیش خووی سه خەلت
نەکردو زۆر بە جوانی دەست و پیمان بەستەوهو لەژورویکمان دانا و دەرگامان کلیل داو
یه کسەر بەرهو مه خفەر رامان کرد. ژنم تهواوی رووداوی له کوهمیسیر گهیاندا. کابرا ئەدرهسی
مالهکەیی ئیمه ی پرسی، پاشان گوتی:

-هاااا ، ئەو ماله؟

گوتم:-بەلی ئەو ماله.

گوتی:

- هه قمان وه سهر ئه و ماله وه نيه، له ناوچه ي ئيمه دا نيه!

- باشه ئه ي چ بکهين؟ له خوڤاي کابرامان به ستوته وه ..

- ته گهر خانويک له سه ره و تر بوايه، شه وه ده که و ته ناوچه ي ئيمه و شه و کاته ته رکي خو مان ده بيني.

ژنم گوتي:

- چي بکهين خانوي چو له سه ره و تر نه بوو.

- ماله که ي ئيمه که و توتته نيوان سنووري دوو پوليسخانه. کو ميسير گوتي:

- ماله که ي ئيوه عايدي... پوليسخانه يه.

ئه و پوليسخانه يه ي و باسي ليئوه ده کا دووره و خهريکه و روژ هه لدي. چو وينه شه و يش .

پرسیاری ته دره سيان کرد، هه رکه هه لماندا، پوليسنيک گوتي:

- هاااا، شه و ماله؟

- به لي خو يه تي.

- ته گهر خانويک له خوارتر ده بوو، شه وه ده که و ته ناوچه ي ئيمه و شه و کات ده هاتين.

ژنم گوتي:

- ئاخ، ئاخ، کابرا شمان له خوڤاي به سته وه ..

پوليس گوتي:

- ماله که ي ئيوه ده که و يتته سنووري ناوچه ي جاندرمه و، پوليس هه قی به سه ري ه وه نيه، سه ريکي

مه خفه ري جاندرمه بدن.

به ري که و تين.. ژنم گوتي:

- کوره با سه ريکي ماله وه بدهين بزائين دز ماوه مردووه؟

راست ده کا.. شه و کابرا مرد؟ له سه ر ئيمه ساغ ده بيتته وه و ده بينه پيا و کوژ. هاتينه ماله وه. دز

له جيگه ي خو ي نه جو و لا وه ته وه .. گوتم:

- چو ني؟

- باشم، به لام زورم برسپه.

ژنم خواردني بو دز ناماده کرد. ته ماشاي ئه م به لايه باميه مان هه يه و دز باميه ناخوا! ناچار

هه ندي گوشتي کوپله که ي لاي قه سا بي سه ري کو لان کري و سو ي سوور کرده وه. دز خه ريکي

خواردن بوو، ئيمه يش به ره و مه خفه ري جاندرمه. هه رکه وه سفی ماله که مان بو کردن و گو تيان:

هاااا، شه و ماله؟

ته و او ي خه لکه که ماله که ي ئيمه ده ناسن. به رپرسی مه خفه ر گوتي:

- ماله‌که‌ی ئیوه عایدی جاندرمه نیه، عایدی پولیسه.

- ده‌خيله، ده‌چینه لای پولیس ده‌لین عایدی جاندرمه‌یه، دئینه لای ئیوه ده‌لین عایدی پولیسه، ماقوول نیه ئه‌و ماله‌ی ئیمه سهر به لایه‌نیک نه‌بی!

به‌رپرس نه‌خشه‌یه‌کی ده‌ره‌ینا:

- ته‌ماشاکهن، ئیوه سهرتان له نه‌خشه ده‌رده‌چی؟ ئه‌مه خالی ۱۴۰ ته‌سویه‌یه. ئی‌ره‌یش ناستی ئاوه. ئی‌ره‌یش خالی ۲۰۸ گرده‌و ناوچه‌ی کاروبارو چالاکی جاندرمه ده‌که‌وئته ئی‌ره. ئه‌گهر ئه‌و ماله‌ی ئیوه به‌کریتان گرتووه، دوو میتر له باکووری رو‌وه‌ه‌لات ده‌سوو، ئه‌وه ده‌سووه عایدی ناوچه‌ی جاندرمه.

- هه‌ردوو میتر؟ به‌گه‌لی بجه‌ن چ ده‌بی؟

- چ ده‌بی؟ ئیوه نازانن ئیمه خو‌مان ده‌زانین(نه‌خشه‌ی نیشان دابین)سه‌یرکه‌ن. ماله‌که‌ی ئیوه ده‌که‌وئته خالی سنووری نیوان جاندرمه و پولیس، تی‌گه‌یشتن؟ دوو میتر و نیو له باخچه‌ی مالکه‌تان ده‌که‌وئته سنووری ئیمه به‌لام خو‌دزی له باخچه نه‌کراوه؟
ده‌رمانی ده‌رد هه‌ر ئه‌وه‌یه جارێکی دیکه‌یش بچینه‌وه پولیس‌خانه.

ژنم گوتی:

- پیاوی چاک به با سه‌رێکی ماله‌وه بده‌ین. به‌خوا دزه شتیکی لی بئ قورمان وه‌سه‌ر ده‌بی.
هاتینه‌وه مال. به‌دزم گوت:

- چونی؟

- سوتام، به‌په‌له ئاوێکم بده‌نی.

دووی ئه‌وه‌ی ئاوی نوشی، گوتی:

- ها پیتان بلیم، ئیوه مافی ئه‌وه‌تان نیه ئازادیم غه‌سب بکه‌ن. لی‌ره‌ رزگارم بی شکاتتان لی ده‌که‌م.
- برا نه‌ی چی بکه‌ین؟ ماله‌که‌ی ئیمه مه‌علووم نیه عایدی کام ناوچه‌یه، تا له‌وی شکاتت لی بکه‌ین. مال له‌سه‌ر ئه‌ده‌بخانه‌ی وا دروست ده‌کری؟ ته‌واو که‌وتووته سهر سنوور.
- نه‌ی پیم نه‌گوتن؟ به‌خوا نه‌گهر ئازادیم نه‌که‌ن له دادگادا شکاتتان لی ده‌که‌م.
گوتم:

- تا ئی‌پواره سه‌برمان لی بگره، جارێکی دیکه‌یش دچینه‌وه پولیس‌خانه .

- بو‌کووی ده‌چن بچن. ئیمه دمیکه به‌م مه‌سه‌له‌یه ده‌زانین. تا بریاری ئه‌وه ده‌دری ماله‌که‌تان ده‌که‌وئته کام ناوچه؟ سنووری جووله‌که ده‌گوری، تا ئه‌و کاته‌یش، هابه‌وو، هابه‌وو...
چووبینه‌وه پولیس‌خانه، کو‌میسیر نه‌خشه‌یه‌کی ده‌ره‌یناو گوتی:

- تهماشاكهن، سنووری جاندرمه تا ئیرهیه، باخچه عایدی ئەوانه، بەشیکی مالهكەیش بەرئیمه دهكهوی.

گوتم:

- ژووری نوستن دهكهویته سنووری ئیوه، دزیش له ژووره كراوه.

گوئی:

- بەلێ، بەلام پێویستی به (تەسبیت) ههیه، پاشان خو دز بهفرین نهچوته ژووری نوستن؟ له باخچهوه چوته ژووری، باخچهیش هی جاندرمهیه. ئەمه مهسه لهیهکی تازه نیه و کیشهی لهسه ره و له گفتوگودایه. كه بریار ده درا مال سەر به کام ناوچهیه ئەو کات ئیمهیش به پێی بریار ههلسوکهوت دهکەین.

گهراینهوه مال. هه مان پیره پیاوی گۆزین سهری له پهنجهره ی مالهكهی خویا دهرهیناو گوئی:

- سهرتان ساغ بی، دیاره دز هاتوته مالهكەتان؟

گوتم:

- بەلێ تەشریفی هیناوه!.

- هیچ کرێچییهك لهم خانووه دانانیشی بۆیه خاوهنی وا ههزرانی ده دا. خویشی له ناوی دانانیشی. ئەگەر دوو میتری دهر و خاند ئەوه مهعلوم ده بوو سەر به کام ناوچهیه.

مام یهختیار درێژهی دای:

- گوناھی ئیوه نیه، هه مووی له ژێرسهری خاوهن خانووه. ناوی، کارهبا، گازی، زێرابی، هه مووی به لاشه و نازاندری سەر به کام لایه. توخوا کهس خانووی لهسه ر سنوور دروست کردووه؟

هاتینهوه مال. ماوهی سالێک پێشین کریمان داوه و ناکرێ چوێ بکهین. دزمان نازاد کردو نانی ئیوارهیشمان بهیه کهوه خوارد. وادهی رویشتنی هات دز گوئی:

- جاری به خواتان ده سپێرم، ئیشالا بهم زووانه دیمهوه!

حالی حازر چوار پینج دز فیرو مالهكهی ئیمه بووینه و خه لکی گه رهك دهیاناسن و ته نانهت هه ندی ئیشوکاریشمان بهیه کهوه کردووه ئەو که لویه له ی له خه لکی ده دزن له مالهكهی ئیمه ی داده نین. بابزاین چۆن ده بی؟ تا واده ی کریمان ته واو ده بی ئەوه من و ژنم له گه ل شه ش دز ده ژین و داده نیشین، یانیش ئەگەر مهعلوم بوو مال سهر به کام ناوچه ی حکومه ته ئەوه شکاتیان ئی ده کهین، چونکه بهشیکی ماله که بوو ته میواخانه ی ئەوان و هه ندی مه سره فی روژانهیش له سه ر ئەوانه !!

مالیکی بی دہنگ

گوتی:

- زور جوان دهنوسی.

هه وهان گهلی برایانی نووسهر ئاسا ، گوتم: سیاست ده که م . پاشان گوتم:

- ماله که م گونجاونیه ته گینا جوانتریش دهنوسم .

- چون؟

- چون و موتی دهوی؟ مال بچکولانه وخیزانیش ماشه لالا فره زورن . خوت دهنانی نووسینکاری

میٹشکه و کپو بی دهنگیی دهوی. بیرو که یه کم بو دی که چی گیژه بچکولانه که مان دی شکات

له برای دهکا : بابا بو پیی نالیی؟ بیرو که له میٹشکدا نامینی. نه و کر بکه مه وه یه کیتی دیکه

دهکاته هه راو که لله سه رم که ف دهکا . نووسینی باشیش له م وه زعه دا نانوسری.

گوتی:

- چهند مندالت هه ن؟

- یازده .

خو عه فوری بکام گوی لی بو ، پاشان دهنگیک هات وه ک بلی:

- ووسسس

گوتم:

- له گه ل منته؟

گوتی:

توش یه کسه ر به خوتت وهرگرت..

گوتم:

- تاخر له من و له تو بترازین که سی تری لی نیه..

گوتی:

- نه م ههستی وا به جارئ ناسک باش نیه . به پریگه وه برؤن دهنگ له گزوزی ئوتومبیل بیته

دەر وه، ده لاین: ئه وه به منته؟ من پیم وابوو یه کینک هات بو یه گوتم ووسسسس.. با بیینه وه
سه ره مه سه له ی مندال، یازده مندال بو نووسه ریک زۆرن، مندالیکیش زیاده. نووسه ر مندالی
نه بی باشتره، چونکه کاتی نیه.

- مندال بوون هیچ کاتی ناوی..

گوتم:

- بو نووسه ر مندالی نه بی؟ چونکه هه موو کهس ده توانی مندالی هه بی به لام هه موو کهس
ناتوانی کتیبی هه بی.

گوتم:

- چی بکه م وا خاوه ن یازده مندالم، بلی یازده و نیو، مندالیکی دیکه به پروهیه.

- هه موو شتان له یه ک خانودا ده ژین.. کتیب به چند ساته وهخت داده نیی؟

- میشکم ئه وه نده بابه تی تیدایه، ئه گه ره له مالیکی کره هیمندا ده بووم، ئه وه هه ره دوومانگ
جاریک کتیبیکم داده نا..

گوتم:

- ئه وه دام و پراهیه.. بو شهش مانگ ماله که ی خوتم ده دمه تو.

پیم وابوو کابرا هه وه نتان ده کا، به لام که به ئوتومیلی خوی منی برده ماله که ی باوه ریم
کرد. مال چ مال! کوشکیکی زه لام. گوتم:

- ئیمه زستان له (نیشان تاش) دا به سه ره ده به ی، تا مانگی گولان مال هی تو یه، ده کا شه شه
مانگ. ده فهرموو بزائم چ شاکار ده نووسی! لانی که م با منیش له دنیای ئه ده بیاتدا به شدارم.

به سه رسوپرمانه وه دیقه تی کوشکم ده دا. گوتم:

- ته نیا تکایه کم هه یه. گورگه سه گیکم له باخچه دایه و تو له که ییشی له نیو ماله و له
سالوتیشدا که ناری یه که هه یه، ئه گه ره ناگاداریان ده بووی مه منوونت ده کردم.

گوتم:

- مه منوونی ناوی، من بوخوتم ئازده لم خویش ده وی.

کابرا کوشکی بو من جیهیشت و رویشت. باوه ریم نه ده کرد ئه گه ره به خه ونیش بووایه.

سه ره له نوی له باخچه وه پیدا هاتم و ته واری کوشک گه رام. مالیکی کوشومات و بی دهنگ.

چوومه نهومی سه ره وه و له په نجه رکانه وه دیمه نی جوان و دلرفین دیارن. هه رکه له بان میز

دانیشتم له به ره خوومه وه گوتم:

- کوره، لیره که ریش دهبیتته شاعیر ..

به پهله قهله مم دهرهیناو هیشتا نه محستبووه سهر کاغز که زهنگ لییدا. تاوری ته ولام دایه وه، هی نه ملا، نه مزانی دهنگ له کوپوه دی. ته واری ژوره کانی نهومی سهره وه م پشکنین، هیچ نیه، که چی زنگ بهر دوه و امه .. گوتم رهنگه زهنگی ته له فون بی. له نهومی ناوه راستدا ته له فونم دوزیه وه و به بنا گوپی خوم وه نا دهنگ نیه، که چی زهنگ ههر لییده دا. ده بی ته له فونیکتی دیکه ییش له ماله دا هه بی؟

پاکه بو نه ملا، پاکه بو نه ولا، تیگه ییشتم به لی زهنگی دهرگایه .. روژنامه فروش بو .. گوتم:

- ئیدی له مه و لا پیویستم به روژنامه نیه.

دهرگام داخست و گه پامه وه .. هیشتا به ته واته تی له سهر میز دانه نیشتبوم، دووباره زنگ لییدا وه. له پلیکانی دوو نهوماندا دابه زیم، نه مجاره کهس له بهر دهرگادا نه بوو. تو بلتی مندا ل بووین؟ زهنگ بهر دوه و امه. دهرکهوت زهنگی دهرگای دوواوهی لای باخچه یه. شیرفروشه .. گوتم:

- پیویست ناکات، له مه و دا شیرمان بو مه هیینه.

گوتی:

- پاره ی هه فته یه کتان له سهره.

کابرا شش مانگ مائی بو من چی هیشتووه و کریی ناوی .. پاره ی شیر ی هه فته یه کم دا! وه سهرکه و تمه وه بان .. قهله مم نه گه یان دبووه کاغز، که جاریکی دیکه ییش زهنگ شیراندی. بهر اکردن هه وه ل دهرگای پییشه وه، پاشان هی دوواوه م کرده وه، کهس نیه ..

نه م کوشکه چهند دهرگای هه یه؟

نه و لاو نه ملام کرد، کهس نیه. گوتم رهنگه مندا ل و توان بن نارحه تم بکه ن. تا من دهرگای پییشه وه ده که مه وه نه وان هی دوواوه لییده دن، با فیلیان لی بکه م، نه گهر هی پییشه وه یان لییدا من دهرگای دوواوه ده که مه وه .. دهرکهوت نه خیر زهنگی ته له فونته ..

- هه لاو .. فرمورون

- بی زه سمهت نازان خانمان ده وی.

- قوریان له مال نیه.

گه پامه وه سهر میز، ههر دانیشتم و دانه نیشتم دووباره زره ی هات. هه وه ل رام کرده لای ته له فون، ته له فون نیه .. دهرگام کردووه، پوسته چی بوو .. نامه م وهرگرت و سهرکه و تمه وه، دیسان

زەنگە. هەردوو دەرگا کاتم وەسەر کردنەو دەرگانین، تەلەفونیش نەبوو.. پراکە بو سەرەو، پراکە بو ژێرەو، سەیر دەکەم دەنگی بالندەیه:

- گوگ.. گوگ.. گوگ..

دەنگی سەعاتە. دووسەعاتیان بەدیوارەو، یەکیان زنگەو ئەوی دیکە دەنگی بالندەیه. کە سەرە سەعات تێپەری کرد، ئەوانیش لە لێدان کەوتن. ئەجارە تەلەفون لێیدا:

- بێ زەحمەت نازان خانمان دەوی.

- قوربان نازان خانم لە مال نیە، چوونەتە ئیستانبول

دەنگی زەنگە لە سەرەو لە خوارەو. ئەوەندە بەملاو ئەولادا پامکرد ئارەقم کرد. لە ناوەراستی هۆدا چەقیم..

- دان.. دان.. دان، دەنگیکی لەم نەزمە.

من تیناکەم لە مایێکدا چەند دانە زەنگ دەبی، چەند دانە دەنگ دەبی، چەند دانە سەعات دەبی! ئەجارە سەعاتە کان لێ دەدەن. پراکە بو ئەملا، پراکە بو ئەولا، مردم.

جاریک ئەم دەرگایە لێدەدری، جاریکی دیکە دەرگای تر. بو تەلەفون پادەکەم، سەعاتە. بو سەعات پادەکەم دەرگایە.. ئەجارە سەرم لێ دەشیوی و نازانم دەنگی چیه، هەر لە زەنگی پاسکیلی مندالان دەکا.

ئێوارە داها، وشە چیه نەمنوسییوو روژم بەراکردن برده سەر.. رەنگە چل جاران وەلامی تەلەفونم دا بێتەو.. هەرچی کالافروشی مەعمیلە لە دەرگای داو.

چەشنی پیاوی مردوو خزیه نێو وەتاغ و خۆم بە خۆم دەگوت:

- دەی، یەکەم روژ هەر وای دەبی. ئیستا هەموو تێگەیشتن کەس لە مال نیە. بەیانی ئیدی دەرگا لێناردی و تەلەفون ناکری، ئەوکات منیش خەریکی نووسین دەم.

سەرم خستە سەر سەری دەنگیک هات، بەلام دەنگی زەنگ نیە چونکە گوێچکەم بە تەواوی لە زەنگەکانی دەرگا و تەلەفون و سەعات راهاتوو و دەیانناسیتەو. میییک، میییک، میییک..

شتێکی لەم نەزمە. جاریکی دیکەیش ژووورەکانی کۆشکم بشکنین. توولە سەگە کە نەبی؟

دەرگای حەمام کردو، توولە من بینی بێ دەنگ بو، خوی تێهەلده دایه سەر قاچە کاتم، تومەز برسێه. چم لە مەتەبەق دۆزیه وە لەبەر دەمیم داناو چومە ناویخەف.

زەنگ وەستاو بەلام سەعات و سەگ ناوەستن و تەلەفونیش بەردەوام لێدەدا. کات نیووی

شهو، له توولّه سهگ دوور ده که مه وه دهست به ميبکه ميبک ده کا. بردمه ژووری نوستن، هه
کرنه بووه، ناچار له گه له خوډا خه واندم .

ئه مجاره نوډه ی گورگه سه گه که ی باخچه بوو:

- هه و هه و هه و ..

خه ریکه شیت ده بم:

- ووس به هه ی سهگی کوری سهگ .. ووس به !

په نجه ره ده که مه وه له سهگ راده خوډم، توولّه سهگ دهست پینه کا. هه پهی سهگ و زنگی
سهعات تیکه له بهیه کتری ده بن، که به یانیش خوډ هه لات مریشک و که له شیر به باخچه و هربوون
و کردیانه قرته قرت:

- جیبک جیبک جیبک ..

قه فهزی که ناریم کرده هه مام و ده رگام گاله دا .. ده ده قیقیه یه یا که متر چاوم نه چوبووه خه
که دیسان زړه ی هات. وه هوشم بیته وه بهر و ابوو. کوانی منداله کانم؟ قورباتان بم، هه رنه بی
که لیم راده خوډیم ووس ده بوون، به لام سهگ و مریشک و زهنگ کر ده کرینه وه؟
باشه به دوو کهس لهم کوشکه دا چون فریای ئه م هه موو زنگانه که وتوون؟
گوتم و اباشه برومه لای ئه م براده رم که چاکه ی له گه لدا کردووم ئه م ماله بی ده نگه ی داومه تی
و پیتی بلیم:

- کاکه من په شیمانم .. فرموو بوخوت یه کینک به کری بگره ناگای له ناژهل و بالنده بی .

سه ریکی کووچم دا ، تووشی کابرایه ک هاتم، گوتم:

- به خیر هاتی، ئه م زستانه تو نوډه تداری کوشکی؟

دلته نگ و بیزار بووم، بو ئه وه ی کابرا له کولل خوم بکه مه وه، گوتم:

- به لی.

- به چه ند؟

- چ به چه ند؟

گوتم:

- ناگادار به به هه رزان نوډه تی لی مه گره. پار به پینج سه د هه زار لیره نوډه تداریکی گرت،
کابرا ئه وه نده ی نه مابوو شیت بی. ئه م کوشکه به کوشکه زهنگ به ناویانگه .

به په له خوږم گه یانده نووسینگه ی کابرای چاکه ی له گه لدا کردووم، زه لامیځیشی لا دانیشتبوو..
گوتم:

- کوښک نه جنوکه و، نه ئینسوکه ی تیدایه، زور بی دنگ و کره خه ریکم به ته نیا ده ته قم.

گوته:

- ده مزانی، تو له شوینی بی دنگ و کره ناتوانی ئیش بکه ی.. من هم نووسه رانه ده ناسم!
ته گهر شوینیکی بی دنگمان ده سکه وی وا دنووسم ، واده که م.. که شوینیشیان ده ست که وت،
ده لئین له بی دنگییان بیزار بووین. ته مانه وان هیچیان له باردا نیه.

نه بادا مقه دهریکم له ده ست پرویدا ، هاتمه دهره وه گه رامه وه ماله که ی خوږم.. ئوخه ی. به لام
هه نووکه یش زه نغم له میښکدا دهرنگیته وه.